

Ishonch

Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqa boshlagan

2010-yil 25-fevral № 25 (2750) payshanba

Муҳаммад АМИН (Ўза) олган сурат

САҲИФАЛАРДА

Менинг шахсий кутубхонамда 30000 дан ортиқ китоб бўлиб, уларнинг 30 га яқини ўзимнинг қаламимга мансуб. Мен бир умр китоб йиғдим. Ҳар гал кутубхонамга баайни меҳробга ёки падари бузрукворимнинг хузурига киргандек алоҳида иззат, меҳр ва сурур билан кираман. Наздимда, уларнинг ҳар бири тирик бир жон, инсон руҳиятининг мангулигидан мужда бериб тургандек.

5-бет

Агар болангизни ўзингиз билан олиб юришни истасангиз, слинг ёки рюкзакни танланг, чунки буларда болаларнинг бутун вужуди ота-онаси танасида бўлади: тортилиб туриши ҳисобида умуртқа зўриқмайди. Боланинг оёқлари ораси «осилиб туриши» мумкин эмас, бундай ҳолатда умуртқанинг пастки қисми зўриқади. Боланинг оёқлари қурбақаники сингари осилиб тургани маъқул, бундай рюкзак ва слингларда болани олдинда ва орқада олиб юриш қулай. Шу тарзда болани 1-1,5 соат бемалол танаффуссиз олиб юриш мумкин, кейинроқ 20 минут «эркинлик» берса бўлади (ҳатто 3-4 соатлик йўлда ҳам танаффус қилиниши шарт). Горизонтал осма кўтаргичларнинг ичида қаттиқ тағлиглиси маъқул. Чунки эҳтиётсизлик натижасида ерга ёхуд бошқа қаттиқ жисмларга урилса, бола умуртқасини жароҳатланишдан асрайди.

10-бет

Тадбиркорнинг ибрати

Касби туманидаги «Эл ризки наслчили» масъулияти чекланган жамиятининг тажрибаси Қашқадарё вилоятида қизиқиш билан ўрганиляпти. Касбига меҳри бекиёс Насрулла Худойбердиев раҳбарлик қилаётган фидойи жамоа чорвачиликни ривожлантириш учун астойдил бел боғлаган.

Полша, Украинадан келтирилган «Қизил чўл» зотдор сигирларидан 800 бошини парвариш қилаётган ферма тадбиркорлари кўплаб фермер хўжаликлари ҳамда аҳолини насли чорва моллари билан таъминляпти.

Жамиятда яна бир хайрли ишга қўл урилди. Бу ерда замонавий ўсуналар билан жиҳозланган цех ташкил этилиб, ҳар йили 570-600 тонна сут қайта ишланмоқда. Касби тумани ва Қарши шаҳридаги муассасалар ҳамда савдо тармоқларига қатик, пишлок, сметана, кефир каби 12 хил маҳсулот етказиб бериляпти.

— Яқинда гўштни қайта ишлашни ўзлаштирдик, — дейди Н.Худойбердиев. — Янги цехда бир неча турдаги маҳсулотлар тайёрланмоқда. Асаларичилик ва паррандачилик ҳам йўлга қўйилди.

Йилни 50 миллион соф фойда билан якунлаган тадбиркорлар кам таъминланган оилалар, ёлғиз қариялар ва боқувчисини йўқотганларга йигирмадан ортиқ соғин сигир тарқатдилар.

Келгусида жамият раҳбарияти яна бир тажрибани ўз фаолиятида қўллаш ниятида. Чорва гўнгидан энергия олиш ускунаси ўрнатиш тадбири бошлаб юборилди.

Иззат ХИКМАТОВ,
«Ishonch»нинг жамоатчи мухбири

Ёшлиқда олинган билимни тошга битилган сўзга қийслашади. Бу бежиз эмас, албатта. Шунинг хисобга олиб, Агротранс мажмуи ходимлари касба уюшмаси Тошкент шаҳар кенгаши келажатимиз ворисларининг ҳуқуқий билимларини янада ошириш ҳамда уларни ўлантириб келаятган масалаларга ойдинлик киритиш мақсадида Тошкентдаги иқтисодий ва сервис коллежиди «Очиқ эшиклар учрашуви»ни ўтказди.

Очиқ эшиклар учрашуви

Тадбирни шаҳар кенгаши раиси Ноила Умарова қисқача кириш сўзи билан очди. Сўзга чиққан кенгаш ҳуқуқшуноси Мария Татаева, кенгаш молия бўлими мудир Гулчехра Салоҳиддинова ҳамда кенгаш раиси муовини Шавкат Қўшқовлар шаҳар касба уюшма ташкилотининг ўз аъзоларини ижтимоий-иқтисодий ва ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоялаш борасида амалга ошираётган ишлар ҳақида атрофлича тўхталиб ўтишди.

— Ушбу тадбирни коллеж талабалари узок вақт эслаб юришларига ишонаман, — дейди коллеж директори Очиқ Ярашев. — Чунки савол-жавоб тарзида бўлиб ўтган давра суҳбати давомида ҳар ким ўзини қизиқтирган саволга жавоб олди.

Неъмат РАФИҚОВ,
«Ishonch» мухбири

Озод юртнинг обод уйлари

«Кишлоқ жойларда уй-жой қурилиши кўламини кенгайтиришга оид кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарор аҳоли турмуш даражасини янада яхшилашга қаратилган бўлиб, бу иш Сирдарё вилоятида изчиллик билан давом эттирилмоқда.

Хусусан, Боёвут туманининг Деҳқонобод кишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудидаги «Қарабчи» маҳалласида 20 та замонавий турар-жой қурилиши жадаллик билан олиб бориляпти.

Умумий майдони 15 гектар бўлган ҳудудда 113 та уй-жой, алоҳида гузар, мактаб, бозор ва аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари барпо этилмоқда.

Қурилиш ишларига 10 дан ортиқ ташкилотнинг меҳнат жамоалари жалб этилган. «Қушон», «Гулистон Али қурилиш» ва «Меҳр гуллари» каби фирмаларнинг қўли гул усталари бошқаларга намуна бўлишляпти.

Пиримқул ДЎСТМАМАТОВ,
«Ishonch» мухбири

Камолот йўлида

Ўқувчилик даври орзулар учун пиллапоя вазифасини ўтайди. Чунки келажакда қайси касб эгаси бўлиш ҳақидаги дастлабки тушунчалар мактабда шаклланади.

Яқинда Чилонзор туманидаги 101-мактабда умумтаълим мактабларида касб-хунарга йўналтириш бўйича ўтказилган «Очиқ эшиклар куни» ўқувчиларда касблар бўйича аниқ тасаввурга эга бўлиш имконини берди. Тадбирда Чилонзор тиббиёт, Тошкент радиотехника ва автоматика, Учтепа миллий хунарамандчилик коллежлари ўқитувчилари иштирок этди. Улар ўқувчиларга коллежлар ҳақида маълумот бе-

ришдан ташқари, ҳаётда ўз ўрнини топишида касб-хунарни аҳамияти ҳақида батафсил сўзлаб беришди.

— Ўқувчиларнинг касбга қизиқишларини оширишда бундай тадбирлар, «Ким бўлсам экан?» мавзусидаги иншо ва давра суҳбатларининг ўрни катта, — дейди 101-мактаб психолог-ўқитувчиси Нигора Курганова. — Чунки бундай учрашувлар ўқувчиларнинг касб танлаш бўйича бир тўхтамга келишига асос бўлади.

Шерзод АБДУСАМАДОВ,
«Ishonch» мухбири.
Икром ҲАСАНОВ олган сурат

СОЛИҚ ТИЗИМИ ТАКОМИЛЛАШМОҚДА

Кеча Давлат солиқ қўмитасида «Ўзбекистон Республикаси солиқ тизимини модернизациялаш» мавзусида матбуот анжумани ўтказилди. Унда қўмита раиси Б.Парпиевнинг солиқ соҳасидаги сиёсатининг моҳияти ва солиқ юкини енгиллаштириш борасида олиб борилаётган ишлар ҳақидаги маълумоти тингланди.

— Ўтган йилнинг охири ҳамда 2010 йилнинг дастлабки кунлари солиқ тизимида туб бурилиш ясайдиган муҳим ҳужжатлар қабул қилинди, — таъкидлади Б.Парпиев мулоқот чоғида. — Хўжалик юритувчи субъектлар зиммасидаги солиқ юкини камайтириш мақсадида 2010 йилда фойда солиғининг базавий ставкаси амалдаги 10 фоиздан 9 фоизга пасайтирилди. Солиқ соҳасидан йироқроқ одам бу рақамни эшитганда, бир фоиз нимани ҳал қиларди дейиши мумкин. Бироқ, эришилган натижалар бундай таажжубларнинг ноўрин эканлигини исботламоқда. Эътибор беринг, корхоналар ихтиёрида 2010 йилда 52,1 млрд. сўм атрофида маблағ қолдирилади. Иқтисод қилинган маблағнинг ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва уни технологик қайта жиҳозлаш, ходимларнинг иш ҳақини оширишга йўналтирилиши ислохотларнинг нақадар кенг кўламли ва узокки кўзлаб амалга оширилаётганидан далолатдир. Шунингдек, амалга оширилаётган тадбирлар натижасида аҳоли даромадлари 102,6 млрд. сўмга ўсиши кўзда тутилмоқда.

Б.Парпиев Солиқ кодексининг 134 та моддасига киритилган ўзгариш ва қўшимчалар ҳақида ҳам маълумот берди. Шунингдек, янги ташкил этилган Бозорлар ва савдо комплекслари фаолиятини назорат қилиш бош бошқармаси ва унинг ҳудудий бўлимлари томонидан амалга оширилажак ишларга ҳам тўхталиб ўтди.

Бу йил Давлат солиқ қўмитаси томонидан «БЭМ — бухгалтерга электрон мадад» номида дастур яратилди ҳамда махсус веб-сайт ва «Солиқ инфо» газетасига асос солинди.

Шунингдек, Журналистларни қайта тайёрлаш халқаро маркази билан ҳамкорликда янги лойиҳа ҳусусида маълум қилинди. Яъни, солиқ сиёсатида рўй бераётган янгиланган кенг ёритиш, ОАВ вакилларининг соҳага оид билимларини бойитиш мақсадида март-сентябр ойларида журналистлар учун махсус семинарлар ташкил этилади. Шунингдек, ушбу даврда ОАВда эълон қилинган солиққа оид энг яхши материаллар бўйича республика танлови ҳам эълон қилинди. Танлов ғолиблари 15 сентябр куни тақдирланиши белгиланди.

Тадбир сўнггида ДСК раиси Б.Парпиев журналистларнинг саволларига жавоб берди.

Дилдора РАҲМОНОВА,
«Ishonch» мухбири

Биз кимга суянамиз?

Касаба уюшмага ташкилотчи, тадбиркор, уddaбурон етакчилар керак. Биз ана шундай кишиларни топишга интиляпмиз.

Таъкидлаш жоиз, касаба уюшмаси бошқаришда билимдонлик, uddaбуронлик билан бирга, қонун-қоидалардан хабардор бўлиш жуда муҳимдир. Хисобот-сайлов йиғилишларида етакчиликка номзоди кўрсатилган кишиларнинг ана шу жиҳатларини ўрганишга интилдик.

23, 28-мактаблардаги хисобот-сайлов йиғилиши ўз-ўзини танқид руҳида бўлиб ўтди. Хо-

димлар бугун касаба уюшма зиммасидаги вазифа, аъзолик афзалликларини тўла англаб етаяпти.

Тармоқ қўйи ташкилоти етакчилигига сайланган раисларнинг эллик фоизини ёшлар ташкил этади. Сардорларимиз саяҳат харақати билан аъзоларимизнинг сони юз нафарга кўпайди. Ижтимоий-иқтисодий муаммоларга чек қўйилаяпти. Ҳадемай бошланғич ташкилотлардаги хисобот-сайловларни поёнига етказамиз.

Лола ТОҒАЕВА,
таълим ва фан ходимлари
Жомбой туман бирлашган
касаба уюшма қўмитаси раиси

Туманимиздаги юздан ошқ бошланғич касаба уюшма ташкилотиди хисобот-сайлов йиғилишлари бўлиб ўтди. 21 та қўйи ташкилот сардорлари янгиланди.

Касаба уюшма харақати, интилиши, мақсади ижтимоий-иқтисодий, интеллектуал ҳуқуқлар ҳимоясига йўналтирилган. Бу йўналишда мурасасозликка берилган, иш берувчилар йўриғига оғиб кетган сардорлар бугун омма назаридан қолганлигини яққол ҳис этишляпти. Туманимиздаги 6-мактабда хисобот-сайловларни ташкил этишга бағишланган семинаримизда бу ҳақда батафсил тўхталганмиз.

Масъулият

Бу йил хотин-қизларга, ёшларга катта умид боғланганлигига шохид бўлаяпмиз. Ани чокқача бошланғич ташкилотга сайланган раҳбарларнинг асосий қисмини ёшлар ва аёллар ташкил этади. Аслини олганда, касаба уюшма аъзоси бўлмиш ўттиз ёшгача бўлган ёшлар сони бугунги кунда 600 нафардан ошиб кетди. Туманимиздаги 54-махсус мактаб-интернат, 19, 56-мактаблар, Болалар ва

ўсмирлар ижодиёти марказидаги хисобот-сайлов йиғилишларидан қониқиш ҳосил қилдик.

Сайлов жараёнида кимнинг нимага қодирлиги яна бир қарра синовдан ўталяпти.

Раҳмат МАҲМУДОВ,
таълим ва фан ходимлари
Пайариқ туман бирлашган
касаба уюшма қўмитаси раиси

Аҳиллик, самимийлик ва фаоллик билан

Ангрен шаҳар тиббиёт бирлашмасига қарашли Нуробод шифохонасида ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишининг руҳиятини уч сўзга жамлаб, аҳиллик, самимийлик ва фаоллик байрами деб аташ мумкин. Аввало, озгина лирик чекиниш қилиб, бу тадбирга ташрифимиз ҳақида қисқача изоҳ берсак. Таҳририятга юборилган телеграммада шундай сўзлар битилган эди: **Ангрен шаҳар Тиббиёт бирлашмаси касабаси уюшмаси кўмитаси томонидан ҳар йили «Ishonch» газетасига юз фоиз бир йиллик обунга бўлинади. Нафақат Тиббиёт бирлашмаси, балки унинг тасарруфидаги 13 та бошланғич ва 4 та нодавлат ташкилотнинг цех ва гуруҳ касабаси уюшмалари ҳам йиллик обунани таъминлаб, «Ishonch»ни севиб ўқишади...**

«Сийланган жойида азиядир инсон» деб ёзган эди бир шеърда қаҳрамон шоиримиз Абдулла Орипов. Шунинг учун газетамиз муҳлисари ҳузурига қучоқ очиб боришга қарор қилдик.

Оҳангарон шаҳридан Катта ўзбек йўли бўйлаб Фарғона водийсига қараб ўн беш-йигирма чақиримлар ўрласангиз, Янги Ангрен иссиқлик электр станциясининг осмонга тутун пуркаб турган миноралари кўриниши ҳамано ўнг томонда Нуробод шаҳарчасининг кўп қаватли яшил уйлари кўзга ташланади. Ундан нарида Оҳангарон дарёси ярқираб кўзни қамаштиради. Ундан-да нарида, олдинда қалин қор билан қопланган Чотқол-Курама тоғлари савлат тўкиб, сизни Ўзбекистоннинг гўзал бир гўшасига келганингизни эслатиб туради.

Нурободда бундан уч-тўрт йил олдингига нисбатан анча яхши ўзгаришлар бор. Бўшаб қолган уйлар тўла бошлаган. Кўчаларда баҳорги ободончилик ишлари олиб борилмоқда. Жаҳон андазалари талаблари асосида қурилаётган Вилоят юқумли касалликлар шифохонасининг оппоқ корпуслари катта йўлдаёқ ярқираб кўринади. Шаҳарчани ярим ҳалқа шаклида ўраб олган йўл Нуробод шифохонасига бориб

туғайди. Шифохона ҳудудига кириб, ободончилик-орасталикни кўриб, бу ернинг эгаси бор экан, деган фикр ҳаёлингиздан ўтади. Ҳақиқатдан шундай экан. Инобат Эгамбердиева икки йил аввал бош шифокорликка тайинлангач, аҳвол тубдан ўзгарган. Шифохона томини таъмирлаш, иситиш қувурларини алмаштириш, ишламай ётган кирхонани қайта жиҳозлаш, лаборатория ва физиотерапия хизматини намунали ташкил этиш катта меҳнат талаб қилар эди.

Ҳудуддаги 6001 нафар аҳолини (шундан 3414 нафар Ангрен ИЭС ишчилари) ёшига ва жинсига қараб медицина хизмати билан қамраб олингани ҳам катта меҳнат самарасидир. Биргина ўтган йилнинг ўзиде аҳолига 23 млн. сўмдан ошиқ пуллик хизмат кўрсатилганининг ўзи шифохонанинг шу куннинг талабига ҳамоҳанг қадам ташлаётганини кўрсатади. Томорқада беморлар дастурхони учун сабзавот ва полиз маҳсулотлари етиштирилмоқда. Уларни йил-ўн икки ой кўкат-

лар билан таъминлаш учун иссиқхона қурилиши режалаштирилмоқда.

Бош шифокор ходимларнинг малакасини оширишга алоҳида эътибор билан қарайди. 2010 йилда ҳаракатчан, билимли ўрта тиббиёт ходимларидан икки кишини олий тоифали ҳамширалар тайёрлайдиган курсга ўқишга юборилаётгани ҳам бу борадаги дастур изчил амалга оширилаётганини кўрсатади.

Биз қаламга олган бу маълумотлар жамоа шартномасининг маъмурият томонидан ижроси ҳақида айрим лавҳалар эди ҳолос. Ундаги кечки ва тунги сменадаги иш учун 1,5 баробар ҳақ тўланиши, тоифасига қараб ҳафталик қисқартирилган иш соатларини жорий этиш, рағбатлантириш фонди орқали ходимларни қўллаб-қувватлаш каби ўнлаб бандлар ижроси ҳақида ҳам ижобий гапларни айтиш мумкин.

Шифохона касабаси уюшмаси кўмитаси раиси Насиба Курдошованинг ҳисобот маърузасидан жамоа шартномасини ходимлар манфаатини

кўзлаб имзолаган томон ҳам ўз позициясида қатъий туриб, жамоада соғлом маънавий-маърифий муҳит яратишга муносиб ҳисса қўганини ҳис этиш мумкин. Ходимларни ижтимоий муҳофазалаш тадбирлари изчил амалга оширилмоқда. Иш ҳақидан қарздорлик йўқ. Байрам тадбирларини муносиб ўтказиш, қариялар ҳолидан хабар олиш, муҳтожларни қўллаб-қувватлаш касабакўм эътиборидаги муҳим масалалардан ҳисобланади.

Шунинг учун олий тоифали шифокор Тўйчи Мавлонов таъкидлаганидек, шифохона жамоаси ташкилотчи ва ташаббускор Насиба Курдошова ҳамда унинг сафдошлари билан навбатдаги беш йилликда янада катта вазифаларни амалга ошириши мумкин.

Ангрен Шаҳар Тиббиёт бирлашмаси касабаси уюшмаси кўмитаси мутахассиси Дилдорахон Исоқулова мажлисининг аниқ маромда, ишчан руҳда ўтишини таъминлаб турди. Йиғилиш қатнашчилари масалалар муҳокамасида фаол иштирок этишди ва бир овоздан Н.Курдошова номзодини касабакўм раислигига маъқуллашди.

— Ишчанлик, иштиёқ ва ташаббускорлик билан тўлиб-тошган аҳил жамоангиз келажакда Нуробод шифохонасини республикамиздаги энг намунали даволаш масканига айлантиришига ишонаман, — деди мажлис якунида сўзга чиққан соғлиқни сақлаш ходимлари касабаси уюшмаси Тошкент вилоят кенгаши раиси Гўзал Тўхтаева.

Биз ҳам у кишининг фикрига қўшилдик.

**Ўз мухбиримиз.
Суратлар муаллифи
Ш.ҲАЗРАТҚУЛОВ**

Шофиркон тумани тиббиёт бирлашмасида бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов конференциясида бирлашма касабаси уюшмаси кўмитаси раиси Аҳмад Остонов кўмитанинг фаолияти тўғрисида ҳисобот берар экан, давлатимизнинг амалдаги қонун ва қарорлари асосида соҳа ходимларига яратилган кенг қўллаб-қувватлаш ҳусусида алоҳида тўхталди. Чўнончи, 3028 нафар аъзони бирлаштирган жамоада 36 соатлик иш ҳафтаси, ходимга уч кундан кам бўлмаган қўшимча таътил, тўй ва бошқа миллий маросимлар учун 7-10 кунгача навбатдан ташқари таътил, ёш боласи бор аёлларга 1 соатлик қисқартирилган иш куни, 14 кунгача иш ҳақи сақланмаган таътил жорий қилинганлиги шулар жумласидандир.

Эътибор билан

ёндашилмоқда

Ходимларнинг муружаатлари ва эътибор билан ёндашилмоқда.

Меҳнатни муҳофаза қилиш ва ходимларга ҳавфсиз иш шароитини яратиш иш берувчи ва касабаси уюшмаси кўмитаси ўртасида тузилган жамоа шартномасига алоҳида банд сифатида киритилган.

Умуман олганда, ҳисобот даврида маданий-маърифий ишларга касабаси уюшма маблағидан 16,6 млн. сўм, жисмоний тарбия ва спортни ривожлантиришга 5,9 млн. сўм харажат қилинган.

Маъруза юзасидан сўзга чиққан Латифа Ҳайитова, Баҳром Ражабов, Пўлат Баҳрамов, Асқад Шарипов, Рашид Бобоқуловлар ижобий ишлар билан бирга ҳали ҳал қилинмаган муаммолар борлиги тўғрисида ҳам фикр билдирдилар.

Жумладан, автотранспорт хизматини йўлга қўйишда ҳамон қийинчилик сезилмоқда. Айрим ходимлар ҳуқуқини яхши билмайдилар. Улар ўртасида тушунтириш ишларини олиб бориш, ҳуқуқшунос ва санъаткорлар билан учрашувлар ўтказиш юзасидан белгиланган тадбирлар суғушма самара бермоқда. Касабаси уюшмаларининг ҳозирги муҳим вазифаларидан бири мамлакат соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилишнинг аҳамиятини меҳнаткашлар ўртасида кенг тарғиб қилишдан иборат. Бу борадаги ишларни ҳам жонлантириш даркор.

Ажратилган маблағдан ошхона, кирхона марказий стерилизация пункти, лаборатория, рентген хоналарини жиҳозлаш, кичик механизмларни жорий қилиб қўл меҳнатини камайтириш, иш ўринларини шаҳодатлашда фойдаланиш мақсадга мувофиқ. Соҳа ходимларини ўқитиш, уларни ишлаб чиқариш билан боғлиқ жароҳатланишдан ёки касб касаллигига чалинишдан сақлаш борасида ҳам касабаси уюшмалари назоратни кучайтириши керак.

Конференция иштирокчилари касабаси уюшма кўмитасининг ўтган даврдаги фаолиятни қониқарли деб топишди ва Аҳмад Остонов яна раисликка сайлашди.

Йиғилишда туман, шаҳар, вилоят тиббиёт-профилактика муассасалари касабаси уюшма кўмитаси раислари иштирокида ҳисобот-сайловлар юзасидан амалий семинар ташкил қилинди. Галдаги вазифалар белгилаб олинди.

Шавкат СУЛТОНОВ, Бухоро вилояти соғлиқни сақлаш ходимлари касабаси уюшмаси кенгаши раиси

Ўзига хос синов палласи

Туманимиз ҳудудида 64 та бошланғич ташкилот мавжуд бўлиб, 6 та таянч мактаблари базасида ўтказилаётган намунавий ҳамда кўргазмали семинарлар савобли ишимизда яхши самара бермоқда. Ҳисобот-сайловлар олдида барча ташкилотларга Федерация ҳамда вилоят кенгашида тайёрланган қўлланма ва тавсияномалар тарқатилганлиги ҳам асқотди. Ҳозирда бу муҳим тадбир қарийб 65 фоиз бошланғич ташкилотларда ўз ниҳоясига етиб, янги таркиб олдида турган устувор вазифалар ҳусусида керакли маслаҳат ва тавсиялар берилмоқда.

Дастлабки тасаввур шуки, бошланғич ташкилот ётакчиларининг иш бе-

рувчи ҳамкорлигида амалга ошираётган ишларига, умуман олганда, айтиш эътирозлар бўлмади. Оммавий тадбирлар ўтказиш, «Устоз-шогирд» аниқларини бойитиш, турли байрамларни мароқли ўтказиш борасида анча-мунча эсда қоларли чизгиларни қайд этса арзийди. Кам таъминланган оилалар ва уларнинг фарзандлари саломатлигини тиклаш, фаоллар меҳнатини қадрлашга доир эзгу ишлар ҳам йил сайин ортиб бораёттир. Ўтган йили соҳа ходимларининг 55 нафар фарзанди «Нимкон», «Дўстлик» ёзги оромгоҳларида, соҳа ходимларидан 10 нафари Наманган вилоятидаги «Кўксарой» дам олиш масканида мириқиб хордиқ чиқаришди. 2009 йил давомида 46 нафар ходимга республикамизнинг турли санаторий ва профилакторийларида соғлигини тикла-

ши учун йўлланмалар олиб берилди. Ўқитувчилар ўртасида бўлиб ўтган турли кўрик-танловлар, спорт спартакиадалари касабаси уюшма кўмиталари учун ўзига хос синов бўлди.

«Баркамол авлод йили»да аъзолар билан янада кенгрок иш олиб бориш мақсадида таянч мактаблари миқдорини ошириш чораларини кўраётимиз. Энг асосийси, ҳисобот-сайловлар чоғида соҳа ишига ҳар жиҳатдан етук, жонқуяр ходимлар тавсия этилаётгани таҳсинга лойиқ. Бундай ёндашув касабаси уюшма мақомининг тобора ортиши йўлида хизмат қилиши аниқ.

**Эркин ТУРСУНОВ,
таълим ва фан ходимлари
Қизилтепа туман бирлашган
касбаси уюшма кўмитаси раиси**

«Инсонга наф келтириш — олий бахт» танловига

Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Тўрткўл туман бирлашган кўмитаси раиси Маҳмуд Адековни излаган киши уни бирон таълим муассасасидан топади.

— Бошланғич ташкилотлар таянчимиз, — дея изоҳлайди Маҳмуд ака бу ҳолатни. — Бизнинг мавқеимизни ҳам айнан уларнинг фаолияти белгилайди. Шунинг учун жойларда бўлиб, бошланғич ташкилотларимиз ишини талаблар асосида ташкил қилишга кўмаклашишни бирламчи вазифа деб биламан. Қолаверса, аъзоларимиз билан суҳбатлар, фирк алмашувлар янгиликка, ривожланишга ундайди.

атрофини янада ободонлаштириш мақсадида 1000 туп терак экилди.

— Барча саъй-ҳаракатларимиз баркамол авлодни вояга етказишга қаратилган дейди, —

ларини тиклаб қайтишларига эришилди. Бундан ташқари, Қорақалпоғистон Республикаси ўқитувчилар малакасини ошириш олийгоҳи қошидаги профилакторийда 42 нафар ўқитувчи ва мураббий, А. Алвоний номидаги ўқитувчилар малакасини ошириш олийгоҳи қошидаги профилакторийда 12 нафар касаба уюшма аъзолари ўз малакаларини ошириш билан бирга саломатликларини ҳам тиклаб қайтдилар.

Аъзолар ўртасида спорт мусобақалари ўтказиш анъанага айланган бўлиб, ўтган йили стол тенниси, шахмат-шашка, волейбол турлари бўйича эркаклар ва аёллар ўртасида ўтказилган спарта-

Аъзолар

олдидаги масъулият

фаолликка ундамоқда

Раёсат йиғилишларида ҳам бошланғич ташкилотлар фаолиятини таҳлил қилиш анъанага айланган. Бултур ўтказилган раёсат йиғилишларида 8-умумтаълим мактабида касаба уюшма ташкилотининг жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш борасида амалга оширилаётган ишлари, 2-, 12-болалар боғчалари касаба уюшма ташкилотларида меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича амалга оширилаётган ишлар, 7- умумтаълим мактаби касаба уюшма аъзоларининг моддий ва маънавий манфаатларини ҳимоялаш юзасидан амалга оширилаётган ишлар муҳофаза қилиниб, ушбу бошланғич ташкилотлар кўлга киритаётган ютуқлар оммалаштирилди, йўл қўйилган камчиликларни бартараф қилиш, эътиборсиз қолдирилган жиҳатларга эътиборлироқ бўлиш юзасидан тавсиялар берилди.

Айни пайтда касаба уюшма кўмитаси ўз атрофида 4845 дан ортиқ соҳа ходимларини бирлаштиради.

Ўтган йили касаба уюшма аъзоларидан 25 нафарига 940480 сўм миқдорда моддий ёрдам кўрсатилди. Кам таъминланган яқка-ёлғиз кексаларга доимий ғамхўрлик кўрсатилмоқда. Ўтган йили икки нафар аъзоларнинг уйи ёнғин ичида қолганида ҳам касаба уюшмаси биринчилардан бўлиб кўмакка шошилди.

— Фаолларимизни рағбатлантириш эътиборимизда, — дейди кўмита раиси. — Бултур бу мақсадлар учун 844800 сўм маблағ сарфланди.

«Энг намунали бошланғич касаба уюшма ташкилоти» танловининг ўтказилиши бошланғич ташкилотлар фаолиятини янада такомиллаштириш имконини бераётгани сир эмас. Туманда ҳам ушбу танлов кўтаринки суръатларда ўтказилиб келинмоқда. Ўтган йили ушбу танловда 16- мактаб бошланғич касаба уюшма ташкилоти биринчи ўринни эгаллади. Туман бирлашган кўмитаси томонидан мактаб касаба уюшма ташкилоти хонаси жиҳозлаб берилди.

— Ёшларга ҳар томонлама ибрат кўрсатиш истагиданми, ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ишларига алоҳида

иштиёқ билан қараймиз, — дейди Маҳмуд ака. — Ҳар йили мактаб, болалар боғчалари атрофига дарахт ва гул кўчатлари ўтқазамиз. Ўтган йили 36- мактабда кўёнчилик ташкил қилинди. 4-, ва 6-мактабларда, экология марказида янги боғларга асос солинди. 16-мактабга таълим муассасаси бугун ўз иссиқхонасига эга. Дарвоқе, ушбу боғчамиз бултур «Меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича жамоат назорати ўрнатишни энг яхши ташкил қилиш» кўрик-танловининг Қорақалпоғистон босқичида биринчи ўринни эгаллади.

— «Баркамол авлод йили» масъулиятимизни янада ошириб юборди, — деди бизни очик чеҳра билан кутиб олган мудира Раъно Розумбетова.

Тўрткўлнинг 120 йиллик тўйида ишга туширилган маъмур боғча 14 гуруҳга мослашган икки қаватли бинода жойлашган бўлиб, экологик муаммолар ҳисобга олинган ҳолда муассаса 1996 йилда санатория туридаги соғломлаштириш боғчасига айлантирилди.

— Бугунги кунда муассасамизда 12 гуруҳ фаолият кўрсатиб, 280 нафар бола тарбияланмоқда, — дейди Раъно опа. — Янги педагогик технологияларнинг кириб келиши фаолиятимизни бирмунча жонлантирди. Хусусан, боланинг билиш фаолиятини тўғри ташкил этиш ўзлаштириш хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда мутахассис

малакасини кўлаб, уни мустақил фикрлашга йўналтиришни талаб қилади. Масалан, кичкинтойлар пиктограмма-расмли хатга қараб сўзлайдилар. Бундай педагогик технологияни кўллашдан мақсад болаларнинг чет тилларга қизиқишини кучайтириш, оғзаки нутқини ўстириш, тўғри талаффузга ўргатиш, иккала тилда фикрлай олиш қобилиятини ривожлантиришдир.

Машғулотлар асосан ўзбек тилида олиб борилади. Қорақалпоқ, рус ва инглиз тили тўғрақлари мунтазам равишда фаолият кўрсатади.

— Йилнинг иссиқ кунларида жисмоний даволаш машқлари ўтказиш учун махсус майдончамиз бор, совуқ кунларда жисмоний даволаш машқлари жиҳозланган спорт залида ўтказилади, — дейди мудира. Туғма ясси оёқли болалар учун махсус массааж тахта йўлакчалари бор. Шунингдек, фитобар, маънавият ва маърифат хонаси, 11 та компьютер, лингафон, психологик тинчлантирув, тиббиёт хоналари, мусиқа зали, очик бассейн болаларнинг хизматида.

Тарбияланувчиларни қишин-ёзин витаминларга бой мева-сабзавотлар билан узлуксиз таъминлаш мақсадида 2,5 сотих майдонда иссиқхона ташкил қилинди. Бултур болалар хиёбони бунёд этилди. Янги йил арафасида иситиш системаси янгиланди. Болалар ўйин майдончалари спорт анжомлари билан таъминланди. Муассаса

мудира. — Ҳар бир боланинг характерини ҳисобга олган ҳолда улар билан машғулоти олиб борамиз. Дейлик, бир бола расм чизишни хоҳласа, иккинчиси кўғирчоқ ўйнашни, бошқаси эса бирон нарсга яшашни хоҳлайди. Болаларга касблар ҳақида тўшунчалар бериб борамиз, улар қалбида турли касбларга меҳр уйғотамиз. Йил давомида олган билимларини бахонаб, мониторинг таҳлиллари ўтқазамиз.

Мудира, шунингдек, фаолиятни самарали йўлга қўйишда Феруза Аллаберганова, Муяссар Искандарова, Замира Қурбонова, Илхом Холиқов каби тўғрақ раҳбарлари, ҳамшира Умида Йўлдошева ва бир қатор тарбиячиларнинг муносиб хизматлари борлигини эътироф этди. Боғча тарбияланувчиларини тўрт фарзандидан кам кўрмайдиган мудиранинг ўзи ҳам болалар билан тўғрақ машғулоти олиб боришни жуда ёқтиради.

— Бундай муваффақиятларга ҳар бир мактаб, боғчамизда гувоҳ бўлишингиз мумкин, — дейди Маҳмуд ака. — Келажак олдида улкан масъулият ҳис қилиб, фидойилик билан меҳнат қилаётган бундай аъзоларимизни кўлаб-қувватламай бўладими! Ўтган йили аъзоларимиздан 52 нафарига имтиёзли йўлланма ажратилиб, республикамиз сиҳатгоҳларида саломатлик-

киадада 1476 нафар аъзо иштирок этди. Ушбу тадбирни муваффақиятли ўтказиш ва ёрқинларни рағбатлантириш учун 1626473 сўм маблағ сарфланди.

Касаба уюшма кўмитаси «Фан билимдони» кўрик-танловини ўтказишга ҳам ҳомийлик қилиб келмоқда. Касб байрамида эса бир гуруҳ соҳа фидойилари бир пиёла чойга тақдир қилиниб, уларнинг дил сўзларига қулоқ тутилди, қимматбаҳо совғалар улашилди.

Табиийки, кенг қамровли фаолият аъзоларнинг касаба уюшмаларига ишончини оширмоқда. Ўтган йили аъзолар 12 та оғзаки ва 4 та ёзма ариза билан мурожаат қилдилар. Барча мурожаатлар тегишли тартибда ҳал қилинди.

— Шу кунларда бошланғич ташкилотларимизда ҳисобот-сайлов йиғилишлари бошланган. Албатта, йиғилишларни муваффақиятли ўтказиш учун бир неча давра суҳбатлари, семинарлар ташкил қилдик. Ушбу йиғилишларда иштирок этар эканман, аъзоларимизнинг бизга эътибори, фаолиятимизга бераётган юксак баҳолари қалбимни тоғдай кўтариш баробарида, улар олдидаги масъулиятни янада чуқур ҳис қилишга ва мадад кўллари кенгрок чўзишга ундайди, — дейди Маҳмуд Адеков.

Муҳаббат ТҲАБОЕВА,
«Ishonch» мухбири

Отабек Эшметов «Фарғонаазот» очик акциядорлик жамиятида ишлаётган юзлаб ёшлардан бири. Етти йил аввал корхонага тортинибгина кириб келган йигит бу ерда Баҳодиржон Султонов, Николай Казанцев, Абдували Халилов сингари устозлардан эринмай иш ўрганиб, юқори малакали чилангар-таъмирловчи бўлиб етишди. Жамоа тасарруфидаги жиҳозларнинг бениқсон ишлашида унинг ҳам қатта ҳиссаси бор.

2006 йили бу жонқуяр йигитга ишонч билдириб, бўлим касаба уюшма кўмитаси раислигига сайлашганди. Айни пайтда эса у корхона касаба уюшмаси кўмитасининг аъзоси, меҳнат муҳофазаси бўйича комиссия раиси.

Кейинги вақтда корхонада бахтсиз ҳодисалар анча камайди. Бунга осонлик-

Доимий назоратда

ча эришилгани йўқ. Шу кунларда корхона цехларида 28 нафар меҳнат муҳофазаси вакили фаолият кўрсатмоқда. Улар режага асосан ходимларга яратилган шароит, хавфсизлик чоралари, ходимларнинг махсус кийим билан таъминланишини доимий назоратга олган.

Яқин ойларида корхонанинг айрим цехларида меҳнат муҳофазасига доир ишлар ўрганиб чиқилди. Комиссия вакиллари мутахассислар билан ҳамкорликда касаба уюшма кўмитасига ҳавола этган тақдимномада бир қатор камчиликларни кўрсатиб ўтишганди. Кўмита тавсиясига кўра, бу камчиликлар тез ора-

да бартараф этилиб, ходимларнинг меҳнат ва дам олиш шароитини яхшилашга қаратилган тадбирлар амалга оширилди.

Ўтган йил Отабек учун самарали кечди. Апрель ойида тармоқ касаба уюшмаси Марказий кенгаши томонидан шу мавзуда ташкил этилган ўқув йиғинида иштирок этди. Кейинроқ эса Халқаро меҳнатни муҳофаза қилиш ташкилоти ташаббуси билан Олмалиқдаги «Аммофос-Максам» ОАЖда ўтказилган семинардан кўп нарсаларни ўрганиб қайтди.

— Бу йилги режамизга бир қатор муҳим тадбирларни киритганмиз, — дей-

ди О.Эшметов. — Меҳнат муҳофазаси вакиллари ишлаб чиқариш жамоаларида ўтказилаётган уч босқичли назоратнинг дастлабки икки бўғинида иштирок этишини эришишни кўзда тутганмиз.

Яқинда бўлим касаба уюшмасининг навбатдаги ҳисобот-сайлов йиғилиши ўтказилди. Маъруза муҳокамасида сўзга чиққанлар уюшманинг иш шароитини яхшилаш, меҳнат муҳофазасини таъминлаш, оммавий-маданий тадбирлар ташкил этиш соҳасидаги фаолияти ҳақида гапирдилар. Бу ишларни янада кенг йўлга қўйиш белгилаб олинди. Йиғилиш қатнашчилари Отабек Эшметовни бўлим касаба уюшмаси раислигига қайта сайлашди.

Музаффар МАМАТҚУЛОВ,
жамоатчи мухбир

Шахсий кутубхонамдаги

Ўйлари

Дунёда одамлар турфа, кизиқишлари ҳам. Бир танишимнинг жуда улкан маркалар тўплами бор, ҳар гал уйига борганимда уларни менга кўрсатишдан эринмайди. Яна бир тиббиёт фанлари номзоди, жарроҳ дўстим бор. Унинг ҳондонда орден, медал ва нишонларнинг катта коллекцияси сақланади. У буларни фахр билан намойиш қилади.

Менинг шахсий кутубхонамда 30000 дан ортиқ китоб бўлиб, уларнинг 30 га яқини ўзимнинг қаламимга мансуб. Мен бир умр китоб йиғдим. Ҳар гал кутубхонамга баайни меҳробга ёки падари бузрукворимнинг хузурига киргандек алоҳида иззат, меҳр ва сурур билан кираман. Наздимда, уларнинг ҳар бири тирик бир жон, инсон руҳиятининг мангулигидан мужда бериб тургандек.

Мен уларни муҳаббат билан саралаб жойлаштирганман. Алоҳида жавонларда тиббий адабиётлар, Абу Али ибн Синодан Мухаммад Закарийё Розийгача, Гиппократгача замон ва маконлар оша менга термулиб тургандек бўлаверади. Улуғ устозларим тиббиёт фанлари доктори, профессорлар Эркин Қосимов, Амин Сулаймон, Жуманазар Бекназаровларнинг қаламига мансуб тиббий китоблар миндатдор шоғирди учун энг муқаддас жавонга жойлаштирилган. Бу жавонда бугунги кунда китобсеварлар учун катта қийматга эга бўлган, 1898 йили чоп этилган «Урология»дан тортиб, 1914 йилда қалин ва ялтироқ хитой қоғозида чоп этилган 14 томлик «Медицинанинг реал энциклопедияси»гача мавжуд. Уларни тез-тез варақлаб тураман ва тиббиётнинг бугунги ютуқ-

лари билан қиёслаб, аждодларимизнинг бир неча асрлар муқаддам ҳам билим доираси нақадар кенг бўлганлигига ҳайратим ошаверади.

Алоҳида жавонларда бадий адабиётлар сараланган. Бу қисмда бобокалонимиз Алишер Навоийнинг «Хамса»сидан тортиб, «Девони Фоний»гача, мен эҳтиром билан муталаа қиладиган Бобораҳим Машрабнинг барча асарларигача мавжуд. Ҳар гал бу улуг аждодимизнинг «Онажоним, қайдасан?» ва «Мабдаий нур»ини қўлимга олар эканман, қалбимда ўзгача нур, фараҳ пайдо бўлади. Тўра Сулаймон, Мухаммад Юсуф, Шавкат Раҳмон, Чори Авазлар менга бу жавондан руҳнинг барҳаёт эканлигидан мужда бериб тургандек гўё.

Жаҳон адабиёти дурдоналари тўпланган жавонларимдан менга Байрон, Гёте, Гейне, Шекспир, Булгаков, Беляев ва Зошенколар гоҳо маънос, гоҳо жилмайиб тургандек туюлади. Мен уларни рўзи маҳшаргача йиқилмайдиган, макон ва замонлар силсиласидан ўтиб боровчи улкан қояларга ўхшатаман.

Мен энг севган китоблар диний адабиётлар қисмида жойлашган. Унда Қуръони каримнинг 1895 йилда Қозонда тошбосмадан чиққан нусхасидан тортиб, 1910 йилда чоп этилган «Иброҳим Адҳам» қисаси, рўйи заминнинг энг буюк инсонлари бўлмиш пайғамбарлар ҳаётидан мужда берувчи Рабғузий ҳазратларининг «Қисасул-анбиё»си, Фаридиддин Атторнинг «Тазкиратул-авлиё»сигача мавжуд. Мавлоно Жалолиддин Румийнинг асарларини алоҳида меҳр билан варақлайман. Улар менга дунёнинг фонийлиги, умрнинг боқийлигидан, имон, инсоф, диёнат, одамгарчилик, самимийлик ва покизалиқдан сабоқ бериб туради.

Инглиз ва рус тилида чоп

этилган тиббий китобларим ҳам катта қисмни ташкил қилади. Ҳар гал беморларни қабул қилишда уларни варақлаб, хотирдан фаромуш бўлиши мумкин бўлган тиббий маълумотлар, ташхисдаги мураккабликлар, буюриладиган дори муолажаларимнинг дозаси, кўрсатмалари ва ножўя таъсирларини такрорлаб тураман.

Менинг ақлиожизимда бир фалсафа бор, ҳар доим у билан ҳисоблашаман. Борлиқнинг ибтидосидан интиҳо топишига қадар кулгули ва қувноқ ҳолатларга қараганда қайғули ҳолатлар кўпроқ бўлган. Инсоннинг жаннатдан қувилиши, бир умр машаққат билан ўз тирикчилигини юртиши, аста-секинлик билан ота-оналари, қон-қардошлари, дўст-ёрлари ва яқинларидан жудо бўлиши, вақти соати келиб, ўзи ҳам бу дунёдан фано бўлиши қайғули ҳолатдир. Бунинг устига инсониятга бот-бот ҳужум уюштириб турувчи турли хасталиклар, фожиалар ҳам ҳаётнинг қайғулилик даражасини ошириб тураверади. Шу боис инсон ҳаётнинг ҳар бир пилла-поясида кулгили ва қувноқ ҳолатларни излаб туриши керак. Шунинг учун ҳажвия ва латифалар, сатира ва юморга тааллуқли китобларни алоҳида жамлаганман. Бу мавзуда 500 дан ортиқ китобим борлигидан фахрланаман. Убайд Зоконийдан тортиб, Афанди, Алдар Қўса, Михаил Зошенко, Булгаков, Азиз Несингача бу жавондан менга жилмайиб, латифа айтиб турадилар гўё. Қачон ишдан бирор зиддиятга учраб ёки сиқилиб келсам, айримларга ўхшаб ичкилик ёки егуликдан аламимни олмайман. Хотин, бола-чақага бақирмайман, балки мана шу жавон жонимга оро киради, асабларимни тинчлантириб, кайфиятимни кўтаради.

Фантастик асарлар жамланган жавонимда эса Стивен Спилберг, Жюль Верн, Александр Беляев, Френсис Свен, Эдгар По, Уильям Нолан ҳамда Ҳожиакбар Шайхоннинг (Аллоҳ раҳматиға олган бўлсин), Эркин Усмоновнинг асарларига ҳам бор. Бу асарлар мени ўтмишининг ибтидо қадар олисликларидан тортиб, келажакнинг интиҳо қадар уфқларига сайр қилдиради. Уларни ўқиб гоҳ Марианна чуқурлигига, баъзан эса Жомолунгма чўққисига чиққандек сезаман ўзимни.

Кутубхонамнинг тарихи бевосита талабалик йилларимга бориб тақалади. Ўша йиллари талабаларнинг энг илғорлариға давлат стипендияси бериларди. Оддий стипендия 40 сўм бўлгани ҳолда, мен 5 йил мобайнида 120 сўмдан стипендия олиб ўқиганман. Ўшанда ҳар ой ортиқча пулимга китоб магазинлари ораб, керакли адабиётларни сотиб олардим. У пайтлари 80 сўмга бир дунё китоб сотиб олса бўларди. Аммо унча ҳам отам раҳматлидан қолган бир дунё китоб менга мерос бўлиб қолган.

Албатта, шахсий кутубхонам ҳақидаги ушбу жумлаларим айрим ўқувчиларга мақтанчоқликка ўхшаб туюлиши мумкин. Аммо бундан Аллоҳ асрасин! Мен ёмон кўрган иккита ҳислат бор. Биринчиси такаббурлик, иккинчиси эса мақтанчоқликдир. Бироқ кутубхонамга кирган киши унинг улканлиги, кенг қамровлиги ва дид билан йиғилганлиги ҳақида фикрини айтса, беҳад шодланиб кетаман.

Биз учинчи минг йилликка қадам қўйдик. Мустақиллик йилларида фуқароларимизнинг турмуш даражаси жуда яхшиланди. Атиги 20 йил илгари бундай ҳашаматли автомашиналар ва уй-жойлар хусусида ўйлашимиз ҳам мумкин эмас эди. Аммо мен баъзан ана шундай фирдавсмонанд қасрларга ташриф буюриб, бирорта хонасида бирорта китоб борлигини кўрмаган ҳолларим кўп бўлган. Буни моддий жиҳатдан нақадар бойиш ва маънавий жиҳатдан шунчалик қашшоқланиш деб тушунаман. Менимча, цивилизация имконияти кенгайган 21-асрдаги энг катта зиддиятлардан бири ҳам моддий бойлик ва маънавий қашшоқлик орасида бўлса керак!

Энг ёмони, аҳолининг китоб ўқиш даражаси камайиб кетди. Менинг олдимга ҳануз касалликнинг муддати ўтиб, бедаво ҳолга етгунича ўйламай юрган одамлар келишди. Яқинда Хоразм вилоятидан иккала уруғдони йўқ 15 яшар бир йигитчани операция учун олиб келдилар. Мен операция маҳали қорин бўшлиғини очиб, уруғдонларни излаб кўрдим. Ичкарида қолиб кетгани учун уруғдонлар бутунлай сиқилиб, ёғ тўқималарига айланиб кетган экан. Энди бу йигитча бир умр фарзандсиз ўтади. Ваҳо-

ланки, ота-оналари илмий-оммабоп китобларни ўқиганида, газета-журналлардан, телевидение ва радиодаги тиббиётга оид кўрсатув ва эшиттиришлардан бохабар бўлганида, бундай асоратларга йўл қўйилмаган бўлур эди. Мана, китоб ўқимаслиқнинг оқибати! Энг ачинарлиси, одамларимиз китоб ўқиш ўрнига аллақандай маза-матрасиз, инсоннинг маънавий қиёфасига ҳеч қандай ижобий таъсир кўрсатмайдиган сериалларни кўриш, радио ва телевидение орқали бот-бот берилаётган тутуруқсиз ва беҳаё хонандаларнинг нолишларини тинглаш билан бандлар. Булар ҳатто бўлғуси мутахассисларнинг савиясига ҳам салбий таъсир кўрсатмоқда. Мен 20 йилга яқин тиббиёт олий ўқув юртларида талабаларга сабоқ бердим. Айрим ҳолларда маъруза ёки амалий машғулот маҳали талабаларга қуйи курсда олиши лозим бўлган билимлар ёки ҳар бир тибб ходими билиши мумкин бўлган умумий маълумотлар хусусида саволлар берсам, саволларнинг аксариятига қониқарли жавоб ололмаيمان. Уларнинг кўпчилиги ҳам китобни телесериалга алмаштирган кўринади.

Инсоният шаклланганидан буён жуда кўп ихтиролар қилган, янгиликлар яратган, бу жараён бетўхтов давом этаверади. Шундай экан, ҳар биримиз бундан хулоса чиқариб олишимиз лозим.

Дунёда турфа тоифа одамлар бор. Ҳар бирининг ўз хоббиси мавжуд. Биров бедана боқади, бошқаси ҳашаматли уй қуради. Яна бири умр бўйи пул йиғади. Нима ҳам деймиз, бу ҳам бир ишқибозлик. Мен бир умр китоб йиғдим. Аллоҳ яна қанча умр насиб этган бўлса, шунча йиғавераман. Аммо бундан ҳеч қачон афсусланган эмасман.

Алижон ЗОҲИДИЙ,
Тошкент тиббиёт академияси умумий хирургия, болалар хирургияси кафедраси доценти, тиббиёт фанлари номзоди, Ўзбекистон ёзувчилар уюшмаси аъзоси

Китоб — ақл қалъаси

Умр ўтган сари кишининг ақли тўлишади. Лекин олам, билимлар чексиз. Қанча билганинг сари билгинг келаверади. Бундай пайтда фақат китобгина инсонга яқин дўст, ишончли ҳамкор, сирдош бўлади.

Шу ёшимда англадимки, ҳатто ота-

оналар беролмаган, беришга улгуролмаган билимларни, дунёқарашни китобгина бера олади. Шу ўринда бир ҳодисани эслагим келди. Оилада ёлғиз қизман. Онам Икболой, Хайитой ва Тошбуви эналарим, Ҳикматой, Мукаррам, Улбека, Хурсаной аммам-

лар болалик кезларимда бирон иш билан машғул ҳолатда (улар кўпроқ урчуқ йигирар, Нурота кашталарини тикар, гилам ва бошқа рўзғорга керакли буюмларни тўқир эди) кизиқарли ривоятлар, воқеалар сўзлаб берад эди. Онам мени авайлаб қўлимни

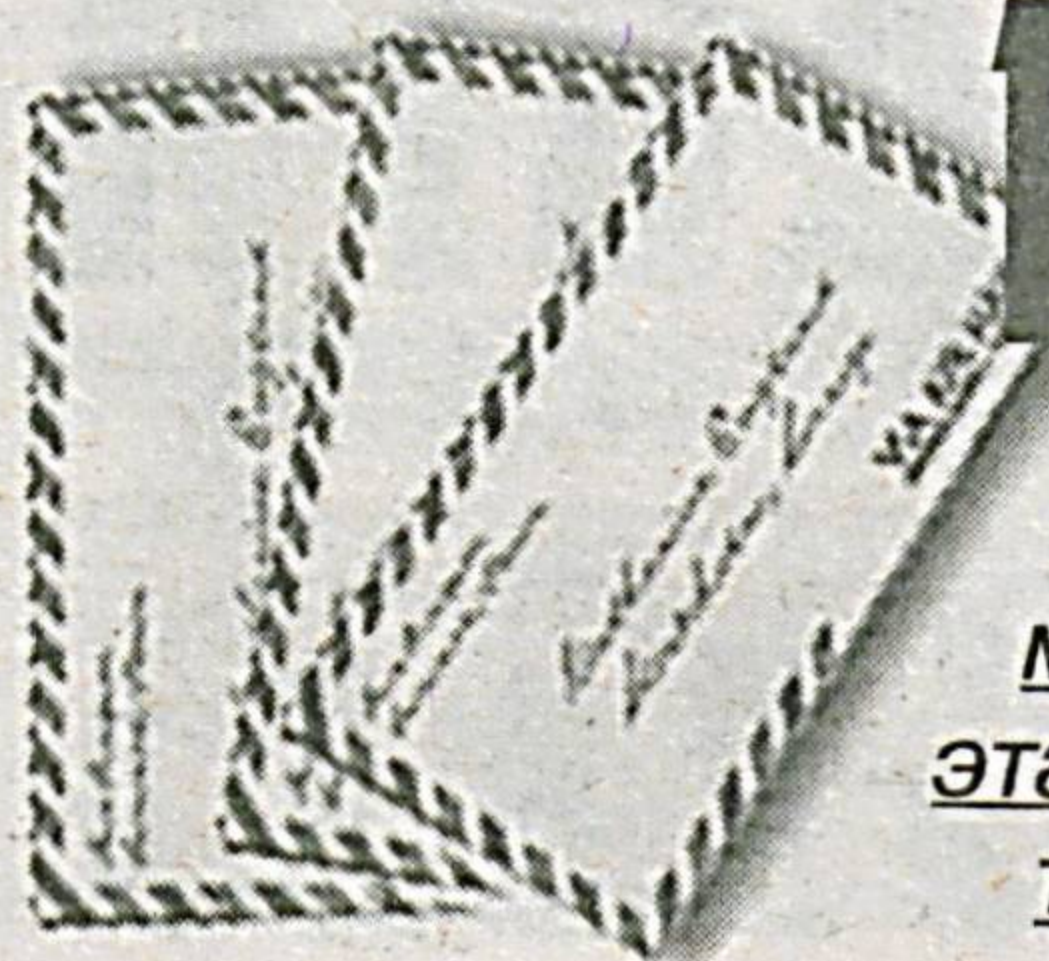
совуқ сувга урдирмас эди.

Вақт ўтиб, онам ҳам оламдан ўтди.

Ҳар қандай инсон ҳаёт гирдобиде қолиши мумкин. Бироқ, китобгина уни зулматдан асраб қолади. Инсон китобни кўп ўқишга болалиқдан одатланиши лозим. Шундагина порлоқ келажак, баркамолликка умид қилса бўлади.

Комила БОЙМУРОВА,
«Ishonch» мухбири

Бизга мактуб йўллабсиз

Муносабат — уйғоқлик белгиси

Одамни бефарқлик, эътиборсизлик ўлдиради, деган гап топиб айтилган. Шу маънода жамиятдаги бундай иллатларга қарши курашиш ҳар бир инсондан фикран уйғоқликни талаб этади. Газетамиз саҳифаларида бериб борилаётган мақолаларда кўнунчақ муштарийларимиз томонидан билдирилаётган фикр-мулоҳазалар ҳам бу борада катта муҳим аҳамиятга эга.

Шу ўринда, андижонлик мухлисими Абдулатто Латиповнинг газетамизнинг ўтган йил 10 октябрдаги 119-сонида эълон қилинган «Додхоҳ белин дол этган надир?» мақоласини ўқиб олган таассуротлари ҳақида ёзиб юборган мактубига эътиборингизни тортамиз:

«Ishonch» газетаси саҳифаларида кўлаб қизиқарли мақолалар, ҳуқуқий савол-жавоблар, қолаверса, ноҳақ ишдан бўшатилганлар, адолатсизликка учраган кишиларни ҳимоялаб материаллар берилаётгани ўқувчиларга манзур бўлаяпти. Жумладан, мақола сўнггида «Газетхонларимизнинг ҳуқуқий савиясини юксалтириш учун гапни бироз чўздик» дейилган жумла кўлимга қалам олишга ундади. Ҳақиқатан, ҳозирги кунда кўпчилик фуқаролар, тадбиркору фермер каби касб вакиллари қонунларни, ҳуқуқ ва бурчларини билишмайди. Натижада, бирор муаммо туғилса, солиқ ва бошқа маъмурий идоралардан нолиб юравердилар...»

Мухлисими, шунингдек, ҳозирги кунда хорижликлар юртимизга келиб, турли соҳаларда эришган ютуқлари-

миз қаторида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар ишига юқори баҳо берилаётганини айтиб, газетада ана шундай мақолаларнинг тез-тез бериб борилиши ҳам жамиятимизда адолат устувор бўлишига катта ҳисса қўйишини таъкидлаган.

Дарҳақиқат, журналист текширувига асосланган материалларнинг фуқароларни ўйлантираётган саволларга жавоб топишда яқиндан кўмак бераётгани сир эмас. Нуфузли ҳуқуқий идоралар масъул ходимларининг газетамизда берилаётган ҳуқуқий материалларга юқори баҳо бераётганлиги ҳам фикримизнинг исботи. Қолаверса, таҳририят мурожаатларни ўрганиб ҳал этиш учун тегишли ташкилотларга хатлар юбориш орқали ҳам шикоятчиларнинг муаммосига ечим топишга кўмаклашмоқда. Бунга дардига чора топган шикоят муаллифлари томонидан йўлланган миннатдорчилик мактубларидан ҳам ишонч ҳосил қилиш мумкин.

Баъзан мурожаатчиларнинг қонунларни тўғри англамаслиги, уларда кўрсатилган тартиб-қоидаларга риоя қилмаслиги ҳам муаммоларини ҳал этишда тўсиқ бўлаяп-

ти. Бундай вазиятда ҳам шикоятчининг арзи эътиборсиз қолдирилмай, шунга оид барча ҳужжатлар ҳуқуқий таҳлил қилинган ҳолда мақола чоп этилаяпти. Мисол учун, шу йилнинг 12 январидagi 5-сонимизда чоп этилган «Қонун қонун-да, домлажон!» сарлавҳали ҳуқуқий бадида Қарши шаҳрида яшовчи кекса олим Садат Тожиевнинг мурожаатида баён этилган ҳолатлар бўйича фикр юритилган. Унда айтилишича, Қарши муҳандислик иқтисодиёт институти кафедра мудири лавозимидан бўшатилган С.Тожиевнинг ишга тиклаш ҳақидаги даъвоси фуқаролик ишлари бўйича Қарши туманлараро суди томонидан судга даъво қилиш муддати узрсиз ўтказиб юборилган деб топилиб рад этилган. Юқори суд инстанцияси судлов ҳайъати ҳам бу қарорни тасдиқлаган. Айни шу сабабга мақолада санаб ўтилган ишга доир баъзи ҳолатларга ойдинлик киритишга ва масаланинг тўғри ечим топишига монелик қилган. Хайрихоҳлик руҳида ёзилган мақола нафақат шикоятчи учун, кўпчиликка ҳуқуқий сабоқ вазифасини ўтагани шубҳасиз.

«Ноқонуний ишдан бўшатилиб, тегишли ташкилотлар, фуқаролик суди ва прокуратура томонидан муаммом ҳал этилмай келинаётганлиги ҳақида таҳририятга мурожаат қилгандим, — деб ёзади домла яқинда йўллаган мактубида. — Газетада чоп этилган «Қонун қонун-да, домлажон!» сарлавҳали ҳуқуқий мақолада ушбу масалага алоқадор ҳолатлар чуқур таҳлил қилинганлигидан хурсанд бўлдим».

Хат муаллифи дилсўзлари қаторида мурожаати эътиборсиз қолмаганлиги, ҳар бир жиҳати ҳуқуқий нуқтаи назардан очиқ берилган мақола ёритилганлиги учун муаллиф ва таҳририятга чуқур миннатдорлик билдириб, жамоамизнинг бундан кейинги ишларига муваффақиятлар тиллаган.

Айни пайтда ушбу мақола юзасидан текшириш ўтказилиб, тегишли ҳолатлар аниқлангани ҳақида Қашқадарё вилоят прокурори ўринбосари вазифасини бажарувчи, адлия катта маслаҳатчиси О.Амиркуловнинг жавоб хатини олдик. Одатда, муносабат билдириш жоиз топилган мақолаларни тааллуқли идораларга жавоб беришни

сўраб хат билан жўнатамиз. Ушбу вазиятда эса вилоят прокуратураси ҳеч бир сўров мактубисиз мақола бўйича текшириш ўтказиб, натижаси ҳақида жавоб йўллаяпти. Бу ҳам ҳуқуқ-тартибот идораларининг газетамизга бефарқ эмаслигини кўрсатади.

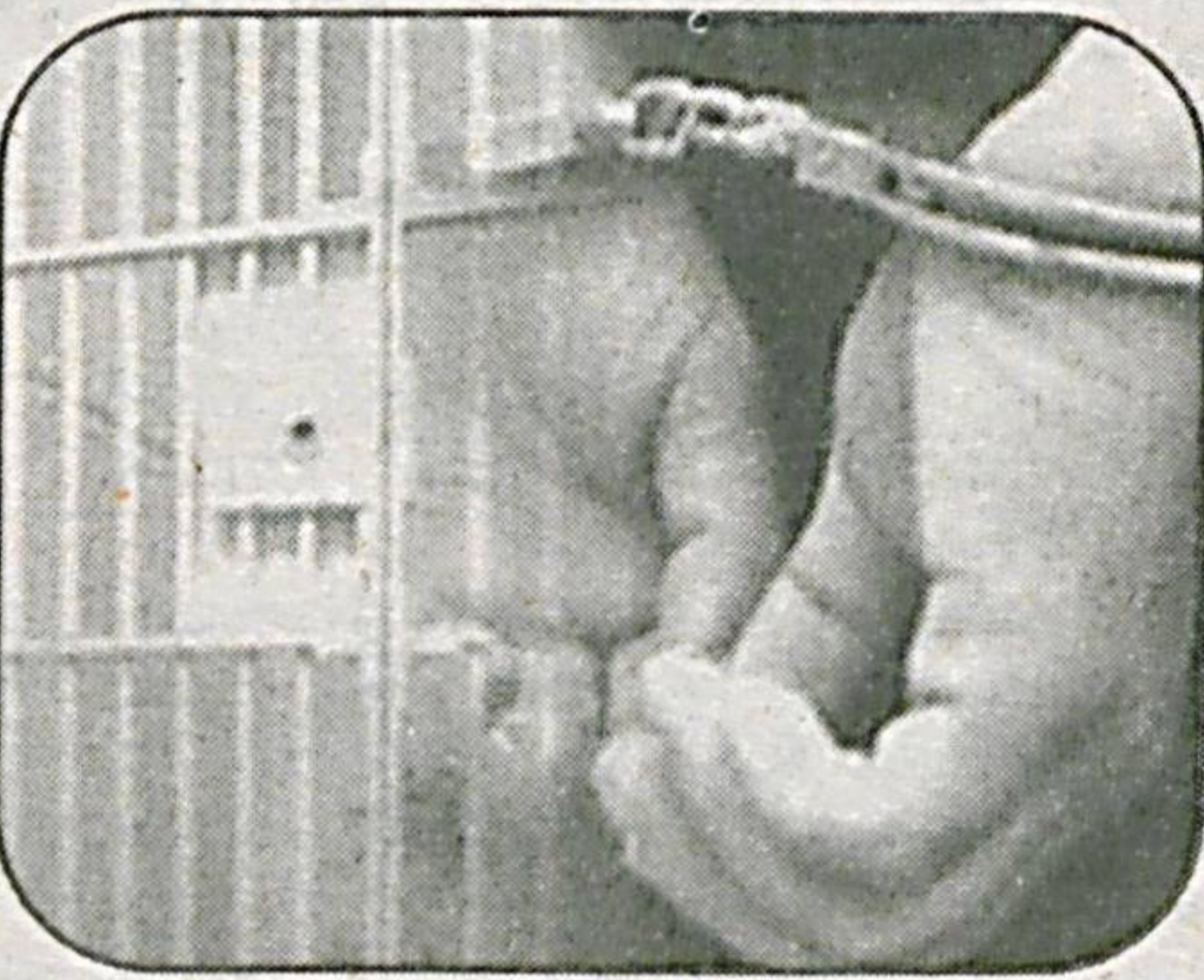
Газета ижодкорлар учунгина эмас, оддий газетхонлар учун ҳам минбар ҳисобланади. Муштарийларнинг газетамизда фаол қатнашиб туриши бизни бениҳоя хурсанд қилади. Қолаверса, тегишли идораларнинг таҳририят билан фуқаролар мурожаатларини ҳал этишда бир ёқадан бош чиқариб ҳамкорлик қилиши ижобий самара бериши шубҳасиз. Зеро, матбуотда эълон қилинаётган ҳар бир мақолага муштарийлар ва тегишли идоралар томонидан ҳозиржавоблик билан муносабат билдирилиши муаммоларга ойдинлик киритишда ва уларнинг атрофлича таҳлил қилинишида катта ёрдам беради.

Тўлқин ШЕРНАЕВ,
Хатлар ва мухбирлар билан ишлаш бўлими муҳаррири

Ҳаёт инсонга бир марта берилади. Шу боис умрни мазмунли ўтказиш, унинг ҳар лақиқасидан самарали фойдаланиш бурчимиздир. Бирок орамизда яшашнинг моҳиятини англамаган кимсалар ҳам учраб туради.

Яна панжара ортига

...Кузнинг ўрталари. Эрталаб соат тўққизларда уйдан чиққан Искандар яқин орадаги дўконга кириб, 200 грамм ароқ билан бошини қизитиб олди. Сўнг тўсатдан ҳаёлига шаҳар марказини айланиш фикри келди. Шаҳарга етиб келиши билан йўл устидаги кафега бурилди. Бу ердан икки шиша пиво ичиб чиққач, юриб-юриб заргарлик дўконига қандай кириб қолганини сезмади. Растада турган тилла буюмларни кўриб, беихтиёр кўзи ўйнаб кетди. Сотувчи аёлларнинг гап билан чалғиб тургани эса юрагига баттар гулгула солди. Шошилиб растанинг тортмасини тортса, очик экан, бир талай тақинчоқлар қўшилиб чиқди. Атрофга яна бир назар ташлаб, ҳеч нарса кўрмагандек йўлида давом этди. Шундан сўнг олган буюмларини бамайлихотир пакетга жойлаб, Қорахитой қишлоғига борадиган автобусга миниб уйига келган Искандар дўконда яна 200 грамм ароқни «отиб олди». Дўкон эгасининг қизига пакетдаги буюмларни қолдириб, «кайфим тарқаганда олиб кетаман» деди. Қачон «ўзига келиши» номаълум бўлган кимсанинг бундай дейиши сотувчини таажжублантиргани шубҳасиз. Шу алфозда уйига келган қахрамонимиз онасига 2 дона узук бериб, «яшириб қўйинг, кейин оламан»

дея соат 17 ларда Оҳангарон шаҳридаги Лайло исмли танишиникига йўл олди. Лайлонинг қизларига яна 2 дона узук совға қилиб чиққан Искандар чойхонада ароқ билан «томоғини хўллаб» уйига келди.

...Икки куни осуда ўтди. Учинчи куни у яна Оҳангарон шаҳрига келиб, тагин ширакайф бўлиб олди. У ердан чиққач, бозордаги дўконлардан бирига кирди. Дўконда осиглиқ турган эркалар шимидан бирини олиб қочаётган Искандарнинг кўзига сотувчи аёл ва атрофдагилар эътиборсиз, бўшанг бўлиб кўринган эди...

Жинойтчи ҳуқуқни муҳофоза қилувчи орган ходимлари томонидан қўлга олинди ҳамда қилмишига яраша жазоланди. Халқимизда бузқоннинг юргани сомонхонагача, деган нақл бор. Шундоғам умрининг кўп қисмини қамоқда ўтказган Искандар бошқалар қатори ҳалол яшаб, тирикчилик қилиб юриши мумкин эди. Аммо ўрганган кўнгил ўртанса қўймас деганларидек, енгил ҳаётга ўрганган жинойтчи яна панжара ортига қайтди.

Шундай экан, ҳар кимни қилмишига яраша жазо ёки мукофот кутишини унутишга ҳеч қайсимизнинг ҳаққимиз йўқ.

Бахтиёр САИДОВ,
Оҳангарон шаҳар прокурорининг ёрдамчиси

Мамлакатимизда ёшларни тарбиялаш, уларнинг муаммоларини ҳал қилиш борасида мукаммал ҳуқуқий асослар яратилган. Ўзбекистон Конституцияси, «Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатининг асослари тўғрисида»ги, «Бола ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида»ги, «Таълим тўғрисида»ги қонунлар, Кадрлар тайёрлаш миллий дастури, Мехнат кодекси, Фуқаролик кодекси ва бошқа норматив ҳужжатлар шулар жумласидандир.

Бугунги ижтимоий-иқтисодий, сиёсий тараққиёт ёшлар олдига янги талабларни қўймоқда. Бу талаблар уларнинг пухта билим эгаллаши, хорижий тилларни мукаммал билиши, компютер саводхонлиги, касб-ҳунар эгаллаши, миллий, умуминсоний қадриятларни ардоқлаши, ватанига, халқига садоқатли бўлишини тақозо этади. «Юртимизда

Қонунга итоат

руҳида тарбияланаётган ёшлар

яшаётган ҳар бир боланинг ўзига хос қобилияти ва истеъдодини ўз вақтида пайқаш, тарбиялаш ва рўёбга чиқариш, бу ўта муҳим вазифани нафақат ота-оналарнинг эзгу мақсади, балки жамиятимизнинг бурчи сифатида ўртага қўйиш керак», — деганди юртбошимиз. Бу ҳақиқатни вақт аллақачон тасдиқлаб бўлди.

Бу борада ёшларнинг ҳуқуқий онгини ошириш, шу орқали ёшлар ўртасида ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишда, бизнингча, аввало ҳуқуқий таълим ва тарбия тизимини такомиллаштириш зарур. Иккинчидан, барча давлат органлари, мансабдор шахслар ва фуқароларнинг қонунга ҳурмат билан муносабатда бўлишига эришиш лозим. Шу билан бирга, фуқароларнинг ижтимоий-ҳуқуқий фаоллигини таъминлаш керак.

Ҳар қандай давлат, миллат ўз ёшлари тимсолида халққа хос хусусиятларни намоён этадиган, унинг азалий орзу-интилишини рўёбга чиқарадиган буюк кучни кўради. Шундай экан, ёшлар тақдирига, қизиқишларига, тарбиясига бепарво бўлиш энг катта хато эканлигини ёддан чиқармаслик шарт.

М.МАЛЛАЕВА,
ҳуқуқшунос

Куйи шундай бўлса, ғамнинг ўзига
Қандай чидай олган экан одамзот?!

Ўша биз билган, биз
қўлдан қўймай ўқиган Аб-
дулла Орифнинг дард-
чил сатрлари. Бобур
шунча ғамга қандай
чидай олди экан-а?

Шахс

Бобур аввало,
ўз жамиятининг
ҳақиқий шахси
эди. Ўн икки
ёшда тахтга ўти-
риш, парчаланиб
кетган бўлса-да,
давлатни бошқа-
риш учун қанча
сабот, қанча ақл,
қанча иқтидор ке-
раклигини такрор-
лаб ўтиришим шарт
бўлмаса керак. Мен
ўн икки ёшимда нима

кий, Ганнибал, Атилла, Цезар, Жа-
лолиддин Мангуберди, Амир Те-
мур, Наполеон. Тарихий манбалар-
да ёзилишича, Александр Маке-
донский, Цезар, Наполеон ўз жан-
гчиларининг деярли барчасини
номма-ном билган. Ғаними рим-
ликлардан она юрти Карфагенни
жон-жаҳди билан ғимоя қилган,
оддий аскарлари билан эски ёпин-
чиғига ўраниб ухлаган, қоровуллик
қилган Ганнибал, Римдай қудратли
давлатни тор-мор этган хунлар
йўлбошчиси Атилла, юрт шони
учун жон олиб, жон берган Жало-
лиддин Мангуберди, Жанги лойдан
ўзга мағлубияти йўқ, тактик жанг-
ларнинг моҳир устаси бўлган улуғ
саркарда Амир Темуру ва аскарла-
ри билан қорға кўмилиб тонг от-
тирган, ўн икки минг қўшин билан
юз минглик қўшинни енга олган
Бобур. Бобурнинг ҳарбий иқтидо-
ри санаб ўтганимиз улуғ саркарда-
лардан ортиқ бўлса ортиқдир, асло

мактубларида фикримизнинг
яққол исботини кўрасиз. Мак-
тубларда давлатни бошқариш-
да, аввало, адолат муҳим экан-
лиги қайта-қайта таъкидланади.
Чунки одил бўлмаган шохдан
халқнинг ихлоси қайтишини Бо-
бур жуда яхши билган. Адолат
тамойилини Бобур улуғ бобоси
Амир Темурдан олганига ҳеч
қандай шубҳа қилмаймиз. Зеро,
«Темур тузуклари»да Амир Те-
мур давлатни бошқаришда
ўндан тўққизиди адолатга,
ўндан бирида эса шамширға та-
янганлигини айтиб ўтади. Нафа-
қат айтиб ўтади, балки бутун
умри мобайнида шу қоидага
амал ҳам қилади.

Айниқса, ўғли Ҳумоюнга ба-
ғишлаб 1521 йилда ёзган «Му-
баййин ал-закот» асарида солиқ
ишларини қай йўсин тартибга
келтириш ҳақида керакли масла-
хатларни ёзиб қолдирган.

Давлатни адолат билан бош-
қарган, улусга шафқатли
бўлган, маърифатли давлат раҳ-
бари Бобур шох сифатида ҳам
хурматга лойиқдир.

Маърифатпарвар. Шоир

Бобурнинг мана шу иқтидори
мени доимо ҳайратга солиб кела-
ди. Давлат юмушларидан, юриш-

«Чўли Ироқ» оғушида

«Чўли Ироқ»ни тинглаганми-
сиз? Найнинг навоси шундай
маҳзун, шундай мунглики, юрак-
бағрингни ўртаб ташлайди. Ле-
кин бу ўрташ вужудингга шундай
ором олиб кирадики, бошингни
бир маромда қимирлатаётганин-
ни, кўнглинг губорлардан тоза-
раётганини тўсатдан сезиб қола-
сан, руҳинг кўтарилади. Дера-
зангдан кириб келаётган маши-
на шовқинлари-ю, қўшни аёл-
нинг ароқхўр эрига шанғиллаёт-
ганини ҳам эшитмай қоласан.

«Чўли Ироқ»ни ҳар сафар
тинглаганимда, негадир, ватан
ҳажрида қуйиб ўтганлар ёдимга
тушаверади. Онгимда эса бир
фикр айланаверади: бу қуйни
ватан соғинчида умр ўтказганлар
яратган. Афсуски, бу фикрга
асос топиб беролмайман. Балки
мушиқашунослардан жўялироқ
фикр чиқиб қолар. Билмадим...
Билганим шуки, бу мушиқа ва-
танни соғиниш нималигини ан-
лаган, барчамизга англаган
буюк саркарда, истеъдодли
шоир, фарзандларининг ардоқ-
ли отаси, ўзбекнинг улуғ, маъ-
рифатли фарзандларидан бири
Бобурни ёдимга солаверади.

Толёй йўқи, жонимга балолиғ бўлди,
Ҳар ишники айладим, хатолиғ бўлди.
Ўз юртни қўйиб, Ҳинд сори юзландим,
Ё раб, нетай, не юз қаролиғ бўлди.

Андиша

Бобур ҳақида жуда кўп ёзил-
ган, ёзилапти, бундан кейин
ҳам ёзилади. Буюк шахслар
ҳақида ёзганимда бир андиша
доимо кўнглимнинг бир четидан
мўралаб қўяди: бу буюк зот
ҳақида ёзишга кучим, иқтидорим
етадими? Қош қўяман деб кўз
чиқариб қўймайманми? Миллат-
дошларим ёзганларимни ўқиган-
да мийиғида кулиб, ҳар куни
эшитиб юрган гапларимиз-ку
дея таъна қилишмайдими?

Биров ҳақида бир-икки қоғоз-
ни қоралаб ташлаш ҳеч нарса
эмас. Фақат унинг ичида ҳарорат,
энг асосийси, кўнгил юз кўрсат-
маса, бундан нима наф? Бу са-
волларнинг юки елкаларимни
эзиб ташлайди. Яна уввос тортиб
қадим мушиқа янграб турибди.

¹ Душман қўшини қанотларни
айланиб ўтиб, орқадан зарба
бериш усули.

қилардим? 4-синфда ўқийдиган,
катта танафусни бир кўлида нон,
бир кўлида китоб билан ўтказадиган,
олган «беш»ини онасига
кўрсатишга шошадиган мурғакки-
на бола эдим холос. На ташвиш-
ни билардим ва на элнинг ғамини.
Энди ўйлаб кўринг, сиз ким
бўлгансиз? Мен таъна қилмоқчи
эмасман. Шунчаки, Бобурнинг
ўрнига ўзингизни қўйиб, ўйлаб
кўришингизни хохлаяпман. Бун-
дан ташқари, Бобур яшаган давр-
ни кўз ўнгингизга келтириб
кўринг: ватан пароканда, оға ини-
га ғаним, ҳокимият учун кирғинба-
рот жанглар авж олган, кимга ишо-
нишингни билмайсан... Бир қара-
санг тоғанг устингга қўшин тортиб
келади, бир қарасанг амакивач-
чанг. Тинчлик йўқ, ҳаловат йўқ,
савдо ишлари издан чиққан, ҳар
бир бек ўзига ҳоким. Бунданам
баттари, сиз ўн икки ёшдасиз. Су-
янадиган тоғдай отангиз йўқ. Яна
мурғак кўнглингизда шу ватанни
бирлаштириш, ривожлантириш
орзуси. Таҳликали, ўзинг ёрдамга
муҳтож паллаларда улуғ мақсад-
лар йўлида курашиш, одамнинг
шахс бўлиб тарбияланишида му-
ҳим омилдир. Бобур шу эзгу ни-
ятларни амалга оширишга ўзида
куч топа олгани билан ҳам жуда
қадрлидир. Юртдан бадарға
бўлиш, душманингга опангни хо-
тинликка бериш, хиёнатлар, сар-
сон-саргардонликлар Бобурнинг
БОБУР бўлишида, қанчалик ачи-
нарли бўлмасин, аҳамиятлидир. У
бошқаларга ўхшаб айш-ишратга
кўнгил қўйиб кетмади. Ўзида ва
ўзига ишонганларда куч топа
олди. У ҳақда ёзганда кўпиртириш
шарт эмас. Тарихий ҳақиқатнинг
ўзиёқ етиб ортади. Бобур — таъ-
зим қилишга арзийдиган ШАХС.

Саркарда

Тарихий китобларни варақлаб
кўрсанг, кўп улуғ саркардаларга
дуч келасан. Александр Македонс-

кам эмас. Оғир мағлубиятлар, аёв-
сиз жанглар Бобурни кўркмас, жа-
соратли шер этиб тарбиялайди.
Шайбонийлардан тўлғамани¹,
мўғуллардан суворийларни ишла-
тишни, афғонлардан порохли мил-
тикни, бобокалони Темурбекдан
эса тактикани ва баҳодирликни
ўрганган Бобур ғоятда иқтидорли
саркарда эди. Бобосидаги бу хис-
латлардан улги олган Акбаршоҳ,
Салимшоҳ, Шохжаҳон, Аврангзеб
Оламгир каби бобурий шохлар
Ҳиндистонни ўз даврининг улуғ
давлатига айлантира олишди. Бу
юртнинг ривожига улуғ боболари
каби улкан ҳисса қўшишди. Айниқ-
са Акбаршоҳдаги саркардалиқ
қобиляти Бобурдан ўтган десак,
асло хато бўлмас. Қонида бордан
тортиб ололмайсан.

Шох

Бобур Ҳиндистонда бобурийлар
салтанатига асос солгач, кўпчилик-
ка ўрнак бўларли шохлик қилди.
Турли диндаги элатларни бирлаш-
тириш, уларни ақл билан идора
этиш, тинч-тотув яшатиш учун катта
салоҳият талаб этилади. Бобурда
маърифат, инсониятга бўлган чек-
сиз меҳр, иймон-эътиқод, ақл,
куч етарли даражада бўлганлиги
боис ўзидан кейинги авлодларга
ҳам маънавий, ҳам моддий улкан
мерос қолдира олди.

Савдо ишлари ва солиқларни
тартибга солди, маънавий ҳаётни
жонлантирди, давлатни иқтисо-
дий жиҳатдан мустаҳкамлади,
қўшни давлатлар билан алоқалар-
ни яхшилади. Энг муҳими, барча
жабҳада барқарорликка эришди.
Фарзандларига ўзидан кейин дав-
латни бошқаришда қўл келадиган
йўлларни ўргатди. «Бобурнома»ни
ёки Пиримқул Қодировнинг «Юл-
дузли тунлар»ини ёхуд Хайриддин
Султоннинг «Саодат соҳили»ни
ўқиб кўринг. Барчасига ўзингиз
яна бир қарра гувоҳ бўласиз. Ай-
ниқса ўғли Ҳумоюнга юборган

лардан, шунча ташвишлардан
ортиб қалам тебрата олганига,
очиғи, тан бераман. Чунки тирик-
чилик ташвишдан ортмай,
тўғриси айтсам, ғирт танбал-
лик қилиб, ўзим ҳам анча вақтдан
бери ёзмай қўйдим. Тасаввур
қилинг, бир ёқда давлат юмуш-
лари, бир ёнда жангу жадал, бир
ёнда туганмас ташвишлар ичида
яшаб, шундай улкан маънавий
мерос қолдириш учун одам кан-
дай катта кучга, қандай улкан
кўнгилга эга бўлиши керак! Бо-
бурнинг асарларига эътибор
қилинг: умри мобайнида ёзган
«Бобурнома», шеърий асарлари-
ни ўзини мужассам этган «Қобул
девори» (1519 йил), «Ҳинд дево-
ни» (1528-1529 йиллар), солиқ-
ларни тартибга солиш ҳақидаги
«Мубаййин ал-закот» (1521 йил),
аруз вазни ҳақидаги «Мухтасар»
(1523-1525 йиллар) номли асар-
лари бизгача етиб келган. «Ҳарб
иши», «Мушиқа илми» номли асар-
лари эса ҳозиргача топилгани
йўқ. Бундан ташқари, Бобур му-
шиқа билан шўғулланиб, «Чоргоҳ»
мақомига савтлар битди, Хўжа
Ахрор Валининг «Волидия» аса-
рини шеърий йўл билан ўзбекчага
ўғирди. Уни машҳур қилган рубо-
ийлари ҳақида гапириш ортиқча,
менимча. Бир маърифатли одам
қилиши мумкин бўлган ишни ор-
тиғи билан уддалаш шунча бўлар-
да!

Унинг шеърияти ҳақида
сўзлаш учун илмим озлик қили-
ши аниқ. Шундай экан, бу улуғ
шоирнинг бир рубоийсини кел-
тирсак-да, сўзимизни якунласак:

Аҳбоб, йиғилмоқни фароғат тутунгиз,
Жамъиятингиз борини давлат тутунгиз.
Чун гардиши чарх будурур, Тенгри учун
Бир-бири неча қуни ғанимат тутунгиз.
Бобурни ўрганинг, қадрдон!

Адҳам АРСЛОН

Душанба

Хурматли телетомошабинлар!
Профилактика муносабати билан
1 март куни «O'zbekiston»
телерадиоканали ўз кўрсатувлари
ни соат 14.55дан бошлайди.

14.55 Кўрсатувлар дастури.
15.00 «Тахлилнома».
15.40 «Ватанпарвар».
16.20 «Умр дафтари».
16.40 «Икки дарё оралиғида».
17.00 «Ахборот».
17.10, 20.05, 20.50, 22.55 ТВ - анонс.
17.15 «Агар Сиз...»
«Болалар сайёраси»:
17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.55 «Юртим бўйлаб» дастури: «Баҳор».
18.00 «Сизнинг адвокатингиз».
18.05 «Олтин мерос».
18.15 Серил: «Умр манзаралари».
18.50 «Огоҳликка даъват».
19.15 «Ифтихор».
19.20 «ТВ - шифокор».
19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.10 «Чақмоқ чақнаган тунда». В/ф.
20.40 «Ватанимни куйлайман».
21.00 «Ахборот».
21.35 «Менинг оилам».
22.00 «Нафс балоси». Т/с.
22.50 «Иқлим».
23.00 «Метро: учинчи йўл». Б/ф. 1-қисм.
23.45 - 23.55 Тунги наволар.

Сешанба

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00, 12.50, 22.45 «Иқлим».
7.05, 13.00, 14.15, 15.55, 16.35, 17.10, 20.05, 20.50 ТВ - анонс.
7.10 «Олам ва одам» дастури: «Экспедиция».
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 21.00 «Ахборот».
8.35 - 9.35 «Маънавият» дастури.
«Болалар сайёраси»:
9.35 «Ажойиб кўнгиракча». М/ф.
9.55 «Бизнинг кутубхона».
10.15 Наманган вилояти телерадиоканалияси намоиш этади:
1. «2010 йил - Баркамол авлод йили».
2. «Соғлом она, соғлом бола - соғлом миллат».
10.35 «Икки дарё оралиғида».
10.55 «Сизнинг адвокатингиз».
11.10, 19.00 «ТВ - шифокор».
11.15 Серил: «Умр манзаралари».
11.50 «Ахборот». /инглиз/.
12.55 «Ифтихор».
13.05 «Чақмоқ чақнаган тунда». В/ф.
«Болалар сайёраси»:

13.40 «Пинг ва Понг». М/с.
14.20 «Ойдин ҳаёт». Ток-шоу.
15.05 «Олам ва одам» дастури: «Жанубий Америка табиати».
16.00 «Тезкор хабарлар».
16.10 «Дунё манзаралари».
16.30 «Наврўз соғинчи».
16.40 «Икки дарё оралиғида».
17.15 «Худудлар ҳаёти».
«Болалар сайёраси»:
17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.50 «Олтин мерос».
17.55 Серил: «Умр манзаралари».
18.30 «Кун мавзуси».
18.40 «Навоийни англаш».
19.05 «Радиога ташир».
19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.10 «Изтироб». В/ф.
20.40 «Ватанимни куйлайман».
21.35 Инновацион гоьлар, технологиялар ва лойиҳалар ярмаркаси.
21.55 «Нафс балоси». Т/с.
22.50 «Метро: учинчи йўл». Б/ф. 2-қисм.
23.35 - 23.45 Тунги наволар.

Чоршанба

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00, 12.50, 22.45 «Иқлим».
7.05, 10.30, 13.35, 14.15, 15.00, 16.35, 17.10, 18.00, 20.05, 21.30, 22.45 ТВ - анонс.
7.10 «Олам ва одам» дастури: «Экспедиция».
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 21.00 «Ахборот».
8.35 - 9.35 «Маънавият» дастури.
«Болалар сайёраси»:
9.35 «Бан-бан лақабли йўлбарсча». М/ф.
10.15 «Чорраҳа».
10.35 «Икки дарё оралиғида».
10.55 «Сизнинг адвокатингиз».
11.10, 19.20 «ТВ - шифокор».
11.15 «Кун мавзуси».
11.25, 18.15 Серил: «Умр манзаралари».
12.55 «Очун».
13.05 «Изтироб». В/ф.
«Болалар сайёраси»:
13.40 «Пинг ва Понг». М/с.
14.20 «Рангин дунё».
14.40 «Эркин иқтисодиёт».
15.05 «Олам ва одам» дастури: «Жанубий Америка табиати».
15.55 «Уйла, Изла, Топ!»
16.40 «Икки дарё оралиғида».
17.15 2010 йил - Баркамол авлод йили. «Таълимга эътибор - келажакка эътибор».
«Болалар сайёраси»:
17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.55 «Сизнинг адвокатингиз».
18.05 «Олтин мерос».
18.50 «Огоҳликка даъват».

Душанба

7.25 Кўрсатувлар тартиби.
7.30, 13.00 «Салом, Тошкент!»
8.30 «Кичкина малика». Б/ф.
9.55 Мумтоз наволар.
10.00, 15.10 «Эсмeральда». Т/с
10.30, 16.30 «Карвонсарой».
10.40 «Саргузаштлар ороли».
11.05, 17.35, 17.55, 18.20, 19.55, 21.20 Анонс.
11.10 «Маликанинг кундаликлари 2». Б/ф.
14.00 «Дунё» теледастури.
14.55 «Уйларим».
15.00, 18.00, 20.00 «Пойтахт».
15.10 «Эсмeральда». Т/с 39-қисм.
15.40 «23, 5 даражали бурчак остида». Х/ф.
16.40 «Зангори фильча». М/ф. 1-қисм.
17.15 «Болаликка қайтиб».
17.40 «Хуқуқшунос маслаҳати».
17.45 «Тошкентда латифа».
17.50 «Уйларим».
18.25 Миллий серил: «Боғ». 14-қисм.
18.50 «Тошкентнинг илм масканлари».
19.00 «Эгизаклар». Т/с
20.20 Бизнес«Пойтахт».
20.25 «Аччиқ ёлгон». Т/с.
21.00 «Аёл қалби».
21.25 Мумтоз наволар.
21.30 «Пойтахт». /рус/.
21.50 «Будьте здоровы».
22.00 «Кино SMS со звёздами».
22.05-23.50 «Шаг вперед». Х/ф.

Сешанба

7.25 Кўрсатувлар тартиби.
7.30, 13.00 «Салом, Тошкент!»
8.30 Бизнес«Пойтахт».
8.35 Мумтоз наволар.
8.45, 15.15 «Эсмeральда». Т/с39-қисм.
9.15, 16.40 «Карвонсарой».
9.25, 9.40, 15.10, 16.35, 17.30, 17.55, 18.20, 19.55, 21.15 «Анонс».
9.30, 15.00, 18.00, 20.00 «Пойтахт».
9.45 Миллий серил: «Боғ».
10.10 «Аёл қалби».
10.30 «Пойтахт». /рус/.
10.40 «Пиратские острова». Т/с 26-қисм.
11.05 «Будьте здоровы».
11.15 «Хор жамоасининг концерти».
11.25 «Тошкентнинг илм масканлари».
11.35 «Инспектор Гажет». Б/ф.

14.00 «Дунё» теледастури.
14.55 «Уйларим».
15.45 «23, 5 даражали бурчак остида». Х/ф.
16.50 «Зангори фильча». М/ф
17.35 «Истеъдод».
17.50 «Уйларим».
18.25 Миллий серил: «Зебузар».
18.50 «Химоя».
19.00 «Эгизаклар». Т/с 34-қисм.
20.20 Бизнес«Пойтахт».
20.25 «Аччиқ ёлгон». Т/с.
21.00 «Менинг маҳаллам».
21.20 Мумтоз наволар.
21.30 «Пойтахт». /рус/.
21.50 «Репортаж». /рус/.
22.00 «Кино SMS со звёздами».
22.05-23.50 «Наводнение». Х/ф.

Чоршанба

7.25 Кўрсатувлар тартиби.
7.30, 13.00 «Салом, Тошкент!»
8.30 Бизнес«Пойтахт».
8.35 Мумтоз наволар.
8.45, 15.15 «Эсмeральда». Т/с
9.15, 16.40 «Карвонсарой».
9.25, 9.40, 10.25, 15.10, 17.55, 18.20, 19.55, 21.00 «Анонс».
9.30, 15.00, 18.00, 20.00 «Пойтахт».
9.45 Миллий серил: «Зебузар».
10.10 «Химоя».
10.30 «Пойтахт». /рус/.
10.40 «Полицейский с петушиного холма». Т/с
11.05 «Репортаж». /рус/.
11.15 «Мўсли вслух».
11.20 «Камер оркестрининг концерти».
11.30 «Ёқимтой шахзода». Б/ф.
14.00 «Дунё» теледастури.
14.55 «Уйларим».
15.45 «23, 5 даражали бурчак остида». Х/ф.
16.45 «Оққуш малика». М/ф 1-қисм.
17.15 «Чашмаи нур». Т/ф.
17.35 «Хуқуқшунос маслаҳати».
17.40 «Тошкентда латифа».
17.50 «Уйларим».
18.25 Миллий серил: «Зебузар».
18.50 «Саломат бўлинг!»
19.00 «Эгизаклар». Т/с 35-қисм.
20.20 Бизнес«Пойтахт».
20.25 «Аччиқ ёлгон». Т/с.
21.05 «Дурдона».
21.20 Мумтоз наволар.
21.30 «Пойтахт». /рус/.
21.50 «Интервью».
22.00 «Кино SMS со звёздами».

O'zbekiston

19.15 «Ифтихор».
19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.10 Серил: «Меҳмонжонлардан айланай».
20.45 «Ватанимни куйлайман».
21.00 «Ахборот».
21.35 2010 йил - Баркамол авлод йили. «Мен ёшликман».
21.50 «Нафс балоси». Т/с.
22.50 «Кизил гуллар». Б/ф.
24.00-00.10 Тунги наволар.

Пайшанба

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00, 12.50, 22.50 «Иқлим».
7.05, 8.35, 13.00, 14.15, 15.00, 16.10, 17.10, 20.05, 21.35 ТВ - анонс.
7.10 «Олам ва одам» дастури: «Экспедиция».
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 21.00 «Ахборот».
8.40 - 9.40 «Маънавият» дастури.
«Болалар сайёраси»:
9.40 «Цирк, цирк, цирк».
9.55 «Бан-бан лақабли йўлбарсча». М/ф.
10.35 «Икки дарё оралиғида».
10.55 «Сизнинг адвокатингиз».
11.10, 19.20 «ТВ - шифокор».
11.15, 18.00 Серил: «Умр манзаралари».
11.50 «Ахборот». /инглиз/.
12.55 «Ифтихор».
13.05, 20.10 Серил: «Меҳмонжонлардан айланай».
«Болалар сайёраси»:
13.40 «Пинг ва Понг». М/с.
14.20 «Бир жиноят изидан».
14.40 «Тараққиёт ва фаровонлик сари».
15.05 «Олам ва одам» дастури: «Жанубий Америка табиати».
16.00 «Тезкор хабарлар».
16.15 «Мен ёшликман».
16.30 «Очун».
16.40 «Икки дарё оралиғида».
17.15 «Юрт меҳри».
«Болалар сайёраси»:
17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.50 «Олтин мерос».
18.35 «Узингни асра».
18.55 «Кун мавзуси».
19.10 «Бизнес ва мен».
19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.45 «Ватанимни куйлайман».
21.40 Инновацион гоьлар, технологиялар ва лойиҳалар ярмаркаси.
22.00 «Нафс балоси». Т/с.
22.55 «Кичкинтой сайрга чикди». Б/ф.

00.20 - 00.30 Тунги наволар.

Жума

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00, 12.50, 22.45 «Иқлим».
7.05, 12.55, 14.15, 15.55, 17.10, 20.05, 21.35, 23.00 ТВ - анонс.
7.10 «Олам ва одам» дастури: «Экспедиция».
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 21.00 «Ахборот».
8.35 - 9.35 «Маънавият» дастури.
«Болалар сайёраси»:
9.35 «Бизнинг кутубхона».
9.55 «Табиат китоби».
10.15 2010 йил - Баркамол авлод йили. «Таълимга эътибор - келажакка эътибор».
10.35 «Икки дарё оралиғида».
10.55, 19.20 «ТВ - шифокор».
11.10 «Кун мавзуси».
11.25 Серил: «Умр манзаралари».
13.00, 20.10 Серил: «Меҳмонжонлардан айланай».
«Болалар сайёраси»:
13.35 «Пинг ва Понг». М/с.
14.20 «Хонадон».
14.45 «Тараққиёт сари».
15.05 «Олам ва одам» дастури: «Жанубий Америка табиати».
16.00 «Тарих кўзгуси».
16.20 «Радиога ташир».
16.40 «Икки дарё оралиғида».
17.15 «Саломатлик дастури».
«Болалар сайёраси»:
17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.55 «Сизнинг адвокатингиз».
18.00 «Олтин мерос».
18.10 «Ҳаёт гўзал!» Ток-шоу.
18.50 «Минг бир ривоят».
18.55 «Зиё» студияси: «Эътиқод муштаҳамлиги йўлида».
19.15 «Ифтихор».
19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.10 Серил: «Меҳмонжонлардан айланай».
20.45 «Ватанимни куйлайман».
21.40 «Буюк аждодларимиз».
22.05 «Нафс балоси». Т/с.
23.05 «Куш одам». Б/ф.
00.35 - 00.45 Тунги наволар.

Шанба

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00, 13.00 «Иқлим».
7.05 Миллий кино: «Тоғлик кўёв».
1-қисм.
7.50 «Тонгги наволар».
8.00, 14.00, 21.00 «Ахборот».
8.35, 11.20, 14.15, 21.30 ТВ - анонс.
«Болалар сайёраси»:
8.40 «Яшил водий сари». М/ф.
9.55 «Минг бир ривоят».

10.00 «Зиё» студияси: «Эътиқод муштаҳамлиги йўлида».
10.20 1. «Рангинкамон». 2. «Дидар».
11.00 «Оналар мактаби».
11.25 «Азизим».
11.55 «Ифтихор».
13.05, 20.05 Серил: «Меҳмонжонлардан айланай».
13.40 «Бир ўлка-ки...»
14.20 «Одил суд».
15.10 «Менинг онам». Б/ф.
16.45 «Минг бир маслаҳат».
«Болалар сайёраси»:
17.00 «Уйла, Изла, Топ!»
17.40 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.55 «Қорақалпоқ наволари».
18.05 «Саломатлик сирлари».
18.25 Серил: «Умр манзаралари».
19.00 «Анъана».
19.20 «ТВ - шифокор».
19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.40 «Шарқ тароналари».
21.35 «КиноТеатр».
22.00 «Мария Каллас». Б/ф.
23.45-23.55 Тунги наволар.

Якшанба

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00, 13.00 «Иқлим».
7.05 Миллий кино: «Тоғлик кўёв».
2-қисм.
7.50 «Тонгги наволар».
8.00 «Ахборот».
8.35, 9.55, 11.55, 13.40, 16.35, 18.10, 21.35 ТВ - анонс.
«Болалар сайёраси»:
8.40 «Болалар дунёси».
9.00 «Ёнғоқ новдаси». М/ф.
9.25 «Очиқ дастурхон».
10.00 «Саломатлик сирлари».
10.20 «Минг бир хунар».
10.35 «Ойдин ҳаёт». Ток-шоу.
11.20 Серил: «Умр манзаралари».
13.05, 20.05 Серил: «Меҳмонжонлардан айланай».
13.45 «Мумтоз наволар». Ў. Сайиджонов.
14.25 Ҳинд киноси: «Муҳаббат тилсим».
«Болалар сайёраси»:
16.40 «Ўрмон эртақлари». М/ф.
17.15 «Менинг оилам».
17.40 «Юртим бўйлаб» дастури: «Гуллар жозибаси».
17.50 «Рангин дунё».
18.15 «Кўнгилга йўл».
18.45 «Оҳараб».
19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Тахлилнома». /рус/.
20.40 «Кўнгил қўшиқ истайди».
21.00 «Тахлилнома».
21.40 Хотин-қизлар кунига бағишланган байрам дастури.
23.20 Миллий кино: «Ойижон».
00.35 - 00.45 Тунги наволар.

TOSHKENT

22.05 - 23.55 «Мистификация». Х/ф.

Пайшанба

7.25 Кўрсатувлар тартиби.
7.30, 13.00 «Салом, Тошкент!»
8.30 Бизнес«Пойтахт».
8.35 Мумтоз наволар.
8.45, 15.15 «Эсмeральда». Т/с.
9.15, 16.40 «Карвонсарой».
9.25, 9.40, 10.25, 15.10, 17.40, 17.55, 18.20, 21.10, 21.25 «Анонс».
9.30, 15.00, 18.00, 20.00 «Пойтахт».
9.45 Миллий серил: «Зебузар». 2-қисм.
10.10 «Дурдона».
10.30 «Пойтахт». /рус/.
10.40 «Полицейский с петушиного холма». Т/с 2-қисм.
11.05 «Интервью». /рус/.
11.15 «Истиқомат хуқуқи». Б/ф.
14.00 «Дунё» теледастури.
14.55 «Уйларим».
15.45 «23, 5 даражали бурчак остида». Х/ф.
16.45 «Оққуш малика». М/ф 2-қисм.
17.45 «Уйларим».
17.50. Жаҳон мусикаси дурдоналари. Моцарт.
18.25 Миллий серил: «Зебузар». 3-қисм.
18.50 «Менинг маҳаллам».
19.05 «Эгизаклар». Т/с 36-қисм.
20.20 Бизнес«Пойтахт».
20.25 «Аччиқ ёлгон». Т/с.
21.00 «Репортаж».
21.15 «Мумтоз наволар».
21.30 «Пойтахт». /рус/.
21.50 «Экономическое ревью».
22.00 «Кино SMS со звёздами».
22.05-23.25 «Самая обаятельная и привлекательная». Х/ф.

Жума

7.25 Кўрсатувлар тартиби.
7.30, 13.00 «Салом, Тошкент!»
8.30 Бизнес«Пойтахт».
8.35 Мумтоз наволар.
8.45, 15.10 «Эсмeральда». Т/с
9.15, 16.30 «Карвонсарой».
9.25, 9.40, 10.25, 17.30, 18.20, 19.55 «Анонс».
9.30, 15.00, 18.00, 20.00 «Пойтахт».
9.45 Миллий серил: «Зебузар». 3-қисм.

10.10 «Репортаж».
10.20 Жаҳон мусикаси дурдоналари. Моцарт.
10.30 «Пойтахт». /рус/.
10.40 «Полицейский с петушиного холма». Т/с 3-қисм.
11.05 «Экономическое ревью».
11.15 «Кинотакдим».
11.40 «Аршин мол-олон». Б/ф.
14.00 «Дунё» теледастури.
14.55 «Уйларим».
15.40 «23, 5 даражали бурчак остида». Х/ф.
16.40 «Хурматтаб алвасти». М/ф.
16.50 «Нима учун?»
17.35 2010 йил-Баркамол авлод йили: «Эртамиз эгалари».
17.50 «Тошкентда латифа».
17.55 «Уйларим».
18.25 Миллий серил: «Зебузар».
18.50 «Саломат бўлинг!»
19.00 «Эгизаклар». Т/с 37-қисм.
20.20 Бизнес«Пойтахт».
20.25 «Долзарб мавзу».
21.05 «Интервью».
21.15 «Ислоҳот одимлари».
21.30 «Пойтахт». /рус/.
21.50 «Афиша». /рус/.
22.00 «Кино SMS со звёздами».
22.05 - 23.55 «Индиана Джонс. В поисках утраченного ковчега». Х/ф.

Шанба

7.25 Кўрсатувлар тартиби.
7.30, 13.00 «Салом, Тошкент!»
8.30 Бизнес«Пойтахт».
8.35 Мумтоз наволар.
8.45, 15.00 «Эсмeральда». Т/с
9.15, 17.10 «Карвонсарой».
9.25, 9.40, 10.25, 21.15 «Анонс».
9.30, 20.00 «Пойтахт».
9.45, 18.20 Миллий серил: «Зебузар».
10.10 2010 йил-Баркамол авлод йили: «Эртамиз эгалари».
10.30 «Пойтахт». /рус/.
10.40 «Полицейский с петушиного холма». Т/с
11.05 «Афиша». /рус/.
11.15 «Открытая дверь».
11.45, 20.55 «Уйларим».
11.50 «Такдилинг қўлингда». Б/ф.
14.00 «Дунё» теледастури.
14.50 «Интервью».
15.30 «Саломат бўлинг!»
15.40 «23, 5 даражали бурчак остида». Х/ф.
16.30 «Хуқуқшунос маслаҳати».

16.35 «Ислоҳот одимлари».
16.50 Миллий мультфильм: «Турон Ботир». М/ф.
17.20 «Мулоҳаза учун мавзу».
17.50 «Афиша».
18.00 «Санъатимиз ҳазинасидан».
18.45 «Истеъдод».
19.05 «Эгизаклар». Т/с 38-қисм.
20.20 Бизнес«Пойтахт».
20.25 «Самимият ила».
21.00 «Мафтун».
21.20 Мумтоз наволар.
21.30 «Пойтахт». /рус/.
21.50 «Мысли вслух».
21.55 «Профессионал».
22.10 «Кино SMS со звёздами».
22.15 - 00.15 «Индиана Джонс. Храм судьбы». Х/ф.

Якшанба

7.25 Кўрсатувлар тартиби.
7.30, 13.00 «Салом, Тошкент!»
8.30 Бизнес«Пойтахт».
8.35 Мумтоз наволар.
8.45 «Эсмeральда». Т/с
9.15, 15.15 «Карвонсарой».
9.25 «Уйларим».
9.30 «Пойтахт».
9.40 Миллий серил: «Зебузар». Т/с
10.05 «Саргузаштлар ороли».
10.30 «Пойтахт». /рус/.
10.40, 21.05 «Мысли вслух».
10.45 «Профессионал».
11.00 «Афиша».
11.10 «Қадрдон уй». Б/ф.
13.00 «Салом, Тошкент!»
14.00, 15.10, 18.00, 20.00, 21.00 «Анонс».
14.05 «Кинотакдим».
14.30 «Истеъдод».
14.50 «Болаликка қайтиб».
15.25 Миллий мультфильм: «Жалолдин Мангуберди». М/ф.
15.40 «Тошкентда латифа».
15.45 «Москва кўз ёшларга ишонмайди». Б/ф. 1-2 қисмлар.
18.05 «Фаровонлик бекати».
18.20 «Нима учун?»
19.00 «Дунёда болам деб яшайди ўзбек».
20.05 «Менинг шахрим».
20.30 Мумтоз наволар.
20.35 «Тошкет оқшомлари».
21.10 «Открытая дверь».
21.40-23.25 «Кино SMS со звёздами». Ноттинг Хилл».
«В стране женщин».
«Кет и Лео».

Душанба

6.55 Дастурнинг очилиши.
7.00, 14.00 «Салом, ёшлар!»
7.30, 13.10 «Даврнинг боласи».
7.40, 16.20 «Мультипанорама».
8.00 Серил: «Қалдирғочлар яна қайтади».
8.35 «Қўлам парвози».
8.40, 16.55 «Ассалом, баҳор!»
9.00, 21.05 «Қайси юлдуздансиз?» Т/с.
9.50 «Ўзбек адабиёти».
9.55, 21.00 «Иқлим».
10.00 «ДАВР». Ҳафта якуни.
10.30 «Yoshlar-FM».
11.00 2010 – Баркамол авлод йили: «Келажак эгалари».
11.10 «Тарих дарси».
12.00, 19.30 Серил: «Туташ тақдирлар».
12.50 «Хуш келибсан, фасллар келинчаги».
13.00 «Қамолот» хабарлари.
13.20 «Миллий мультфильм».
13.40 «Сирли ўрмонча».
14.30 «Мўъжизавий дунё».
15.00 «Бугундан эсдалик».
15.20 «Инсон психологияси».
15.50 «Зумрад баҳор».
15.55 «Баркамоллик сари».
16.00, 19.00, 22.00 «ДАВР».
16.10 «Даврнинг боласи».
16.30 «Биология дарси».
16.45 «Кичкинтойлар боғи».
17.00 «Капитан Немо». Б/ф.
18.15 «Муталаа».
18.40 «Ватан меҳри».
18.50 «UzEX».
18.55 «Аёлга таъзим».
20.20 «Автопатруль».
20.40 «Хикоя».
21.55 «Телетухфа».
22.30 Киноклассика: «Чингачук – Катта Илон».
00.00 «Ҳаётбахш наволар».
00.50 «Юрт тинчлиги».

Сешанба

Қадрли телетомошабинлар!
Профилактика муносабати билан,
2 март куни «Yoshlar» телеканали
ўзининг кўрсатувлар дастурини
соат 14.55 дан бошлайди.
14.55 Дастурнинг очилиши.
15.00, 21.00 «Иқлим».
15.05 «Ассалом, баҳор!»
15.10 «Қайси юлдуздансиз?» Т/с.
15.55 «Баркамол авлод».

16.00, 19.00, 22.00 «ДАВР».
16.10 «Даврнинг боласи».
16.20 «Мультипанорама».
16.30 «Биология дарси».
16.45 «Болалар табассуми».
16.55 «Чашма».
17.00 «Капитан Немо». Б/ф. 2-қисм.
18.10 «Келажак эгалари».
18.20 2010 – Баркамол авлод йили: «Баркамоллик йўли».
18.40 «Ҳаёт симфонияси».
18.50 «UzEX».
18.55 «Аёлга таъзим».
19.30 Серил: «Туташ тақдирлар».
20.20 «Ватан меҳри».
20.30 2010 – Баркамол авлод йили: «Мўйқалам сеҳри».
21.05 «Қайси юлдуздансиз?» Т/с.
21.55 «Телетухфа».
22.30 Киноклассика: «Катта Айқ болалари».
23.50 «Сумалак ҳаёли».
00.00 «Шарқ оҳанглари».
00.50 «Юрт тинчлиги».

Чоршанба

6.55 Дастурнинг очилиши.
7.00, 14.00 «Салом, ёшлар!»
7.30, 13.10, 16.10 «Даврнинг боласи».
7.40, 16.20 «Мультипанорама».
8.00 Серил: «Қалдирғочлар яна қайтади».
8.35 «Аёл – муқаддас».
8.40 «Соғлик – бойлик».
9.00, 21.05 «Қайси юлдуздансиз?» Т/с.
9.50, 12.50, 18.50 «UzEX».
9.55, 21.00 «Иқлим».
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 «ДАВР».
10.10 «Автопатруль».
10.30 «Мўйқалам сеҳри».
11.00 2010 – Баркамол авлод йили: «Ёшлар ва таълим».
11.10 «Тарих дарси».
12.00, 19.30 Серил: «Туташ тақдирлар».
12.55 «Телетухфа».
13.10 «Даврнинг боласи».
13.20 «Қора ўрдак». М/с.
13.40 «Сирли ўрмонча».
14.30 «Ватанпарвар».
15.10 «Илҳом қанотлари».
15.55 «Баркамоллик сари».
16.30 «Биология дарси».
16.45 «Кичкинтойлар боғи».
16.55 «Тошкент илҳомлари».
17.00 «Капитан Немо». Б/ф. 3-қисм.

YOSHLAR

18.10 «Яшаш сирлари».
18.30 2010 – Баркамол авлод йили: «Чемпион».
18.55 «Аёлга таъзим».
20.20 «Ватан меҳри».
20.30 «Yoshlar-FM».
21.55 «Телетухфа».
22.30 Киноклассика: «Апачи».
00.00 «Ҳаётбахш наволар».

Пайшанба

6.55 Дастурнинг очилиши.
7.00, 14.00 «Салом, ёшлар!»
7.30, 13.10, 16.10 «Даврнинг боласи».
7.40, 16.20 «Мультипанорама».
8.00 Серил: «Қалдирғочлар яна қайтади».
8.35 «Аёл – муқаддас».
8.40 «Яшаш сирлари».
9.00, 21.05 «Қайси юлдуздансиз?» Т/с.
9.50, 12.50, 18.50 «UzEX».
9.55, 21.00 «Иқлим».
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 «ДАВР».
10.10 «Қорақалпоқ ёшлари».
10.30 «Уйимдаги фариштам».
11.00 «Олтин тўпроқ».
11.10 «Тарих дарси».
12.00, 19.30 Серил: «Туташ тақдирлар».
12.55 «Телетухфа».
13.20 «Қора ўрдак». М/с.
13.40 «Сирли ўрмонча».
13.55 «Зумрад, баҳор».
14.30 «Қишлоқ тараққиёти».
14.50 2010 – Баркамол авлод йили: «Мўйқалам сеҳри».
15.50 «Сумалак ҳаёли».
15.55 «Баркамол авлод».
16.30 «Биология дарси».
16.45 2010 – Баркамол авлод йили: «Китоб – офтоб».
16.55 «Тошкент илҳомлари».
17.00 «Капитан Зум». Б/ф.
18.20 «Ватан меҳри».
18.40 «Хуш келибсан, фасллар келинчаги».
18.55 «Аёлга таъзим».
20.20 «Катта уйин».
21.55 «Телетухфа».
22.30 Киноклассика: «Оцеола».
00.00 «Шарқ оҳанглари».
00.50 «Юрт тинчлиги».

Жума

6.55 Дастурнинг очилиши.
7.00, 14.00 «Салом, ёшлар!»
7.30, 13.10, 16.10 «Даврнинг боласи».
7.40, 16.20 «Мультипанорама».
8.00 Серил: «Қалдирғочлар яна қайтади».
8.35 «Аёл – муқаддас».
8.40 «Автопатруль».
9.00, 21.05 «Қайси юлдуздансиз?» Т/с.
9.50, 12.50, 18.50 «UzEX».
9.55, 21.00 «Иқлим».
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 «ДАВР».
10.10 «Чемпион».
10.30 «Yoshlar-FM».
11.00 2010 – Баркамол авлод йили: «Келажак эгалари».
11.10 «Тарих дарси».
12.00, 19.30 Серил: «Туташ тақдирлар».
12.55 «Телетухфа».
13.20 «Қора ўрдак». М/с.
13.40 «Сирли ўрмонча».
13.55 «Чашма».
14.30 «Тараннум».
15.10 «Инсон психологияси».
15.40 «Ўзбегим матолари».
15.55 «Баркамоллик сари».
16.30 «Биология дарси».
16.45 «Тошкент илҳомлари».
16.55 «Баҳор гулдастаси».
17.00 «Самовий Жем». Б/ф.
18.20 «Рўзғор мактаби».
18.55 «Аёлга таъзим».
19.30 Серил: «Туташ тақдирлар».
20.20 «Ватан меҳри».
20.30 «Бугун».
21.55 «Телетухфа».
22.30 Киноклассика: «Лочин изидан».
00.20 «Назм ва наво».
00.50 «Юрт тинчлиги».

Шанба

6.55 Дастурнинг очилиши.
7.00, 14.00 «Салом, ёшлар!»
7.30, 13.10, 16.10 «Даврнинг боласи».
7.40, 16.20 «Мультипанорама».
8.00 Серил: «Қалдирғочлар яна қайтади».
8.35 «Аёл – муқаддас».
8.40 «Наврўз нашидаси».
9.00, 21.05 «Қайси юлдуздансиз?» Т/с.

9.50, 12.50 «UzEX».
9.55, 21.00 «Иқлим».
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 «ДАВР».
10.10 Миллий спектакль: «Дадажон демайман».
11.50 «Ҳаёт симфонияси».
12.00, 19.30 Серил: «Туташ тақдирлар».
12.55 «Телетухфа».
13.20 «Қора ўрдак». М/с.
13.40 «Сирли ўрмонча».
14.30 «Гарфилд». М/ф.
15.50 «ОИТСдан сақланинг!»
15.55 «Баркамол авлод».
16.30 «Болалар табассуми».
16.40 «Питер Пен». Б/ф.
18.30 «Ватан меҳри».
18.35 «Айланай».
18.55 «Аёлга таъзим».
20.20 «13-студия».
20.40 «Ош бўлсин!»
21.55 «Телетухфа».
22.30 Жаҳон киноси: «Шахмат кироли ва унинг ўғли».
00.00 «Тунги парвоз».
00.30 Жаҳон киноси: «Кабелчи».
2.00 «Юрт тинчлиги».

Якшанба

6.55 Дастурнинг очилиши.
7.00 «Унутилмас оҳанглари».
7.40 «Якшанба нонуштаси».
8.00 Миллий кино: «Ёр-ёр».
9.10 «Тонги парвоз».
9.40 2010 – Баркамол авлод йили: «Соғлик – бойлик».
10.00 «Ватанпарвар».
10.40, 13.50 «Даврнинг боласи».
10.50 «Мунаққир сири». Б/ф.
12.20 «Даврнинг боласи».
12.30 «Наврўзой». В/ф.
13.00 «Қамолот» хабарлари.
13.10 «Айланай».
13.30 «Ош бўлсин!»
14.00 «Мадагаскар». М/ф.
15.20 «Болалар табассуми».
15.30 «Назм ва наво».
16.00 «Ишдаги ишк». Б/ф.
18.40 «Қўлам наволари».
18.50 «О, баҳор!»
18.55 «Аёлга таъзим».
19.00 «ДАВР». Ҳафта якуни.
19.30 «Рўзғор мактаби».
20.00 «Тараннум».
20.40 Жаҳон киноси: «Хукмдор аёл».
22.10 Киноклассика: «Экипаж».
00.30 «Юрт тинчлиги».

Душанба

6.25 «Хайрли тонг!»
6.30 XXI Қишки Олимпиада ўйинларининг тантанали ёпилиши.
9.00, 18.45, 21.45 ХАБАРЛАР.
9.10, 18.25, 19.00, 21.40 Анонс.
9.15 «Спорт»да янги мавсум.
9.30 «Малахов +».
10.20 XXI ҚИШКИ ОЛИМПИАДА ЎЙИНЛАРИДА.
13.20 Баскетбол. Ўзбекистон кубоги.
14.00 Рақамлар, натижалар, рейтинглар.

18.00 Болалар майдончаси.
«Спортландия».
Мультфильм.
18.30 «Арена».
19.05 Халқ ўйинлари.
19.10 XXI Қишки Олимпиада ўйинларининг тантанали ёпилиши.
21.10 Футбол шарҳи.
22.00 Саломатлик хазинаси.
22.05 ИнтерФутбол.
23.55 Тунги хабарлар.
00.05 «Хайрли тун!»

Сешанба

7.00 «Хайрли тонг!»
7.05, 8.00, 19.00, 21.40 Анонс.
7.15, 8.15, 18.45, 21.45 Хабарлар.
7.25, 18.00 Болалар майдончаси.
Тонги гимнастика. «Спортландия».
Мультфильм. «Дастхат».
8.00 «Арена».
8.30 «Малахов +».
9.20 Футбол шарҳи.
9.50, 22.05 ИнтерФутбол.
11.30 «Ринг қироллари».
12.20 Баскетбол. Ўзбекистон кубоги.

13.00 Рақамлар, натижалар, рейтинглар.

18.25 «Олимп сари».
19.05 Фигуралли ўқиш. Ўзбекистон чемпионати.
19.55 Футбол. Германия чемпионати шарҳи.
20.20 «Чемпион».
20.40, 22.00 Саломатлик хазинаси.
20.45 «Футбол академияси» («Нант»-Франция) Хужжатли сериал.
21.10 «Эртага Футбол».
21.30 Жаҳон спорти юлдузлари туркумидан.

«Зидан «симфонияси».
23.55 Тунги хабарлар.
00.05 «Хайрли тун!»

Чоршанба

7.00 «Хайрли тонг!»
7.05, 8.25, 17.15, 21.40 Анонс.
7.15, 8.15, 17.00, 21.45 ХАБАРЛАР.
7.25, 16.40 Болалар майдончаси.
Тонги гимнастика. «Спортландия».
Мультфильм. «Дастхат».
7.55 «Олимп сари».
8.30 «Малахов +».
9.20, 20.45 «Футбол академияси» («Нант»-Франция) Хужжатли сериал.
9.45, 22.05 ИнтерФутбол.
11.25 Жаҳон спорти юлдузлари туркумидан.
«Зидан «симфонияси».
11.35 Футбол. Германия чемпионати шарҳи.
12.00, 20.20 «Чемпион».
12.20 Баскетбол. Ўзбекистон кубоги.
13.00 Рақамлар, натижалар, рейтинглар.

17.20 Қатар - 2011.

SPORT

17.50 Футбол. Осиё Кубоги. саралаш учрашуви. Ўзбекистон – Бирлашган араб Амирликлари.
20.00 «Универсиада 2010».
20.40, 22.00 Саломатлик хазинаси.
21.10 «Миллионлар ўйини».
23.55 Тунги хабарлар.
00.05 «Хайрли тун!»

Пайшанба

7.00 «Хайрли тонг!»
7.05, 8.25, 19.00, 21.40 Анонс.
7.15, 8.15, 18.45, 21.45 ХАБАРЛАР.
7.25, 18.00 Болалар майдончаси.
Тонги гимнастика. «Спортландия».
Мультфильм. «Дастхат».
7.55 «Универсиада 2010».
8.30 «Малахов +».
9.20, 20.45 «Футбол академияси» («Нант»-Франция) Хужжатли сериал.
9.45 Футбол. Осиё Кубоги. саралаш учрашуви. Ўзбекистон – Бирлашган араб Амирликлари.
11.20 «Миллионлар ўйини».
11.50, 20.20 «Чемпион».
12.10 Волейбол. Ўзбекистон чемпионати.
13.00 Рақамлар, натижалар, рейтинглар.

18.25 «СпортРОТА».
19.05 Гандбол. Ўзбекистон кубоги.
19.55 Футбол. Англия чемпионати шарҳи.
20.40, 22.00 Саломатлик хазинаси.
21.10 «ПроФРИНГ».
22.05 ИнтерФутбол.
23.55 Тунги хабарлар.
00.05 «Хайрли тун!»

Жума

7.00 «Хайрли тонг!»
7.05, 8.25, 19.00, 21.40 Анонс.
7.15, 8.15, 18.45, 21.45 ХАБАРЛАР.
7.25, 18.00 Болалар майдончаси.
Тонги гимнастика. «Спортландия».
Мультфильм. «Дастхат».
7.55 «СпортРОТА».
8.30 «Малахов +».
9.20, 20.35 «Футбол академияси» («Нант»-Франция) Хужжатли сериал.
9.45, 22.50 ИнтерФутбол.
11.20 «ПроФРИНГ».
11.40 «Чемпион».
12.10 Волейбол. Ўзбекистон чемпионати.

13.00 Рақамлар, натижалар, рейтинглар.

18.25 «Спорт – менинг ҳаётим».
19.05 Гандбол. Ўзбекистон кубоги.
19.50 «ГОЛ».
20.30, 22.00 Саломатлик хазинаси.
21.00 «БРЕЙН – РИНГ». Интеллектуал ўйин.
22.05 «Аптека слушаёт».
00.40 Тунги хабарлар.
00.50 «Хайрли тун!»

Шанба

7.30 «Хайрли тонг!»
7.35, 9.55, 19.00, 21.40 Анонс.
7.40, 8.40, 18.45, 21.45 ХАБАРЛАР.
7.50 Болалар майдончаси.
Тонги гимнастика. «Спортландия».
Мультфильм.
8.20 «Спорт – менинг ҳаётим».
8.50 «БРЕЙН – РИНГ». Интеллектуал ўйин.
9.30, 20.35 «Футбол академияси» («Нант»-Франция) Хужжатли сериал.
10.00 ИнтерФутбол.
11.40 «ГОЛ».

12.20 Волейбол. Ўзбекистон чемпионати.
13.10 Рақамлар, натижалар, рейтинглар.

18.00 «Саломатлик неъматлари».
18.30 «Баркамол авлод».
19.05 Гандбол. Ўзбекистон кубоги.
20.00 «Файтер».
20.30, 22.00 Саломатлик хазинаси.
21.00 «Стать ближе». Ток-шоу.
22.05 «RING».
22.35 Футбол. Чемпионат италии.
«Фиорентина» - «Ювентус».
00.25 «Хайрли тун!»

Якшанба

7.30 «Хайрли тонг!»
7.35, 10.15, 18.55 Анонс.
7.40 Футбол. Чемпионат италии.
«Рома» - «Милан».
9.20 «Футбол академияси» («Нант»-Франция) Хужжатли сериал.
9.45 «Саломатлик. неъматлари».
10.20 «RING».
10.50 «Стать ближе». Ток-шоу.
11.30 Футбол. Чемпионат италии.
«Фиорентина» - «Ювентус».
13.10 Рақамлар, натижалар, рейтинглар.

18.00 «Спортчилар оиласи».
18.30, 21.30 ХАБАРЛАР.
19.00 «Болалар майдончаси».
19.15 Футбол. Чемпионат Германияи.
«Вердер» - «Штутгарт».
21.00, 22.00 Саломатлик хазинаси.
21.05 «Ифтихор». Жаҳон чемпиони Вадим Миньков.
22.05 «Ринг қироллари».
22.55 ИнтерФутбол.
00.45 Рақамлар, натижалар, рейтинглар.
00.50 «Хайрли тун!»

Душанба

07.00, 10.30, 13.10, 17.00, 19.00 Ўзбек наволари
08.00, 15.00, 18.30 Серил «Жас-сига ухшаши йук»
08.30 Концерт
11.30 «Фантастическая четвёрка-2» худ.фильм
14.20 Prime time (рус)
14.30 «Премьера» (рус)
15.30 Мультфильм
17.30 «Топ-10»
21.00 Серил «ЛАС-ВЕГАС»
22.00 «АФОНЯ» худ.фильм
23.40 Миксер

Сешанба

07.00, 07.40, 08.30, 10.30, 13.10, 17.00, 18.10, 19.00, 20.30 Ўзбек наволари
07.30 Prime time (рус)
08.00, 15.00, 18.30 Серил «Жас-сига ухшаши йук»
09.30 Серил «Лас-Вегас»

11.30 «Афоня» худ.фильм
15.30 Мультфильм
17.30 Премьера (узб)
18.00 Prime time (рус)
20.00 «КУЛИНАРНЫЙ ГИД»
21.00 Серил «ЛАС-ВЕГАС»
22.00 «ПСИХОАНАЛИТИК» худ. фильм
00.00 Миксер

Чоршанба

07.00, 08.30, 10.30, 13.30, 17.00, 19.00, 20.30 Ўзбек наволари
08.00, 15.00, 18.30 Серил «Жас-сига ухшаши йук»
09.30 Серил «Лас-Вегас»
11.30 «Психоаналитик» худ. фильм
14.20 Prime time (рус)
14.30 «Кинокурьер»
15.30 Мультфильм
20.00 M-files
21.00 Серил «ЛАС-ВЕГАС»
22.00 «ЛЕОН» худ.фильм
00.30 Миксер

TV-MARKAZ

Пайшанба

07.00, 07.40, 08.30, 10.30, 10.30, 14.00, 17.00, 18.10, 19.00 Ўзбек наволари
07.30 Prime time (рус)
08.00, 15.00, 18.30 Серил «Жас-сига ухшаши йук»
09.30 Серил «Лас-Вегас»
11.30 «Леон» худ. фильм
14.30 Премьера (узб)
15.30 Мультфильм
16.30 «Baby Terra Landiya»
18.00 Prime time (рус)
21.00 Серил «ЛАС-ВЕГАС»
22.00 «КАЛБАКИ ДУНЁ» бадийи фильм
23.40 Миксер

Жума

07.00, 08.30, 10.30, 13.10, 14.30,

17.00, 18.00, 19.00 Ўзбек наволари
08.00, 15.00, 18.30 Серил «Жас-сига ухшаши йук»
09.30 Серил «Лас-Вегас»
11.30 «Калбаки дунё» бадийи фильм
14.20 Prime time (рус)
15.30 Мультфильм
17.30 Премьера (рус)
21.00 «Bollywood Markazida»
22.00 «NIL VA NIKKI» хинд бадийи фильми
23.50 Миксер

Шанба

07.00, 07.40, 13.20, 16.50, 18.00, 20.00 Ўзбек наволари
07.30 Prime time (рус)
09.00 Мультфильм
10.30 «Bollywood Markazida»
11.30 «Nil va Nikki» хинд бадийи фильми
15.00 «ЧЕРНИЛЬНОЕ СЕРДЦЕ» ху-

д.фильм
17.30 «Кулинарный гид»
19.00 «Топ-10»
20.30 «Бизнинг мусика»
21.30 «Премьера» (узб)
22.00 «8 МИЛЛИМЕТРОВ» худ.-фильм
00.20-02.30 «Другое видео»

Якшанба

07.00, 11.00, 13.50, 17.00, 18.10 Ўзбек наволари
09.00 Мультфильм
10.30 «Baby Terra Landiya»
11.30 «8 миллиметров» худ.фильм
15.00 Серил «Жассига ухшаши йук»
17.30 M-files
18.00 Prime time (рус)
20.30 «Кинокурьер»
21.00 Ўзбек наволари
21.30 «Премьера» (рус)
22.00 «ПОДМЕНА» худ.фильм
00.30 Миксер

Сўнгги пайтларда шаҳар кўчаларида чақалоғини ҳар турли рюкзагу слингларга солиб олган оналарни кўп учратадиган бўлиб қолдик. Бу воситаларнинг жуда қулайлигини таъкидлашмоқда. Олдингидек тўрт оёқли аравачаларни судраб жамоат транспортида ёки дўкону бозор тиқилинчида азият чекишмайди-да. Бироқ бу воситалар гўдакларнинг саломатлигига зарар етказмасмикан? Кўйида бу ҳақда тўлиқ маълумотга эга бўласиз.

РЮКЗАК

Уни сайёҳлар ёки ўқувчиларнинг елкасида кўп кўрганмиз. Бироқ боланинг юкхалтада ўтириши ғайритабиийдек туюлса-да, бор гап.

Болангиз уч ойлигидан бошлаб 3-4 ёшгача рюкзакдан фойдаланишингиз мумкин. 2-3 ҳафталигидаёқ ишлатиш мумкин бўлган махсус турлари ҳам мавжуд.

Ижобий жиҳатлари: кўтарувчининг қўллари эркин, бўш туриши; барчаннинг бирдек фойдалана олиши (болани овутмоқчи ёки сайр қилдирмоқчи бўлган оила аъзоларидан исталгани рюкзакни ўзига мослаштириб олиши) мумкин.

Салбий жиҳатлари: бола вертикал ҳолатда ўзини ишончли сезсагина рюкзакдан фойдаланган маъқул, у слинг каби қулай эмас.

Харид қилаётганингизда нималарга эътибор қаратишингиз керак: рюкзак-

Болангизни қандай кўтарасиз?

нинг камарлари кенг бўлиши, ота-онанинг белига маҳкам ўрнашиши, бола ухлаб қолганда, боши у ёқдан бу ёққа қимирлайвермаслиги керак.

ОСМА БОЛАКЎТАРГИЧ

Бир ёки икки томонидан ушлаб кўтариб юрадиган осма болакўтаргич жуда анъанавий ҳисобланади. Улар қаттиқ ёки юмшоқ тагли бўлади. Бундан ташқари, уларни аравача ва машиналарга ҳам қўйса бўлади. Бир ёшгача бўлган болалар учун жуда қулай.

Ижобий жиҳатлари: бола унда горизонтал ҳолатда ётади, бемалол очик ҳавога қўйсангиз ҳам бўлади.

Салбий жиҳатлари: бола шўрлик ҳамиша банд ота-онанинг эсидан чиқиб қолиши мумкин. Бир ёшдан каттароқ болаларга унда ётиш қизиқарли эмас.

Харид пайтида нималарга эътибор қаратиш керак: осма болакўтаргичда камарлар бўлиши лозим, чунки бола ўтириб олганида, пастга ағдарилиб тушишига йўл қўймайди. Осма болакўтаргичда тагликлари сув ўтказмайдиган матолардан, қишда эса иссиқ матолардан қилинг.

СЛИНГ

Слинг матодан тикилганлиги туфайли чақалоқ танангизга ёпишиб туради. Унинг слинг-шарф (узунлиги бир неча метр), слинг-чўнтак, ҳалқали турлари мавжуд. Бола туғилганидан то 2-3 ёшга етгунча ишлатса бўлади.

Ижобий томони: боланинг қўллари бемалол бўлади, оғирлиги бир текис тушади, бу эса ота-оналар учун қулай, слингни сумкада олиб юриш, ювиш, қуриштириш ҳам осон. Слинг муддатидан олдин туғилган болаларга кўпроқ тавсия этилади.

Салбий томони: слингдан фойдаланиш учун машқ талаб қилинади, рангли матодан бўлганлиги учун эркакларга унчалик хуш келмайди.

Харид вақтида нималарга эътибор қаратиш керак: слинглари турли матолардан тикишади. Юмшоқ матолилар янги туғилган чақалоқлар учун мос келади. Бундай мато чақалоқни худди ачомлаётгандай бўлади. Бироз оғирроқ чақалоқлар унда осилиб қолишади: Ёзда кўтариб юриш учун яхшиси ипак матолисидан фойдаланиш керак, қишда эса жунли газламалардан бўлгани маъқул. Боғичлари соф пахтадан бўлса, сифатлиси айнан шу.

МУТАХАССИС ШАРҲИ

Агар болангизни ўзингиз билан олиб юришни истасангиз, слинг ёки рюкзакни танланг, чунки буларда болаларнинг бутун вужуди ота-онаси танасида бўлади: тортилиб туриши ҳисобига умуртқа зўриқмайди. Боланинг оёқлари ораси «осилиб туриши» мумкин эмас, бундай ҳолатда умуртқанинг пастки қисми зўриқади. Боланинг оёқлари қурбақаники сингари осилиб тургани маъқул, бундай рюкзак ва слингларида болани олдинда ва орқадан олиб юриш қулай. Шу тарзда болани 1-1,5 соат бемалол танаффуссиз олиб юриш мумкин, кейинроқ 20 минут «эркинлик» берса бўлади (ҳатто 3-4 соатлик йўлда ҳам танаффус қилиниши шарт). Горизонтал осма кўтаргичларнинг ичида қаттиқ таглиглиси маъқул. Чунки эҳтиётсизлик натижасида ерга ёхуд бошқа қаттиқ жисмларга урилса, бола умуртқасини жароҳатлашдан асрайди.

Энг яхши шифо табиат қўйнида

Инглиз олимлари бир неча йилдан бери экотерапия, яъни табиат ёрдамида беморлар соғлигини тиклашга киришган. Мутахассисларнинг таъкидлашича, тажрибалир жараёнида беморларга бирорта ноодатий талаблар қўйилмади, дори ҳам берилмади. Улар ўрмонда яшаб, дарёда чўмилишди, гул, мева, қўзиқорин теришди, капалак тутиб, қушлар чуғурлашига қулоқ солиб, осмонни томоша қилишди. Беморлар турмуш ташвишларидан узоқлашиб, ўзларини табиатнинг бир бўлаги деб ҳис этишди. Бу эса даволанувчиларга ғаройиб таъсир кўрсатди. Айниқса, экотерапия болалар саломатлиги учун жуда яхши самара берди.

Баҳорнинг хушҳаво кунлари табиат кучида бўлмоқнинг гашти билан бирга ҳикмати ҳам бор экан. Соғлигингизни тикламоқчи бўлсангиз, кўкламда табиат кучига отлангиз.

Рухшунос қабулида

Чарчадингизми? Оёқларингиз оғриятими? Ахир бир ўзингиз оиланинг қанча юмушларини бажардингиз, яна ишхонадаги ташвишлар, болалар, атрофдагиларнинг муаммолари... Ҳаммасини унутиб, бироз чўзилиб олмоқчисиз, лекин бугун кўнглингизни хира қилишгани эсингизга тушиб, асабийлаша бошлагингиз. Тўхтанг! Сиз хотиржамлигингиз билан бирга соғлигингизни ҳам қўлдан бой бермоқдасиз. Тажрибали шифокорларнинг айтишича, одамнинг соғлиғи унинг ички дунёсига боғлиқ. Яъни қандай характерга эга бўлсангиз, соғлигингиз ҳам шунга яраша бўлади. Демак, тан сийҳатлиги ўз қўлингизда.

КИЗҒАНЧИҚ. Бундай инсонлар одатда, юрак касаллигидан шикоят қилади. Баъзан битта нон сотиб олиш учун бир кун сиқилади. Оқибатда, бориб-бориб юрак «ишдан чиқади». Одам қанча вақт кўп қизганса, ташвишлик гормонлари ҳам шунча ортиб бораверар экан. Натижада, мия чарчаб, инсултга чалиниш хавфи ҳам ортиши мумкин.

КЎРҚОК. Бундайларнинг ўпкасига жабр. Кўрқоқлик натижасида организм кўп микдорда ишлаб чиқарилган моддалар таркиби ўзгаради. Кейин қарабсизки, ўпка ҳам «заҳарланади». Баъзида артериал босим ҳам кўтарилиб кетиши мумкин.

ГУРУРЛИ. Бундайлар ошқозон оғригидан азоб чекади. Баъзилари рухий касал ҳам бўлиб қолиши

Кўнглингизни кенг қилинг

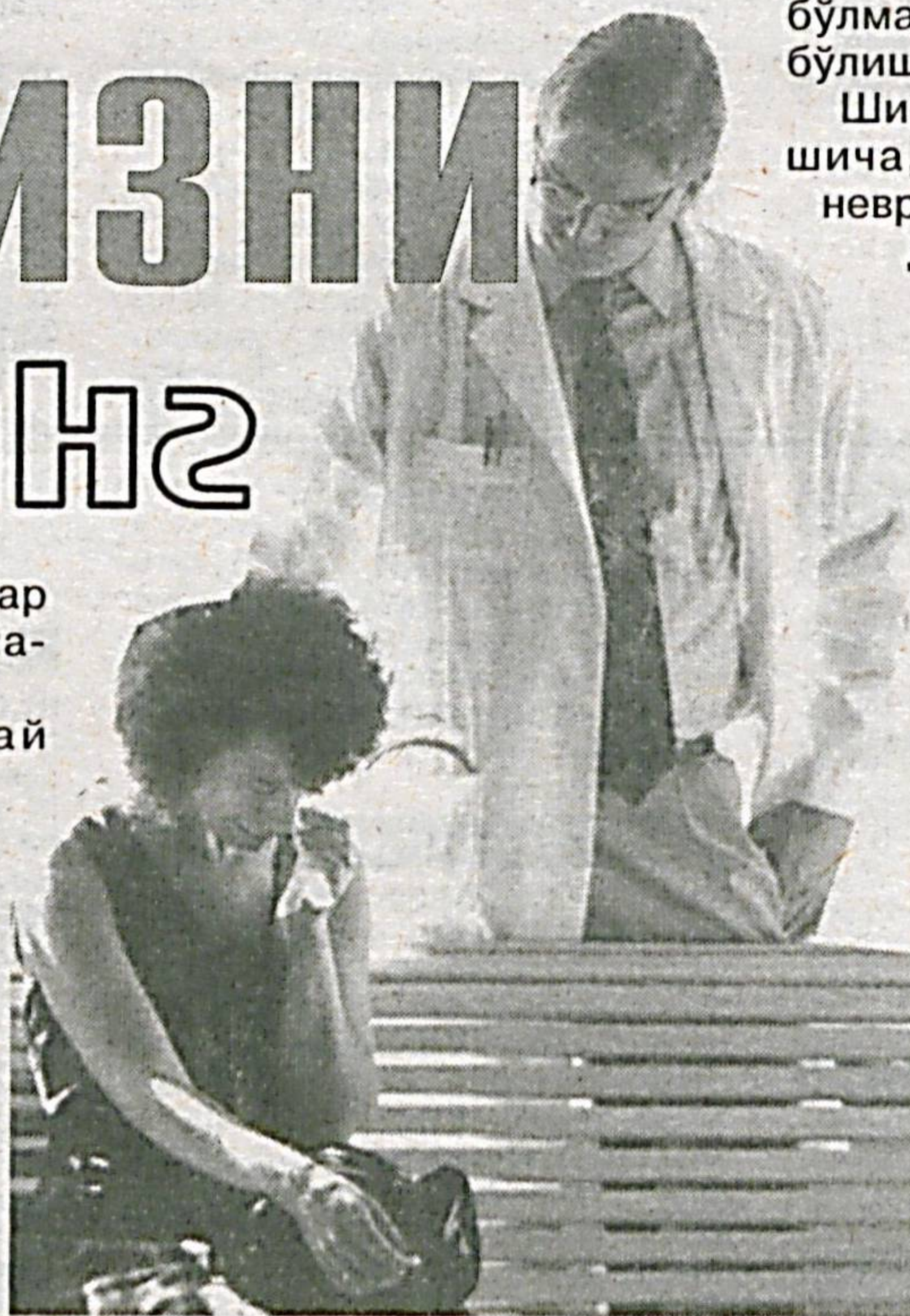
мумкин. Улар ҳеч кимдан ёрдам сўрамайди. Ахир гурур бунга йўл қўймайди! Боз устига, бундай одамлар билан ҳеч кимнинг алоқа қилгиси келмайди. Пиёнисталикка дучор бўлганларнинг кўпчилиги ҳам гурури баланд кишилар бўларкан.

НАФСИ ҲАКАЛАК ОТАНЛАР. Бу тоифа кишиларни ҳам одатда ошқозон касаллиги қийнайди. Уларда иммунитет жуда паст. Шифокорларнинг айтишича,

нафсни тия олмайдиганлар кўпинча ошқозон яллиғланишидан қийналадилар.

СЕРЖАҲЛ. Бундай одамларда арзимас нарсасига ҳам жанжал кўтаришга мойиллик жуда кучли. Жанжал чиқарса, ҳузур қилгандек бўлади. Аммо айнан шундай инсонлардан «машхур» пиёнистлар чиқар экан, баъзилари ошқозон касаллигига дучор бўлади.

ТУШКУН КАЙФИЯТ.

Тушқунликка тушган инсон биринчи навбатда, нафас йўлини «тинчитаркан». Маълумотларга кўра, астма касаллигига ҳам одатда ҳаётидан хурсанд бўлмаган инсонлар дучор бўлиши аниқланган.

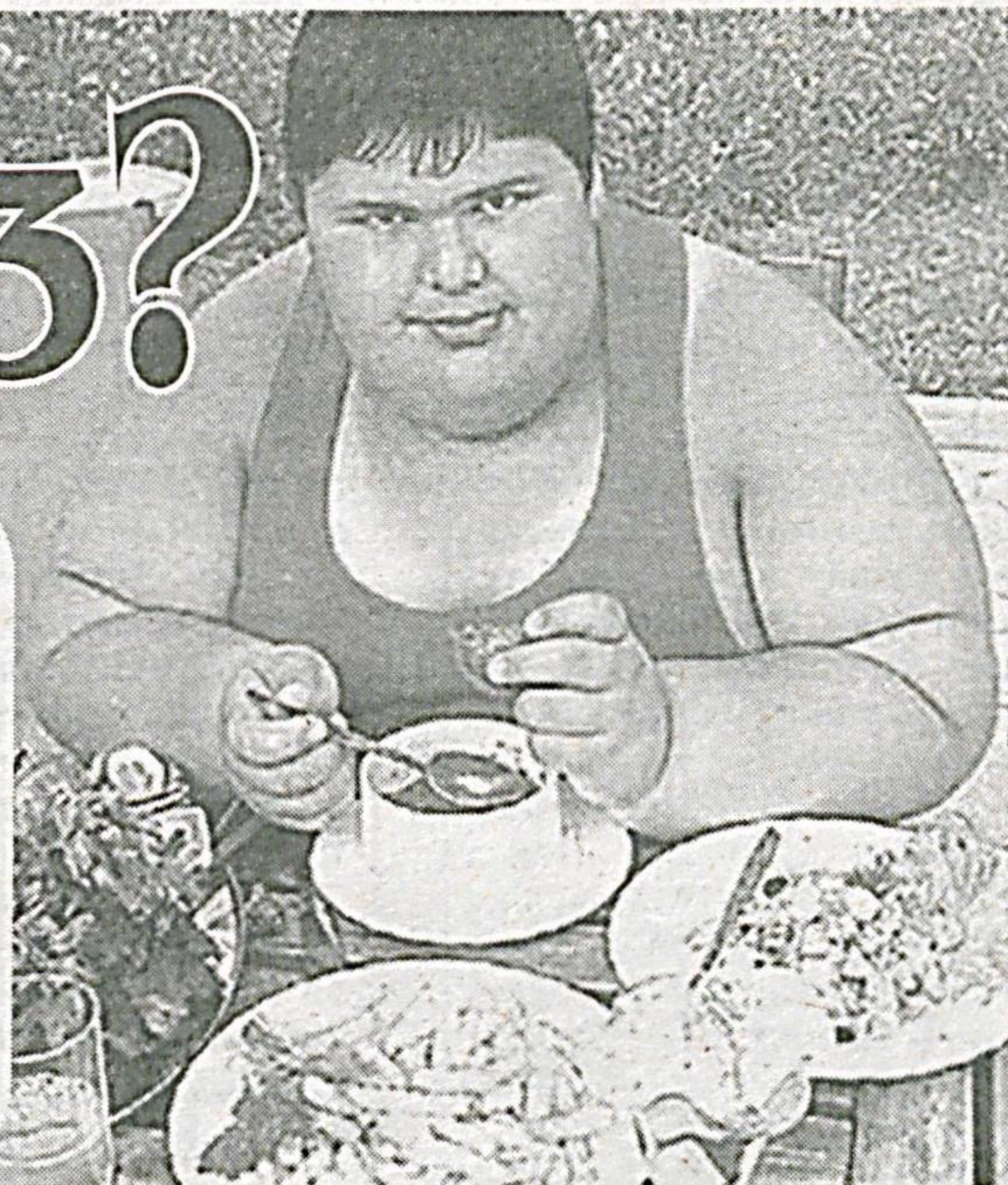
Шифокорларнинг айтишича, ўғрилар кўпинча неврит ва кўз касаллигидан шикоят қилади. Баъзи кассавурлар жигар ва ўпка касаллигидан нолийди. Дойм хавф остида яшайдиган жиноятчилар ошқозон касаллигига чалинади.

ТАБИАТ БИЛАН УЙҒУНЛИК. Машхур файласуф Алберт Швейцер узоқ йиллар давомида Африка ўрмонларида яшган. Ишонсангиз, шу давр ичида бирор марта ҳам касал бўлмаган.

Хориж матбуоти асосида тайёрланди

Нега кўп еймиз?

Кейинги пайтда ҳаддан ташқари кўп ейиш оқибатида семизлик билан боғлиқ турли касалликлар келиб чиқмоқда. Хўш, нега кўп еймиз? Зиёнини билсак-да, ортиқча ейишга бизни нима мажбур қилади? Психологик нуқтаи назардан қараганда озуқалар бизга қанчалик наф беради? Парҳезнинг руҳиятимизга таъсири қандай?

Семизлик

Семизликнинг пайдо бўлиши кўпроқ ривожланишнинг илк даврига боғлиқ. Генетик омиллардан ташқари нотўғри парвариш, замонавий ҳаёт тарзи (лифт, ўзиюрар зиналар, ҳар хил иситиш воситалари сабабли камҳаракат бўлиб бораётганимиз), макъе юзасидан давраларда тез-тез қатнашиб, юзхотир учун бўлса ҳам тановул қилиш, бунинг устига яқин масофаларга ҳам машинада бориш семизликни келтириб чиқаради. Маълумотларга қараганда АҚШ аҳолисининг 60 фоизи (6-19 ёшлиларнинг эса 15 фоизи) ортиқча вазнга эга экан.

Кўп ейишнинг бир неча омиллари бор. Муҳимлари қуйидагича:

Сезгилар таъсири. Тасаввур қилайлик. Дунёдаги энг лазиз таомлар, ўзимиз севиб истеъмол қиладиган егуликлар билан тўла дастурхон атрофидамиз. Қорнимиз тўқ бўлса ҳам ошқозондаги очлик рефлекс (сигнали) ишлаб кетади. Оғизда сув пайдо бўлади. Кимда бу ҳол содир бўлса, унинг психологик давога эҳтиёжи бор.

Рекламалар. Ундан асосий мақсад маҳсулотни харидоргир қилишдир. Ҳолбуки, унинг таъсирида ҳорғин пайтлар ёки тушқун кайфиятда шоколаду яхна ичимликлар истеъмол қиламиз. Чунки уларнинг яхши кайфият ва энергия беришини рекламаларда бот-бот айтади. Аслида ҳам шундайми?! Бунга эътибор бериб ўтирмаймиз ва организмимизга зиён қилаверамиз.

Мукофотлаш воситаси. Болаликда бирор яхши иш қилганимизда ё байрамларда бизга мукофот тарзида кўпинча ширинлик берилган бўлса, бу одатнинг улғайганда ҳам биз билан қолиш эҳтимоли бор. Кейин-кейин нимадир қилсак, ўзимизни-ўзимиз, масалан, егулик билан мукофотлашда давом этамиз. Бундай янглиш тарбия, яъни, рағбат сўнггида ҳар хил касалликлар (семизлик, қандли диабет каби) юзга келади. Шу боис фарзандимизни бундай «мукофот» олишга ўргатмаслик лозим. Бунинг ўрнига китоб бериш ёки бирон хушманзара жойга олиб чиқиш мақсадга мувофиқдир.

Стресс. Орамизда ташвишли кунларда ёки муаммолар ортидан юзга келган стрессни тарқатиш учун егулик ейдиганлар бор. Улар шоколад, кекс, музқаймоқ, торт каби ширинликларни истеъмол қилганда қандайдир ҳузурланишни ҳис қилади. Чунки булар эндорфин (бахт гармони)ни кўзгатади. Кўп семизлар стрессни ширинлик ейиш билан кетказишга одатланган. Аммо бу усул аввалига ҳаловат бергандай туюлса-да, секин-аста қандли диабет каби хасталикларни келтириб чиқаради. Натижада, яна ширинликка эҳтиёж сезилади.

Шу боис стресснинг бошқа давосини топиш, балки ҳаётга бошқача кўз, кенгрок тафаккур билан қараш, яшаш тарзимизни ўзгартириш

кўпроқ фойдали бўлади. Ширинликлар эса бундай пайтда «алдамчи нажоткор»лик қилади, холос.

Ўта ҳорғинлик. Кўп ейишнинг яна бир сабаби ҳорғинликдир. Тунги алламаҳалда егулик еганлар энергия тиклашга бекор ҳаракат қилади. Тунда ишловчилар ҳорғинлик ва дармонсизликни кетказиш илнжида ортиқча егулик ейишади. Чунки бу қондаги шакарни вақтинча кўтариб, ҳорғинликни бироз чекинтиради. Лекин бу усулнинг нафи узоққа бормади.

Ёлғизлик ҳисси. Баъзан инсон ўзини ёлғиз ҳис қилганда ҳам еб-ичишга тутинади. Ўринли-ўринсиз овқатланиб, семириб кетади ёки хасталаниб қолади. Бу уни одамлардан янада узоқлаштиради.

Одат. Семиз кишиларнинг аксарияти одатига кўра эҳтиёждан кўпроқ ейишга уринади. Телевизор қаршисида, йўлда кетаётиб, ҳатто ётиш олдида ҳам хазми қийин овқатларни истеъмол қилишнинг нотўғри эканлигини билса-да, тарки одат амри маҳоллигича қолади.

Вақт етишмаслиги. Бу тезкор замонда хатолардан яна бири — овқатланишга жуда кам вақт ажратишимиздир. Кўп ҳолларда овқатни чайнаб-чайнамай ютаверамиз. Ишимиз кўплигини ўйлаб, вақтдан ютишга уринамиз. Ҳолбуки, овқатни сокинлик билан, шошмасдан ейиш лозим.

Дорилар. Психологик хасталикларни даволашда қўлланиладиган невролептик дориларнинг фойдали жиҳатлари кўп, аммо вазн йўқотиш каби салбий томонлари ҳам бор. Бундай ҳолларда илк 10 ҳафтада 4 килогача озиш мумкин. Қандли диабет, қон босими касалликлари давосида ишлатиладиган дорилар эса иштаҳани очиб, кўп овқат ейишга ундайди. Бундай ҳолларда ўзимизни тийишимиз, кўп ейиш билан дардимиз аримаслигини ёдда тутишимиз лозим.

Кўрқув ҳисси. Очлик гўё бизнинг душманимиз каби идрок этилади. Кўп марта «очликдан ўлаяпман» деган гапни ишлатган ёки эшитганмиз. Аммо чақалоқ озуқа олмаса, ўлишдан кўрқиб йиғлайдими? Йўқ. Дейлик, очқаганимизни ҳис этдик, лекин у ёки бу сабаб билан қорнимизни тўйғиза олмадик, бу жуда ёмон ҳолат эмас, жисмоний оғриқ ҳам бермайди. Борди-ю, егулик оз бўлса, кўнгилга хавотир ва кўрқув оралайди. Лекин ортиқча ейишдан тийилиш фойдалироқ. Негаки, тўйганимизга оид сигнал ми-ямизга 20 дақиқа кейин етиб келади. Шу туфайли, буткул тўйгунча ортиқча тановул қилиб бўламиз. Агар бутунлай тўйгунча ейдиган

бўлсак, ҳар сафар ошқозонимиз бироз кенгайди. Шунинг учун тўймай туриб дастурхонни тарк этсак, ортиқча вазндан қутуламиз.

Эрталабки нонушта. Тонгда уй-ғонганимизда ошқозонимиз 12-13 соатдан бери дам олган бўлади. Шу туфайли организм қувват бўладиган нарсаларни истайди. Тун мобайнида танамизда оз миқдорда қанд моддаси қолган. Нонушта мобайнида қанд миқдори вужудимиз эҳтиёж сезган даражага кўтарилади. Эрталабки нонушта қилинмаса, 16-17 соат оч юрилади. Кейин бирдан истеъмол қилинганда меъёрдан ўтиради. Бунинг устига, егуликларимиз бевосита ёғга айланади. Баъзи кишилар нонушта қилмаса кун давомида оладиган бутун калория миқдори тушиб, озишни умид қилади. Афсуски, нонушта қилмаслик ортиқча истеъмол қилишга олиб келади.

Инсон мияси энг мураккаб, аммо таъсирчан органдир. Бир мушт қатталигидаги 1300-1400

грамм мияда 100 млрд. невронтаркиб (нерв хужайраси) мавжуд ва бу невронтаркибдан ҳар бири 1000 тадан 10000 тагача бошқа невронтаркиб билан боғланиб кетади. Боғланишлар сони триллионга етади. Таҳлил, муҳокама, идрок, фаҳм-фаросат, санъат ва мусиқа билан шуғулланиш, технологик ривожлантириш каби комплекс вазифаларни юклаш, юрак уриши, нафас олишимиз, уйқу ва бедорлик, овқат ҳазм қилиш каби фаолиятни ҳатто биз англамай туриб миямиз тартибга солади.

Мия кўриб чиқадиган кўпгина функцияларнинг уйғун ишлаши учун жуда кўп қувват ва қон ҳаракатига эҳтиёж сезади. Мия танадаги энергиянинг 20 фоизидан фойдаланади. Бу энергиянинг манбаи истеъмол қилган озуқамиздир. Агар табиий озуқаларни етарли даражада истеъмол қилмасак, нерв узатиш тизими равоиш ишламаслиги, бунинг натижаси салбий бўлиши мумкин. Аммо қанд даражасининг юқори бўлиши ҳам миянинг перформанси ва хотирага зарар етказиши.

Не қилмоқ керак?

Барча парҳезнинг ўзига хос хавфли жиҳатлари мавжуд. Озиш учун қаноат қилиш, кам ейиш ва дастурхондан тўймай туриб туришни ҳаёт тарзимизга айлантиришдан яхшироқ чора кўрмадим.

Албатта, сунъий егуликлар ўрнига табиий озуқалардан фойдаланиш, оқ ун ва шакарни оз истеъмол қилиш керак. Айниқса, ҳаракатчанлик муҳим аҳамият касб этади. Ҳар

куни камида ярим соат сайр қилиш мақсадга мувофиқдир. Шунинг баробарида, овқатланиш жараёнида кичкина қошиқлардан фойдаланиш, луқмани оз-оздан, яхши чайнаб ейиш ҳам кишининг тўйганини вақтида англашига ёрдам беради.

Озғинлар учун

Озғинлик тана оғирлигининг ёш ва ҳолатига кўра қутилганидан оз бўлишидир. Семизликнинг акси бўлган озғинликда вужудда ёғ тўқимасининг даражаси бошқа тўқималарга нисбатан паст бўлади. Соғлом озғинлик, яъни намунавий вазн жадваллари кўрсатгандан бирикки кило кам оғирликка эга бўлиш касаллик ҳисобланмайди. Аммо бир киши доимий тарзда озиб борса ва заифлашув иштаҳасизлик билан боғлиқ бўлса, албатта шифокорга мурожаат қилиш лозим.

Соғлом кишининг озишдан шикоят қилиши ва семиришни исташи тез-тез учраб турадиган ҳолатдир. Бундай вазиятда кишини соғлом эканлигига ишонтариш учун ҳаракат қилинади ва семириш истаги бўлса, бироз кўп овқат ейиш тавсия этилади. Озғинлар одатда иштаҳасиз бўлиб, овқат танлайди. Шунинг учун улар хуш кўрган таомлар витаминлар билан бойитилиши, ялғиз, петрушка, лимон ва ҳар хил зираворлардан фойдаланиб, таъм берилиши тавсия этилади. Масалан, шўрвага гўшт, тухум, ширинликларга тухум, ёнғоқ, ўрмон ёнғоғи, хандон писта, макаронга қийма, тухум, пишлоқ ва қатиқ қўшиб бойитиш мумкин. Озғинлар кўпинча ёғда қовурилган ва ўта ёғли таомларни ёқтирмайди. Ўларга сув ёки бугда пишган таомлар маъқулдир.

Шунингдек, очик ва салқин ҳавода тановул қилинган таом янада лаззатли бўлади. Иссиқ ҳаво эса иштаҳани бўғади. Нормал ҳаракат ва энергиянинг сарфланиши камайгач, иштаҳа пасаяди ва инсонлар оз ейди. Масалан, яйлов ва тоғли жойларда меъёрдан ортиқ овқат ейилса-да, давомли ҳаракат мавжудлиги ва энергия сарфи кўп бўлгани учун одамлар семириб кетмайди.

Рухий тавсия

Истеъмол қилаётган овқатнинг манзур бўлиш-бўлмаслиги тановул вақтидаги руҳий ҳолатимиз билан узвий боғлиқ. Ейиш асносида барча маҳсулотларнинг қандай етиштирилгани, қанча босқичдан ўтиб дастурхонимизга етиб келгани, сўнгга таом тайёрлаган кишининг меҳнатини ўйлаб кўрайлик. Луқмаларни шошиб ютмасдан таом ейишга кўпроқ вақт ажратайлик. Натижада, тўйганимизни вақтида англаб, ошқозонни ортиқча зўрламаймиз.

Дастурхонда фақат овқатланайлик, бошқа ишлар билан машғул бўлмайлик. Дўстларимиз ёки оиламиз билан овқатлансак, муаммоларни бир четга суриб, ширин суҳбат қурайлик.

Абдулатиф АБДУЛЛАЕВ
тайёрлади

Бугун «Ложувард уй» касалхонасига операция учун ётдим. Шундай вазиятларга хос ёлгон таскинлардан қатъи назар, аниқ биламанки, операция ўта оғир бўлади ва ундан бирор наф олиш-олмаслигим ҳам гумон. Бадбин ўйларим ҳақида бировга чурқ этмаган бўлсамда, врачлар, болаларим, айниқса, хотиним кўнглимдан нима кечаётганини сезиб туришибди. Жон куйдириб мени тинчлантиришга, хотиржам этишга уринишарди. Ҳазил-хузул қилиб кулишарди, кўнгли кўтаргич гаплар қилишарди, узоқ келажакка оид режаларидан сўйлашарди. Гўё мен денгиз сайёҳатида чиқармишман, Бретанга сафар, Штирияда ов қилармишман. Тузалишим ҳақида-ку, гап ҳам бўлиши мумкин эмасмиш. Бу масала аллақачон ижобий ҳал қилинган экан. Наридан борса ўн кунда касалхонадан чиқиб, йигирма кунларда отдек бўлиб кетарканман.

Табобат илмининг равшан чироғи — мени тиг остига олиши лозим бўлган профессор Колтани эса шундай деди:

— Касалхонамиз остонасидан ҳатлаб ўтдингизми, бас, билаверингки, соғайиш сари илк қадам қўйилди. Операция деганлари мен учун писта қақишдек бир гап, унинг салбий оқибати ҳақида эса ўйла-масангиз ҳам бўлади. Муҳими операцияга рози бўлганингиз, қолгани, таъбир жоиз бўлса, жўнгина расми-ятчилик холос.

Профессор қартайган бўлса ҳам, миттигина кўзлари ажабтовур, тийран. Илло, эрталаб палатага кириб келганида кўзимга ҳаёлчанроқ, хорғинроқ кўринганди.

Атрофимдагилар қанчалик ўзларини бепарво, беғам кўрсатишса, кўнглимдаги шубҳаларим шу қадар қатъийлашади. Умрим йўлларида бундай комедияларнинг кўпини кўриб улгурдим. Очiq айтидиган бўлсам, буларнинг ҳаммаси операция столига ётадиган беморга ўлим ваҳимасига қарши бериладиган афюн холос. Врачлар жилмайибгина сизга ҳаммаси яхши бўлишини айтишдики, демак, бир ёмонликни кутаверинг. Фаройиб суд минбари бу: унда мижозни оқлаб айтилган сўз ҳам қатлга олиб бориши мумкин.

1968 йилнинг 15 июни. Ҳали операция кўни аниқ эмас. Сафар чоғида қутилмаган совғалардан сақланиш учун беморни камида бир тахилу ташхис қилиш лозим экан. Бунга менга профессор Колтанининг озғин қомати ва тепақаллиги кичик жуссасига зеб бўлиб тушган, серғайрат, ўрта ёш ассистенти — доктор Рилка айтиди. Назаримда, у кимсанё ёзувчига хизмат қилаётганидан мамнунга ўхшайди.

Ҳозирча телевизор кўришимга рухсат беришарди. Кечки пайт закийлар кўрсатуви «Думалоқ стол»ни қўйишди (айниқса, Ружеро Орландо ва профессор Силвио Чеккатолар зўр гапларни айтишди). Кўрсатув икки йил олдин Ер билан тўқнашиш хавфи ҳақида газеталар роса кўпиртирган Икар астероидига бағишланди. Ахер беришларича, ушбу ҳалокат 1968 йил июн ойининг иккинчи ярмида, яъни яқин кунларда рўй бериши керак. Кўрсатувга қақирилган йирик

астрономлар эса ушбу тахминни қатъиян рад этишди. Айтишдики, астероид нари борса, Ерга олти ярим миллион километр масофадан учиб ўтиши мумкин экан. Алқисса, куррамиз хатардан мутлақо холи. Илмий ҳисоб-китоблардан шубҳаланиш эса ўринсиз. «Думалоқ стол»нинг мақсади ҳам машҳур олимлар воситасида ҳалокат ҳақидаги шубҳа-гумон булутларини тарқатиш, кўркув ва саросимани ҳазилга йўйиб, одамларни тинчлантириш эди чамамда.

1968 йилнинг 16 июни. Кундуз соат тўртлар. Дафъатан ўз кун тартибига ҳилоф равишда палатага доктор Рилка кириб келди. Юз-кўзлари ташвишли — гўё менга бир

Йўқ, хато ўйлабман... Афтидан гап бошқа ёқда...

У қулоғимга энгашиб, ўта махфий сирни очмоқчидек оҳиста шивирлади.

Гап шундаки, Рилка Ганадан конгрессга келган, Мехала обсерваториясининг директори, профессор Нессаим билан сўзлашибди. Нессаим айтганмиш, ўтган йили Англияда дунёдаги энг йирик обсерваторияларнинг директорлари иштирокида махфий йиғилиш ўтказилибди. Йиғилишда Икар астероиди тўғрисидаги ҳақиқатни оммадан яшириш, ваҳиманинг олдини олиш борасида келишиб олинди. Аслида, астероид 1968 йилнинг 19 июнида, саҳар чоғи Ер билан аниқ тўқнашар экан. Астеро-

тиллари музлаб, кетларидан ари чакқандек бўларкан-да. Ана шунақа, ҳамма бир пайтнинг ўзида, ягона уловда йўқлик гирдоби томон парвоз этади, вассалом.

Айтиш керакки, бу вазиятда Рилка ҳам ўзини йўқотгани йўқ. Уни бор-йўғи ҳалокат содир бўлганига қадар шеърларини ўқиб чиқиб, фикр билдиришга улгурарканми-йўқми — шу ташвишга соларкан. Агар баҳом ижобий бўлса, армонсиз кетармиш. Мен эса ёлғизликда, ложувард палата гира-шираси аро қичқираман: «Кел, эй олижаноб астероид, йўлингдан адашма, ҳалок этгучи қудратинг-ла бизга томон уч. Бу бахтиқаро сайёрани кунфаякун қил».

1968 йилнинг 18 июни. Бугун эрталаб соат еттида мени профессор Колтанининг ўзи уйғотди.

— Хўш деганингиздан, — деди у хуш кайфият ила қўлини артаркан, — шундай

ДИНО БУЦАТТИ

Икар

шум хабарни етказмоқчидек. Аччиқ ичак мисол чўзилган кириш сўзидан сўнг унинг касалимга мутлақо алоқасиз нимагадир иқдор бўлмоқчилиги аёнлашди.

Ниҳоят, ичидагини айтишга журъат топди шекилли, касалхонани тарқ этгунимга қадар — албатта операциядан кейин — унинг узоқ йиллардан бери ёзиб юрган шеърларини кўриб чиқиб, холис фикр билдиришимни сўради. Гапини тугатар экан, гўё айб иш қилиб қўйгандек қизариб-бўзарар, тинимсиз узрхоҳлик қилар, айни дамда кўзлари чақнара эди. Шунда унинг ягона армони табиблик ортидан шухрат топиш эмас, адабий ижоддан лаззат олиш эканини тушундим: Мен уни шеърларингизни албатта диққат билан кўриб чиқаман дея тинчлантирдим. Бундай сийловдан кейин ўзини анча тутиб олган Рилка шеърларидан бирини ўқишга тутинди. Адашмасам, шеър шундай бошланарди: «Эй чала тўқислик тимсоли — дунё, Оламул-акбарнинг бир бўлагисан...». Шу пайт бахтимга ҳамшира Пренестина кириб, уни бошқа палатага етаклаб кетди. Рилка хонани илҳом қанотида тарқ этар экан, «хавотирланма, ҳозир қайтаман, бу чучук ҳалводан қуруқ қолмайсан» дегандек менга кўз қисиб қўйди.

1968 йилнинг 17 июни. Ҳалати кун. Саҳарлаб яна Рилка пайдо бўлди. Ҳаяжонининг чеки йўқ. Мен учун ажабтовур янгилик топиб келибди. Сирни ошкор қилишдан аввал келишганимиздек операциядан кейин эмас, олдинроқ шеърларини ўқиб кўришга ваъда беришимни ўтинди. Операция столидан тирик қайтишимга шубҳаланди чоғи...

иднинг бир ярим километрлик ҳажмига қараганда ҳалокат аниқ эмиш. Кутулишининг ҳеч қандай илоҳи йўқмиш. Бошқача айтганда, охирзамон-да!

Тан оламан, юрагимда қайғудан асар ҳам қолмади. Кутилмаган янгилик кайфиятимни кўтариб юборди. Ҳа-да, мен-ку ўладиган одамман. Аммо охират диёри томон тўдалашиб чиқишга не етсин. Агар ёппасига ҳамма ўша томонга жўнаса, ҳеч ким ортда қолмас, бу энди бошқа гап — ҳар ҳолда байрам бўлмаса ҳам, шунга яқин. Кўз очиб юмгунингча ҳаммаси тамом — бундан осони бор эканми.

Майли, бунда майдакашлик дейсизми, худбинликми, барибир, биздан кейинроқ туғилиб, гўё ортимизда қолиши қафолатланганлар билан қабристон сафарига жўнаш барибир ёқимли. Баданидан қўланса тер хиди анқиб, ғазнасига яна бир чақани ташлаш учун ҳокимият зинапоялари сари одимлаётган, олқиш ва қарсакларни оммадан юлиб олишга шошилаётган, устига устак аёллар борасида мислсиз ғалабаларни кўзлаётган, бундай музаффар қилмишларнинг худо билсин яна қанчасини режалаштираётганларга айниқса, ажойиб сабоқ бўларди-да. Ўзларини дунё ҳокими, донолик тимсоли, адолат ва гўзаллик посбони санаб, гўё ҳаёт сувини топагандек биз қарияларга исқирт сувараклар дея жирканиб кўз ташлайдиганларнинг

қилиб, эртага тонгда...

— Нима эрта тонгда?

— Нима бўларди? Операция — жўнгина расмиятчилик...

— Ахир доктор Рилка айтдики, энди...

— Нима?..

Унга Нессаим ҳақида сўзлаб бердим. Колтани қулди. У ҳам ўша суҳбатда бор экан. Ганалик астроном бунақа гапни оғзига олмабди. Қайтага ҳалокатни рад этган ҳурматли олимларнинг фикрларини яна бир бор тасдиқлабди. Афтидан Рилка шеърларини менга тезроқ ўқитиб олиш учун бу тизқни тўқиган.

Ушбу хангома профессорнинг вақтини чоғ қилгани кўриниб турарди. Лекин у дам ўтмай хўмрайиб олди: — Билиб қўйинг, азизим, яқинда бу жойни тарқ эта-сиз: сиз ҳали кўп яшайсиз. Аслида, Ҳарнинг ташрифидан мен... Чинакаммига...

— Сиз? Ахир сизга нима кипти?

— Э, азиз дўстим, иситманинг зўридан ишлаб юрибман-да... Кучим бор экан, ишлайвераман ҳам... Бу менинг ягона овунчоғим... Аммо жуда кам қолди, азизим, қаршингизда турган одамнинг инқироизи муқаррар... — У қаддини тиклади ва яна юзида маҳзун табассум сояси зухур этди. — Майли, ғам-қайғуни қўяйлик. Сизнинг хавотирланишингиз эса ўринсиз, тахлил натижалари аёло... Хўш деганингиздан, эртага...

1968 йилнинг 19 июни. Тунги соат икки. Касалхона сукутда. Беш соатдан сўнг

мени аравага солиб, операция столи томон олиб кетишарди. Эҳтимол, бу тўрт му-чам соғ, ҳушим ўзимда бўлган сўнгги тунимдир. Беш-олти соатдан кейин балки бу оламда бўлмасман. Эҳтимол, бу дунёда чўлтоқ тана билан қоларман. Энг ёмони — дардимнинг бедаволиги ошкор бўлар — жароҳлар танамни ёриб кўргач, ҳеч нима қилиб бўлмаслигини англашар ва шу заҳоти қайта тикиб қўйишар. Номард Икардан эса дарак йўқ. У бор-йўғи одамлар тўқиб чиқарган ва тезда унутилувчи гўзал бир афсона. Балки айни дамда шитоб билан тепамдан учиб ўтаётгандир. Аммо у мен ҳақимда ҳеч нарсани билмайди, уни қанчалик орзиқиб кутаётганимни хаёлига ҳам келтирмайди. Профессор Колтанини-ку инчинун... Орзуим Икар Ерга жуда яқин масофадан ўтиб, кетади... Бизни ташлаб, чексиз самоват аро йўқолади. Орадан йиллар ўтиб яна у ҳақда гап-сўзлар урчиб қолган маҳалда мен тупроққа дўнган бўламан, ҳатто унда қабртошим ёзувлари ҳам хира тор-тади...

Оғир беморни келтиришди чоғи, эшик ортидан шошқин қадамлар саси келди. Ҳамшираларнинг оҳиста товушлари, олисдан кўнғироқ жаранги эшитилди. Бироқ негадир машина говурини илғамадим.

Ажабо. Эҳтимол, кимнидир шошилишча операция қилишга тўғри келгандир? Йўлакда овозлар кучайди. Ора-чурра қичқириқлар эшитили бошлади. Гўё бутун касалхона оёққа тургандек.

Кимдир эшикни оҳиста очиб, хонага бўйлади. Доктор Рилка экан. Эгнига халатини илишга-да улгурмаган кўринади. Уни бу ҳолатда сира кўрмагандим. У кароватим томон югургилаб келди-да, шоша-пиша ўрама қоғоз тўпламини узатди.

— Ўқинг, ялинаман, лоақал бир-иккитасини ўқинг... Санокли дақиқалар қолди... — Демак, рост экан-да? — сўраш асносида ўзимни навқирон, соғлом сезиб отилиб турдим. — Рост экан-да?!

— Рост бўлганда қандоқ! — кичқирди у дераза пардасини кўтаришга шошилиб. — Вақтни бекорга ўтказманг, илтимос қиламан, ҳеч бўлмаса биттагинасини ўқинг!

Ташқари ёп-ёруғ. Ахир бу ой ёғдусимасми? Йўқ-йўқ, ой ёғдусига ўхшамайди. Тунги соат иккида ҳаммаёқ электропайванд ускунаси ёритгандек чарақлаб кетибди. Шаҳар бўйлаб ҳайқириқлар, қўркув ва ҳаяжон товуши. Мингларча йиғими ёки шодон қийқириқлиги номаълум товушлар қоришиб кетган. Унга инсон зоти ҳали эшитмаган ваҳимали гувиллаш қўшилади. Бу овоз бутун самони тутиб кетади. Мен телбавор қаҳ-қаҳ отганча қўлимдаги шеър ёзилмиш қоғоз ўрамини полга ураман. Доктор Рилка бўлса умримдан санокли лаҳзалар қолганини ҳам унутиб, палата бўйлаб югуради. Сочилиб кетган варақларни йиға-йиға инграйди:

— О-о! Нималар қиляпсиз, нималар қиляпсиз ахир?!

Рус тилидан
Узоқ ЖҲҲҲҲҲҲҲ
таржимаси

◆ Енгил атлетика

Касаба уюшма спортчилари биринчи

Пойтахтимиздаги Республика олимпия заҳиралари коллежида 23-24 феврал кунлари енгил атлетика бўйича 1991-1992 йилларда туғилган ўсмирлар, 1993-1994 ва 1995-1996 йилларда туғилган ўғил ва қизлар ўртасида халқаро енгил атлетика мураббийи Александр Алек-

сеевич Винк хотирасига бағишланган Ўзбекистон очик чемпионати бўлиб ўтди.

Унда Тошкент, Фарғона, Сирдарё, Самарқанд вилоятларидан олтишга яқин спортчилар куч синашди. Икки кун давом этган чемпионатда барча иштирокчиларнинг мусобақага жиддий тайёргарлик кўрганликлари сезилиб турди. Ўзаро курашларга бой бўлган тадбирда, айниқса, касаба уюшмалари жисмоний тарбия

ва спорт жамияти спортчилари Ринат Тарзумонов (76,54) ва Екатерина Воронина (46м.14 см.)нинг қўли баландлиги сезилиб турди ва яқунда ҳам улар умумжамоа ҳисобида 40,537 очко билан шохсупанинг биринчи ўрнини эгаллашди. Иккинчи ўринни «Ёшлик» жамияти вакиллари 38,234 очко билан банд этган бўлса, учинчи поғонага 35,799 очко билан МХСК спортчилари лойиқ топилди.

◆ Футбол

«Бунёдкор» — «Ал Иттиҳод» — 3:0.

23 феврал куни Тошкентдаги «Жар» стадионида пойтахтнинг етакчи жамоаси «Бунёдкор» клуби ОЧЛ баҳслари доирасидаги бу йилги дастлабки ўйинини ўтказди. Саудия Арабистонининг «Ал-Иттиҳод» клуби билан кечган ўйинда футболчиларимиз рақиб дарвозасига жавобсиз учта тўп киритиб, жавоб учрашуви олдида руҳий устунликка ҳам эришди. Тўпларга Ривалдо, Жасур Ҳасанов ва Денилсон муаллифлик қилишди.

◆ Ўзбек жанг санъати

Пойтахтимиздаги «Миробод» спорт мажмуасида ўзбек жанг санъати бўйича Ўзбекистон чемпионати бўлиб ўтди. Унда 400 нафарга яқин 7-14 ёшдаги ўғил-қизлар голиблик учун беллашдилар.

Нуфузли турнир олдидан

Ўзбек жанг санъати федерацияси ҳамда Шарқ яккакурашлари ва жанг санъати республика маркази ҳамкорлигида ташкил этилган мусобақа спортчилар учун жорий йилнинг 9-10 апрел кунлари Қашқадарё вилоятида ўзбек жанг санъати бўйича илк марта ташкил этиладиган «Амир Темур» халқаро турнирига тайёргарлик вазифасини ўтади.

Яккалик баҳсларида Тошкент вилояти вакиллари Д. Сатторов, К. Акрамов, сирдарёлик С. Доридилов, сурхондарёлик Д. Ҳайтов, қашқадарёлик Ш. Иброҳимов, бухоролик Б. Ҳасанов, қизлар ўртасида пойтахтлик

Г. Умрзоқова, бухоролик Ф. Ҳамидова, М. Суева ҳамда қашқадарёлик З. Алижоновалар олтин медалларни қўлга киритишди.

Комплекс машқлар бўйича пойтахтлик Д. Дилшодова, В. Пан, Тошкент вилояти вакиллари С. Исомиддинов, Г. Сатторов, М. Насимова, жиззахлик Ф. Исоқовлар голиб бўлишди.

Темурийлар жанг усули йўналишида сурхондарёлик Ш. Салимов, У. Муродов, М. Ҳамидова, М. Зоирова, Тошкент вилоятидан Х. Салимов, С. Хем ва жиззахлик Д. Раҳимова шохсупанинг юқори поғонасидан жой олдилар.

◆ Бокс

Болгариянинг Пловдив шаҳрида жаҳоннинг ўн бир давлатидан ташриф буюрган саксон нафардан ортиқ чарм қўлқоп усталари иштирокида ўтказилган халқаро «Странджа» турнирида мамлакатимиз терма жамоаси аъзолари иккита олтин, учта кумуш ва иккита бронза, жами бўлиб, етти та медални қўлга киритишди.

Боксчиларимизнинг бенифиси

Олтиш биринчи маротаба ташкил этилган ушбу турнир иштирокчилари орасида Олимпиада ўйинлари, жаҳон ва қитъалар чемпионлари голиб ҳамда совриндорларнинг иштироки баҳсларнинг кескин ва мурасасиз ўтишини таъминлади.

Хамюртимиз Хуршид Тожибоев 60 кг. вазнда рингга чиқиб, дастлаб мезбонлар вакили Калоян Димов билан куч синашди. Учрашувда 7:7 ҳисоби қайд этилиб, қўшимча кўрсаткичларга кўра, галаба ўзбекистонлик спортчига насиб этди.

Ярим финалда Х.Тожибоевга Олимпиада ўйинларининг икки карра голиби Алексей Тищенко (Россия) рўбарў келди. Кучли техника, мустаҳкам ҳимоя ва тезкор зарбага эга юртдошимиз рақибни 4:2 ҳисобида мағлубиятга учратди.

Финал беллашувларида мезбонлар вакили Ангел Димов устидан 3:1 ҳисобида зафар қозонган Хуршид Тожибоев «Странджа» халқаро турнирининг олтин медал билан тақдирланди.

Ўзбекистон терма жамоасига иккинчи олтин медални 69 кг.

вазн тоифасида беллашган ўқтам Раҳмонов келтирди.

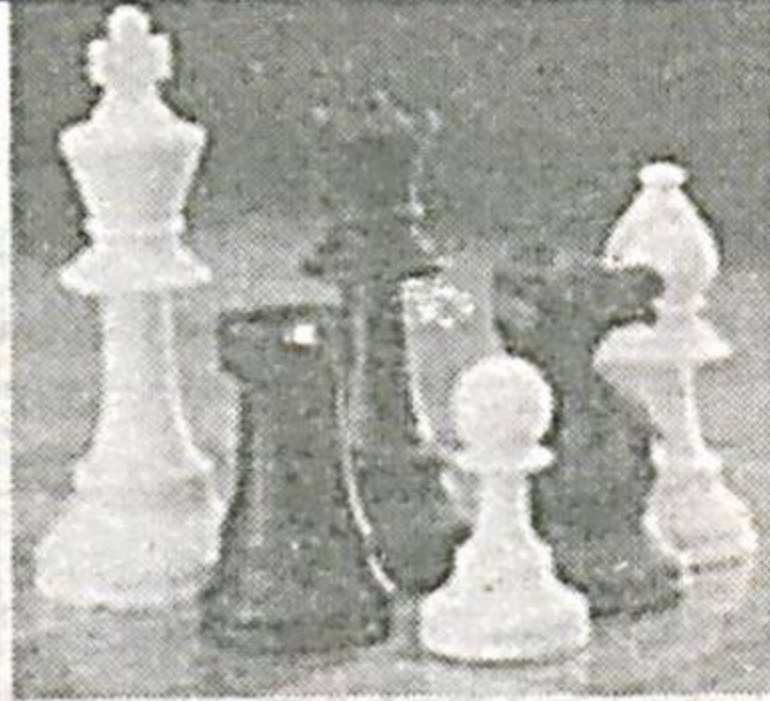
Тажирибали боксчи Элшод Расулов финалда россиялик Артур Бетербиевга имкониятни бой бериб, кумуш медал билан қифояланди. Яна бир вакилимиз Орзубек Шоимов туркиялик Мемис Фуркан, болгариялик Элиан Димитровни мағлуб этиб, кумуш медални қўлга киритди.

Терма жамоамиз аъзоларидан икки карра жаҳон чемпиони Аббос Атоев ва Баҳодир Султонов бронза медалига эгалик қилишди.

◆ Шахмат

Қарши давлат университетида таълим олаётган Акмал Файзуллаевни шахмат олимпиада яхши билиши.

Ўқувчилик йилларидаёқ Қаршидаги «Шохруз» клубига аъзо бўлиб, таниқли мураббий Раим Ражабовдан катақлар ўзрда дон суртиш сирларини ўрганиб, шаҳар, вилоят мусобақаларида, Ўзбекистон биринчилиги ва халқаро турнирларда фаол қатнашиб, совриндорлар сафидан ўрин олди.

Ютуқлар масъулият юклайди

Қаршида бўлиб ўтган «Умид ниҳоллари — 2006»да кумуш медални қўлга киритган А. Ражабов 2007 йилда Ўзбекистон чемпиони бўлди. Ўсмирлик чоғидаёқ мусобақаларда бир қатор совринларнинг эгасига айланган спорт устаси университетнинг математика факултетига ўқишга имтиёзли равишда қабул қилинди.

Бундан уч йил муқаддам Тошкентда ёшлар ўртасида ташкил этилган Осиё чемпионатида шохсупанинг энг юқори поғонасидан жой олиб, яна бир карра тилга тушди. Ҳозирги кунда у яна бир устози, Қарши давлат университети ўқитувчиси Толиб Остонов раҳбарлигида «Универсиада — 2010» мусобақаларига пухта ҳозирлик кўрмоқда.

Иzzат ХИКМАТОВ,
«Ishonch»нинг жамоатчи мухбири

Сарвиноз баҳсларга ҳозирланмоқда

Яқинда Республика шахмат-шашка федерациясида Ўзбекистон чемпионати ўтказилганидан хабардорсиз, албатта. Унда Сирдарёдан олти нафар шахматчи иштирок этди.

Мамлакатимизнинг етти маротаба чемпиони Сарвиноз Курбонбоева бу чемпионатда ҳам муваффақиятли қатнашиб, 9 имкониятдан 7,5 очкони қўлга киритди ва саккизинчи марта чемпион деган шарафли номга эришди.

Олдинда 16 ёшгача бўлган ўсмирлар ўртасида жаҳон чемпионати. Ҳозирда С. Курбонбоева мураббийи — халқаро тоифадаги спорт устаси Маматкул Ҳайлаев қўл остида Грецияда ўтказиладиган ушбу нуфузли спорт анжуманига қизгин ҳозирлик кўрмоқда.

Пиримкул ДЎСТМАМатов,
«Ishonch» мухбири

◆ 2010 йил — Баркамол авлод йили

Избосканлик муай-тай усталари...

1996 йил Андижоннинг Пойтуғ шаҳрида мураббий Абулбоқи Юнусов бошчилигида фаолият бошлаган спорт тўғарагида, даставвал, бор-йўғи 30-40 нафар бола шуғулланарди. Аммо вақт ўтиб, ушбу спорт тури ёшлар орасида жуда тез оммалашди.

Бугун вилоят муай-тай федерацияси 5 мингдан зиёд ўсмир-ёшларни бирлаштирган бўлиб, айниқса,

избосканлик ёшлар эришган натижалар кўпчилигининг эътиборини қозонмоқда.

— Ёшлар ушбу спорт турини шунчалар тез ўзлаштириб олдиларки, биринчи жаҳон чемпионатидаёқ иккита олтин медални қўлга киритдик, — дейди вилоят федерацияси раиси ўринбосари М.Қодиров. — 2004 йил Таиландда М. Қаҳҳоров ва М.Собиров

голиблик шохсупасига кўтарилиб, ўзбек ёшларининг нималарга қодирлигини исботлашди. Энг қувонарлиси, ҳар иккиси ҳам Пойтуғ муай-тай мактабининг аъзоларидир. Ўтган вақт мобайнида спортчиларимиз маҳорати янада ошиб, федерациямиз аъзолари орасидан кўлаб Осиё ва жаҳон чемпионлари етишиб чиқмоқда.

Қаердаки, бирор ишга

чин кўнгилдан ёндашилса, ўша ерда ютуқлар ҳам кўзга ташланади. Бугун Бахтиёр Матбобоев бошчилигидаги Ўзбекистон терма жамоаси асосини избосканлик муай-тай усталари ташкил этгани ҳам уларнинг кейинги йиллардаги муваффақиятидан далолат беради. Ёш спортчилардан А.Абдурахмонов,

Д.Парпиев, А.Ҳамидов ва Ш.Сотқинов устозлари ишончини оқлашмоқда.

Абдулҳай ЮНУСОВ,
«Ishonch» мухбири

Нидерландияда навбатдан ташқари сайлов

«France-Presse» агентлиги тарқатган хабарга қараганда, 2010 йил 9 июн куни Нидерландияда навбатдан ташқари парламент сайлови ўтказилиши мўлжалланмоқда. Бу ҳақда мамлакат бош вазири Ян Петер Балкененде маълум қилди.

Голланд қўшинларининг Афғонистондаги миссияси муддатини узайтириш юзасидан ҳукумат коалициясида келишмовчиликлар юзага келгандан сўнг сайловга эҳтиёж туғилган. Парламентда 33 нафар депутат ва 6 вазирга эга Меҳнат партияси (PvdA) голланд ҳарбийларини 2010 йил охирига қадар Афғонистондан олиб чиқишни талаб қилгани ҳолда, Балкененденнинг Христиан-демократлар жамияти (парламентда 41 та ўринга эга) ва Христианлар уюшмаси (6 та ўрин) 2011 йилнинг август ойигача у ерда чекланган миқдорда қўшин қолдиришга тайёрлигини билдирган.

20 феврал куни коалициядаги иттифоқчилар ўртасида келишувга эришилишига кўзи етмагач, Меҳнат партияси ва-

киллари ҳукуматни тарк этган. Янги ҳафта бошида эса қиролича вазирларнинг истеъфосини қабул қилган ва улардан сайловга қадар ўз вазифасини бажариб туришларини сўраган.

Агентликнинг қайд қилишича, ҳукуматда юз берган инқироздан сўнг Балкененде ва партиясининг обрўси туша бошлаган. Мамлакатда ўтказилган ижтимоий сўровлар натижасига кўра, агар сайлов яқин орада ўтказиладиган бўлса, Христиан-демократлар жамияти парламентда 150 ўриндан 26 тасини қўлга киритган бўлар эди. Ҳозир бош вазир номзодини сайловчиларнинг 16 фоизи қўллаб-қувватламоқда. Меҳнат партияси йўлбошчиси Вутер Боснинг рейтингини эса айни пайтда 21 фоизга ўсган.

«Associated Press» агентлигининг маълум қилишича, сешанба оқшомида Туркиянинг шимоли-ғарбида жойлашган шахталардан бирида метан газининг портлаши натижасида камида 17 киши ҳалок бўлди.

Шахтадаги портлаш

Маҳаллий ОАВ тарқатган хабарларга қараганда, 29 киши ер остидан қутқариб олинган. Уларнинг бир қисми кучли жароҳат билан касалхонага ётқизилган. Хабарларга кўра, Баликесир вилояти Дурсунбей шаҳри яқинида жойлашган ушбу шахтада қидирув-қутқарув ишлари тугалланган.

Портлаш тахминан 250 метр чуқурликда юз берган. Агентликнинг қайд этишича, шахтада бундай фалокат иккинчи марта юз бериши. 2006 йил июнида содир бўлган портлаш оқибатида ҳам 17 нафар шахтёр ҳалок бўлган эди.

Кит билан Видолашув

«Associated Press» агентлигининг хабар беришича, ўн мингдан ортиқ ветнамликлар мамлакатнинг Баклеу вилоятида 15 тонналик китнинг тантанали дафн маросимига йиғилган. Жониворнинг қайси китлар оиласига мансублиги маълум қилинмаган.

Китнинг жасади 21 феврал куни денгизда, қирғоқдан тахминан 40 километр узоқдан топилган. Ўнлаб балиқчилар қайиқларда жасадни қирғоққа олиб чиқиш учун кун бўйи овоз беришди.

Видолашув маросимига йиғилганлар ҳайвон шарафига хушбўй тутатқилар тутатишди. Жасад кўмилган жойда эса ибодатхона қурилиши мўлжалланмоқда.

Ветнамлик балиқчиларнинг эътиқодига кўра, кит муқаддас ҳайвон ҳисобланади ва у билан учрашув, ҳайвон тирик ёки ўлик бўлишидан қатъи назар, омад келтиради. Китларни «нгаи» (ngai) сўзини қўллаган ҳолда ҳурмат билан тилга олиш уларнинг одатидир. Ветнамда анъанага кўра, бундай ҳурмат билан монархларга мурожаат қилинган.

Жаҳон савдо ташкилоти (ЖСТ) бошқарувчиси Паскал Ламининг маълум қилишича, 2009 йилда дунё тижорат қўлами аввалги йилга нисбатан 12 фоиз қисқарди. Қўлатишларга кўра, бу кўрсаткич 1945 йилдан кейинги йилларда дунёда товар-маҳсулотлар айланиши ҳажми тушиб кетишининг энг юқори даражасидир.

Сотув миқдори камайди

Сотув ҳажмининг қисқариши маҳсулотларга глобал талабнинг тушиб кетиши оқибатида юзага келган. Аввал хабар қилинганидек, Европа Иттифоқининг экспорт ҳажми 16, импорти эса 23 фоизгача камайган. Экспорт бўйича дунёда етакчи ҳисобланадиган ва ташқи товар айланиши бўйича дунёда 3-ўринда турувчи Хитойда ҳам бу кўрсаткичлар 17 фоиз қисқарган.

Аввалроқ ЖСТ глобал савдо ҳажми 10 фоиз қисқаради деб тахмин қилган эди. Жаҳон валюта фонди тахминларига кўра эса 2010 йили дунёда савдо ҳажми 5,8 фоизга ўсади, аммо инқирозгача бўлган кўрсаткичгача тиклана олмайди.

Реклама учдан бир қисмга арзонлашди

«Россия телеканаллари 2010 йили ЖАРда ўтказиладиган футбол бўйича жаҳон чемпионати трансляцияларида рекламалар намоиши нархини «Евро-2008»дагига нисбатан 32 фоиз арзонлаштиради», — деб ёзади Россиянинг «Коммерсант» газетаси. Бунга Россия терма жамоаси турнирнинг финал босқичига чиқа олмагани сабаб бўлган.

«Телеспорт» агентлигининг маълумотларига кўра, ЖЧ-2010 матчларида реклама

намоишининг бир дақиқаси «Биринчи канал» ва «Россия» каналларида ҚҚС билан қўшиб ҳисоблаганда 3,5 миллион рублни ташкил қилади. Солиштириш учун айтиш керакки, «Евро-2008» трансляцияларида ушбу каналлардаги нархлар 5,5 миллион рубл бўлган эди.

Юқорида айтиб ўтилган каналларга реклама етказиб берувчи «Видео интернейшнл» компаниясининг маълум қилишича, ҳозирча ЖЧ-

2010 рекламалари нархи муҳокама қилингани йўқ. Эълон қилинган нархлар рўйхати эса жаҳон чемпионати билан қизиқувчи реклама берувчилар учун тахминий мўлжал ҳолос.

Нархларнинг пасайишига Россия терма жамоасининг ЖЧда қатнашмаслигидан ташқари, глобал иқтисодий инқироз ҳам сабаб бўлди. 2009 йили телерекламага ажратиладиган маблағларнинг умумий ҳажми 18 фоиз қисқарган.

«Республика Кўчмас мулк биржаси» ЁАЖ бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибида ўтказиладиган очик аукцион савдосига таклиф этади!

Аукцион савдосига Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 31.12.2009 йилдаги №343-сонли қарорига мувофиқ, Учтепа тумани Давлат солиқ инспекциясининг 03.12.2009 йилдаги №309-сонли буйруғига асосан, Учтепа тумани ДСИга тегишли бўлган, Тошкент ш, Чилонзор даҳаси, 26-мавзе, М.Шайхзода кўчаси, 1-а-уй манзилида сақланаётган «УАЗ-3303» русумли, д/р 10AB046 бўлган, 1996 йилда и/ч техник носоз автотранспорт воситаси қўйилмоқда. Бошланғич баҳоси — 1 452 000 сўм.

Аукцион савдоси 2010 йил 29 март куни соат 11:00да бўлиб ўтади.

Талабгорлар диққати! Юқоридаги автотранспорт воситаси 2010 йил 29 мартдаги аукцион савдосида сотилмаган тақдирда, автотранспорт воситасининг тақдирини аукцион савдолари 2010 йилнинг 1 апрел куни соат 11:00да бўлиб ўтишини олдиндан маълум қиламиз.

Аукцион савдоларида иштирок этиш учун талабгорлардан аризаларни қабул қилиш аукцион савдоси ўтказилишидан бир соат олдин тўхтатилади. Мазкур савдоларда қатнашиш учун талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузилдиган закат келишувга асосан объект бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закат пули-

ни РКМБнинг ОАИКБ «Ипак йўли банки» Сағбон ф-даги қуйидаги ҳисоб-рақамига тўлашлари шарт: х/р: 20210000300571452114. МФО: 01036, ИНН: 200933850. Манзил: Тошкент ш., С.Раҳимов т., М.Ўразбоев кўчаси, 1-А-уй. Тел: 228-79-52.

Диққат!

Республика Кўчмас мулк биржаси ва унинг ҳудудий филиаллари бюджет ташкилотлари ҳамда давлат унитар корхоналари мол-мулкларининг оммавий савдоларини ташкил этишини алоҳида маълум қилади.

Оммавий савдолар мулк эгасининг ихтиёрига кўра, бевосита жойларга чиқиб ўтказилиши мумкин.

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин

Учтепа туман таълим ва фан ходимлари бирлашган касаба уюшма кўмитаси жамоаси 601-сонли мактабгача таълим муассасаси раҳбари **Дилбар РАШИДОВА**нинг вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига ҳамдардлик билдиради.

МУАССИС:
Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси

Бош муҳаррир
Абдухолик
АБДУРАЗЗОҚОВ

Таҳрир хайъати:

Алла Долженкова,
Анвар Юнусов,
Довуд Мадиев
(Бош муҳаррир ўринбосари),
Жаҳонгир Шарофбоев
(масъул котиб),
Маъмура Адилова,
Мирзохид Содиқов,
Нормамат Аллаёров,
Носирхон Акбаров,
Ойсулов Нафасова,
Пиримқул Қодиров,
Соғиндиқ Ниетуллаев,
Шамси Эсонбоев

Бизга кўнғирок қилинг:

Котибият: 256-52-78
Хатлар бўлими: 256-85-43

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0116-рақам билан рўйхатга олинган.
IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди.
Бичими А-3.
Ҳажми 4 босма табоқ.

Манзилимиз:

100165, Тошкент шаҳри,
«Бухоро» кўчаси, 24-уй.
Нашр кўрсаткичи: 133; 134

Газета ҳафтанинг сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади.

Сотувда эркин нархда

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.
Нашримиздан кўчириб босилганда «Ishonch»дан олинганлиги кўрсатилиши шарт.
Тижорат аҳамиятига молик материаллар (h) белгиси остида чоп этилади.

E-mail: mail@ishonch.uz

«Шарк» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй..

Навбатчи котиб:

Ж.Шарофбоев

Навбатчи:

А.Абдуллаев

Мусахҳих:

С.Шодиева

Саҳифаловчи-дизайнер:
Ҳ.Абдужалилов

Босишга топшириш вақти - 21.00
Топширилди - 20.35

Буюртма Г—152

Тиражи: 20583

ISSN 2010-5002

1 2 3 5

Кешима

Согинтирма, бахори м!

Аслида, табиатнинг ўзи рассом. Ёгаётган оппоқ қор диққатингизни тортганми? Қалбингизнинг туб-тубида яшириниб ётган инжа туйғуларга жон бағишлайди гуё. Аслида, кўнглимиз табиат фаслларининг ажабтовур таровати туйғули илҳомланади. Киш тугаб, келаётган янги фасл юракка аллақандай илиқлик олиб киради. Дарҳақиқат, умрнинг энг гуллаган, синоат ва ҳиссиётга тўла дақиқалари унда мужассам. Бахорнинг хислати ўзгача. Унинг тароватидан кўнгли яшаради. Айниқса, ям-яшил майсага боққанингизда, анҳорнинг зилол сувига термулганингизда, юзингизга майин шабада урилганида ўзингизда йўқ шодланасиз, юрагингиз хапrikaди. Шундай шуқуҳли дамларга ҳам оз фурсат қолди.

Абдулазиз РУСТАМОВ

Пиру бадавлатларимиз

Марғилонлик Хонпошино Ҳамидова бу йил 105 бахорни қаршилайди. Надирмат маҳалласи аҳли онахонни табарруқ биллиб, Ҳамиша дуосини олишга шошилади.

«Эл шод, мамлакат обод бўлсин...»

Онахон ҳаётда кўп қийинчилик кўрди. Турмуш ўртоғи Ҳамидхон ака эрта оламдан ўтганида фарзандларига ҳам ота, ҳам она бўлди. Рўзгор ташвишлари нозик елкасини букса-да, меҳнатдан қочмади. Ўғил-қизини бировдан кам қилмай камолга етказди. Ер чопди, пахта терди, ипак қурти боқди, тунларни тонгга улаб тикиш тикди. Шоир айтганидек, ҳаёт ҳам бу меҳнатсевар, орзу-ҳавасли онадан неъматларини аямади. Ёшлик заҳматлари қариганида роҳатга айланди. Икки аср гувоҳи бўлган онахон бугун фарзандлари ардоғида. Ўғли Исмоилхон, 16 невараси, 3 чевараси момонинг ҳеч нарасага алишмайдиган давлати.

«Узоқ умр кўришингизнинг сири нимада?» деган саволга онахон шундай жавоб беради:

— Ҳаётда Ҳамиша яхшиларга ҳавас қилиб, уларга эргашдим, ёлғон гапирмадим, ғийбатдан нари юрдим. Ҳаракатдан тўхтамадим, савоб ишдан қочмадим. Шуларнинг мукофоти сифатида худо мени азиз кунларга етказдими деб ўйлайман. Бизга ғамхўр ва меҳрибон Президентимизни Ҳамиша дуо қиламан: умри узоқ бўлсин. Юртимиз тинч, ҳаётимиз бундан ҳам фаровон, ёшларимиз билимдон, оқиллиқ бўлиб, эл-юрт шуҳратига шуҳрат қўшсин!

Муҳаммаджон МАҲМУДОВ,
Марғилон шаҳри

Уч оғайни ботирлар

Самарқандликлар беғараз, камтарин инсонлар ҳақида тўлиб-тошиб гапиришади.

Ўлмас Шариповнинг касби нурчи. Ўттиз йилдирки, у бу соҳани шарафлаб келаяпти. Ўғиллари Анвар ҳамда Ашрафжонлар ҳам ҳеч иккиланмасдан ота касбини эгаллашди. Шундай қилиб, Шариповлар бир жамоада хизмат қилишади. Яқинда улар учун қувончли воқеа юз берди. Тўнгич ўғил Анварнинг хонадонидан бир йўла уч эгизак — уч ўғил дунёга келди. Самарқанд туман туғруқхонаси ходимлари учаласининг ҳам соғлом эканлигини қайд этишди.

— Соҳа ходимлари орасида Шариповларнинг қувончига шерик бўлмаган киши қолмади, — дейди тармоқ ходимлари касба уюшма қўмитаси раиси Раҳмат Зулпанов. — Жамоамиз бахтли хонадонга ҳар томонлама қўмак беришга интилаяпти.

Биз ҳам касба уюшма ташкилоти сардори Раҳмат Зулпанов, корхона хотин-қизлар қўмитаси раиси Ойсафар Бойсариева, Самарқанд туман Зарафшон электр тармоқлари корхонаси раҳбари Нодир Ғиёсовларга

ҳамроҳ бўлиб Шариповлар хонадонига бордик. Хонадон бекаси Хосият опанинг севинчи чексиз, уч ўғлоннинг онаси Рушананинг фарзандларига гиргиттонлигидан кўнглимиз яйради. Файзли хонадондаги тотувлик, аҳиллик боис эгизаклар кўз қорачиғидек асраб-авайлаб улғайтирилаётган экан. Шу куни вилоят электр тармоқлари корхонаси маъмурияти ва касба уюшма ташкилоти томонидан чақалоқларга учта коляска велосипед ҳамда турфа ўйинчоқлар тақдим этилди.

— Жамоа эътиборидан бошимиз кўкка етаяпти, — дейди Хосият опа. — Бизга туганмас бахт ато этган Яратганга шуқур. Набираларим ўғлимга суянч, таянч бўлиб юришини тилайман.

Дарҳақиқат, Самарқанд туманидаги бу хонадондан шу кунларда меҳмон аримайди. Уларнинг қувончига шерик бўлаётганлар оз эмас.

Нурулла ШАМСИЕВ,
«Ishonch» мухбири

Чекувчининг ҳасрати

Чекар эдим сахарлаб,
Улгурибди заҳарлаб.
Илтириб тузоққа,
Чоптирмайди узоққа.
Ҳансираб юролмайман,
Чекмасдан

туролмайман.
Ортга суриб ишимни,
Сарғайтириб тишимни,
Ўпкамга заҳар солди —
Тандан соғлигим олди.
Жарақ-жарақ пулларни,
Қанча меҳнат кунларни,
Ҳавога соғурибман,
Ўпкамни қовурибман.
Оқибат маълум эди,
Чекиб нима қилардим.
Қутисин очаётиб
Чекиш зарар —

билардим.
Чекманг асло сахарлаб,
Ўлдирадиди заҳарлаб.
Илтирса тузоққа,
Боролмассиз узоққа.

Ж.САИДАҲМАДОВ,
Наманган шаҳри,
уруш фахрийси, олий
тоифали шифокор

Кўргазма залларида

«Ватан меҳри билан йўғрилган ижод»

Ўзбекистон бадиий академиясининг 4-анъанавий кўргазмаси ана шундай номланди. Пойтахтимиздаги фотосуратлар уйида ўтган ушбу тадбирда 30 нафар рассомнинг юздан ортқ асари намойиш этилди. Кўргазмадан машҳур рассомлар Н.Қўзибоевнинг «Хоразмий», М.Набиевнинг «Беруний», «Бобур», Р.Чориевнинг «Сурхондарёлик аёл», «Самарқанд кулоли» асарлари қатори замондош мусаввирларнинг сўнгги йилларда яратилган картиналари жой олди.

Медат Кагаровнинг «Медитация» (2009), «Бедана қовоқ», «Ўтган кунлар», «Хабар», «Бозор», «Йўловчилар», М.Содиқовнинг «Бухорода куз» туркумига кирувчи «Кузги манзара», «Бухоро», «Оқшом», «Илиқ куз» «Кузги мотивлар», Акбар Раҳимовнинг «Қадимий Тошкентнинг X-XII аср мотивлари». Иб-

роҳимовнинг «Бешинчи уйқу», «Фаришта уйқуси», «Горс» композициялари томошабинлар ва мутахассислар томонидан эътироф этилди.

Унинг асарлари томошабин туйғуларига таъсир қилиши билан ажралиб турди. Улар инсонни

ўйлашга, руҳий оламни тушунишга ундайди. Ижодкор руҳий оламининг нақадар серқирралиги асарларида акс этган.

Ж.Қуттимуродов давримизнинг етук ҳайкалтароши, айниқса, ёғочга ишлов бериб, образлар яратишда тенги йўқ ижодкордир. Кўргазмада унинг «Орол мадоннаси», «Анахита» асарлари жамоатчилик томонидан эътироф этилди. Мусаввир ёғочнинг гадир-будур фактураси ва танада пайдо бўлган кўп йиллик чизиклар, ёриқлардан фойдаланиб ажойиб асар яратган.

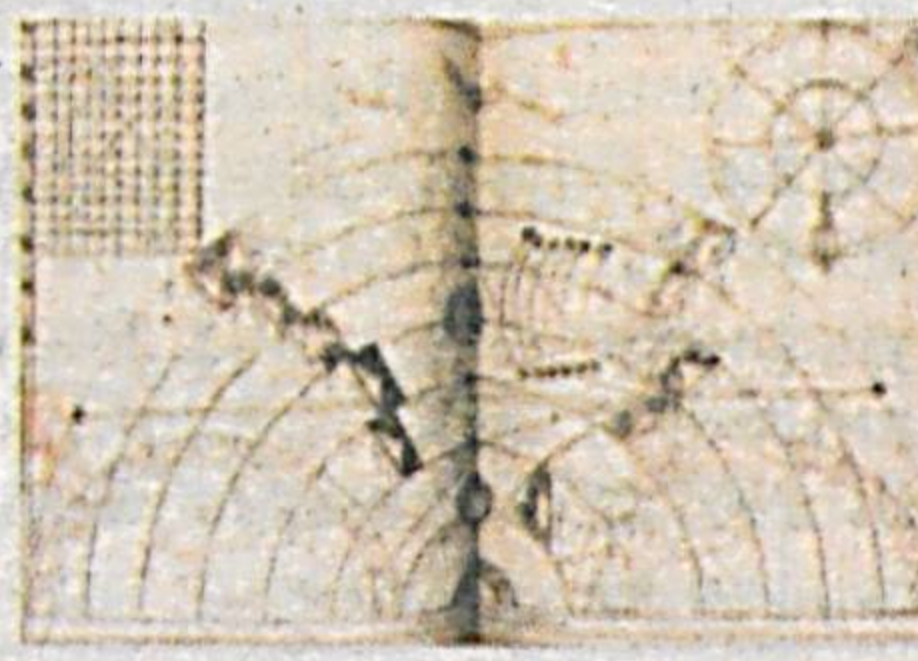
Хуллас, кўргазма мамлакатимиз рассомларининг ижоди юксак поғонага кўтарилганидан далолат беради.

Абдували
ЭГАМБЕРДИЕВ,
санъатшунослик
фанлари доктори

Билиб қўйган яхши

Тақвим тарихидан...

Тақвим — жадвал ёки китобча кўринишидаги босма нашр. Унда ойлар, ҳафта кунла-

ри, байрамлар, астрономик маълумотлар кўрсатилади. Тақвимнинг бир қанча турлари бор: табел-тақвим (йил кунлари жадвал тарзида берилади), йиртма тақвим, стол тақвими (бунда юбилей, муҳим воқеалар ва бошқа керакли маълумотлар батафсилроқ берилади), иш тақвими (ёдда тутиш учун турли маълумотлар ёзиб борилади), безакли тақвим (одатда рангли суратлар билан безатилган китоб ёки албом тарзида бўлади) ва ҳоказо.

Тақвим дастлаб қадимги Римда пайдо бўлган. Милоднинг бошларида, айниқса, ўрта асрларда йил фасллари ва ойлари, юлдузлар туркуми ва бошқаларни жадвал тарзида кўрсатиш уйдум бўлган. Бундай тақвимлар мусулмон мамлакатларида ҳам кенг тарқалган. Китоб босиш ихтиро этилиши билан турли мамлакатларда босма тақвимлар ҳам тайёрлана бошланди.

Ўзбек тилидаги биринчи босма тақвим Шохимардон Иброҳимов томонидан тузилиб, 1871 йили Тошкентдаги Туркистон ҳарбий округи босмахонасида чиқарилган (унинг 1872 йилги 2-нашри Алишер Навоий номли Ўзбекистон миллий кутубхонасида сақланади). Бу тақвимда астрономик маълумотлардан ташқари, ярмарка-бозорлар, давлат, банк бўлимлари, Туркистон ва Россиядаги шаҳарларга олиб борадиган йўллар, суд уставлари, почта муомаласи тартиб-қоидалари, бахтсиз ҳодисалар юз берганда кўрсатиладиган биринчи тиббий ёрдам каби маълумотлар бор. Иккинчи жаҳон урушига қадар Ўзбекистон нашриётларида асосан табел-тақвимлар нашр этилган. 1966-1967 йилларда «Чўнтак тақвими» чиқарила бошланган.

Абдумалик ЎРИНБОЕВ,
Шаҳрихон тумани